

Urząd Statystyczny w Zielonej Górze Statistical Office in Zielona Góra

**RAPORT O SYTUACJI
SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ
WOJEWÓDZTWA LUBUSKIEGO**

2011

**REPORT ON THE SOCIO-ECONOMIC
SITUATION
OF LUBUSKIE VOIVODSHIP**

Kwiecień 2012 April

URZĄD STATYSTYCZNY w Zielonej Górze
65-954 Zielona Góra, ul. Spokojna 1, tel. Sekretariat 68 322 31 12
fax 68 325 36 79, <http://www.stat.gov.pl/zg>

ZESPÓŁ REDAKCYJNY

Przewodniczący

Roman Fedak

Z-ca przewodniczącego

Krystyna Motyl

Członkowie

Wioletta Bielecka, Marlena Gajewska, Ola Gučia, Teresa Sokołowska,
Bogusława Kołeczek, Anna Miśkiewicz, Robert Wróbel

Projekt okładki

Lidia Motrenko-Makuch

Liczby względne (wskaźniki) wyliczono na podstawie danych bezwzględnych, wyrażonych z większą dokładnością niż podane w tablicach.

Do opracowania „Raportu...” wykorzystano materiały Wojewódzkiego Urzędu Pracy oraz opracowania własne przygotowane przez zespół pracowników w składzie:

Elżbieta Adamska, Iwona Goździcka, Elżbieta Kaliszewska, Iwona Komorowska,
Edyta Kuźnik, Edyta Leśniarek, Sławomira Raczyńska, Małgorzata Rozbicka,
Małgorzata Sadowska, Zuzanna Sikora

EDITORIAL BOARD

President

Vice-president

Members

Cover design

Relative numbers (indices) are calculated on the basis of absolute data expressed with higher precision than that presented in tables.

To compile the “Raport...” were used materials of the Voivodship Labour Office and own elaborations prepared by staff team consisting:

Druk: Zakład Wydawnictw
Statystycznych
nakład 100 egz., A4
Cena 15, 00 zł

*Printing: Statistical Publishing
Establishment
edition 100 duplicate, A4
Price 15, 00 zł*

PRZEDMOWA

Urząd Statystyczny w Zielonej Górze przekazuje Państwu pierwszą edycję publikacji *Raport o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa lubuskiego w 2011 r.*

Publikacja zawiera bogaty zestaw informacji charakteryzujących sytuację społeczno-gospodarczą województwa m.in. z zakresu ludności, rynku pracy, wynagrodzeń, emerytur i rent, cen, budownictwa mieszkaniowego, produkcji sprzedanej przemysłu i budownictwa, wyników finansowych przedsiębiorstw oraz rolnictwa. Wszystkie prezentowane kategorie przedstawiono w ujęciu dynamicznym, a niektóre także w relacji do przeciętnych wielkości krajowych.

Opracowanie składa się z części analitycznej, wzbogaconej tabelami, ilustracją graficzną w postaci zestawu wykresów i kartogramów oraz części tabelarycznej.

Przy opracowywaniu poszczególnych działów korzystano z wyników badań statystycznych statystyki publicznej, jak również ze źródeł pozastatystycznych.

Oddając w ręce Państwa Raport o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa lubuskiego w 2011 r. pragnę podziękować wszystkim osobom i instytucjom za współpracę oraz przekazane informacje i będę wdzięczny za wnioski oraz uwagi wspomagające kształtowanie i wzbogacanie jego treści.

Dyrektor
Urzędu Statystycznego
w Zielonej Górze

Roman Fedak

Zielona Góra, kwiecień 2012 r.

PREFACE

The Statistical Office in Zielona Góra presents you the first edition of the publication *Report on the socio-economic situation of lubuskie voivodship in 2011*.

The publication contains a vast range of information characterizing the socio-economic situation of the voivodship among others on population, labour market, wages and salaries, retirement pay and pensions, prices, residential construction, sold production of industry and construction, financial results of enterprises as well as agriculture. All categories have been presented in terms of dynamics and some also in relation to the average national aggregates.

The elaboration consists of analytical part enriched with tables, charts and cartograms as well as tabular part.

The results of public statistical surveys and non-statistical sources have been used to prepare chapters of this publication.

Presenting you this Report on the socio-economic situation of lubuskie voivodship in 2011 I would like to thank all people and institutions for cooperation and submitted information. I will be grateful for all suggestions and comments which can help to develop and enrich its content.

President
of the Statistical Office
in Zielona Góra

Roman Fedak

SPIS TREŚCI

Przedmowa
Znaki umowne
Ważniejsze skróty
Uwagi ogólne
PODSTAWOWE TENDENCJE
PODZIAŁ I POWIERZCHNIA WOJEWÓDZTWA
WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU
WOJEWÓDZTWO NA TLE POZOSTAŁYCH WOJEWÓDZTW
LUDNOŚĆ
RYNEK PRACY
WYNAGRODZENIA
ŚWIADCZENIA SPOŁECZNE
CENY
ROLNICTWO
PRZEMYSŁ
BUDOWNICTWO
BUDOWNICTWO MIESZKANIOWE
RYNEK WEWNĘTRZNY
WYNIKI FINANSOWE PRZEDSIĘBIORSTW
NAKLĄDY INWESTYCYJNE

SPIS TABLIC

Wybrane wskaźniki ogólnopolskie i wojewódzkie w 2011 r.
Ruch naturalny ludności i saldo migracji na 1000 ludności w okresie I–IX
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw
Dynamika przeciętnego zatrudnienia w sek- torze przedsiębiorstw w województwie lubuskim
Bezrobocie rejestrowane
Bezrobocie rejestrowane w województwie lubuskim
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej w IV kwartale
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw

CONTENTS

	Nr No.	Str. Page
<i>Preface</i>	x	3
<i>Symbols</i>	x	9
<i>Abbreviations</i>	x	10
<i>General notes</i>	x	11
<i>BASIC TRENDS</i>	x	15
<i>DIVISION AND AREA OF VOIVODSHIP</i>	x	19
<i>VOIVODSHIP AGAINST THE BACKGROUND OF THE COUNTRY</i>	x	20
<i>VOIVODSHIP AGAINST THE BACKGROUND OF OTHER VOIVODSHIPS</i>	x	21
<i>POPULATION</i>	x	24
<i>LABOUR MARKET</i>	x	30
<i>WAGES AND SALARIES</i>	x	45
<i>SOCIAL BENEFITS</i>	x	49
<i>PRICES</i>	x	54
<i>AGRICULTURE</i>	x	59
<i>INDUSTRY</i>	x	69
<i>CONSTRUCTION</i>	x	74
<i>RESIDENTIAL CONSTRUCTION</i>	x	77
<i>INTERNAL MARKET</i>	x	83
<i>FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES</i>	x	86
<i>INVESTMENT OUTLAYS</i>	x	89

LIST OF TABLES

<i>Selected indicators for voivodship and Poland in 2011</i>	1	20
<i>Vital statistics and net migration per 1000 population in the period Jan–Sep</i>	2	26
<i>Average paid employment in the enterprise sector</i>	3	30
<i>Indices of average paid employment in the enterprise sector in lubuskie voivodship</i>	4	31
<i>Registered unemployment</i>	5	32
<i>Registered unemployment in lubuskie voivodship</i>	6	36
<i>Economic activity of population aged 15 and more in the 4th quarter</i>	7	39
<i>Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector</i>	8	45

		Nr No.	Str. Page
Dynamika przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto w sektorze przedsiębiorstw w województwie lubuskim	<i>Indices of average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector in lubuskie voivodship</i>	9	46
Świadczenia społeczne	<i>Social benefits</i>	10	50
Świadczenia społeczne w województwie lubuskim	<i>Social benefits in lubuskie voivodship</i>	11	51
Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych	<i>Price indices of consumer goods and services</i>	12	54
Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych w województwie lubuskim	<i>Price indices of consumer goods and services in lubuskie voivodship</i>	13	56
Przeciętne ceny detaliczne wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w grudniu	<i>Average retail prices of selected consumer goods and services in December</i>	14	57
Wybrane dane dotyczące rolnictwa	<i>Selected data on agriculture</i>	15	60
Przemysł	<i>Industry</i>	16	69
Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu w województwie lubuskim	<i>Indices of sold production of industry in lubuskie voivodship</i>	17	72
Budownictwo	<i>Construction</i>	18	74
Dynamika produkcji budowlano-montażowej w województwie lubuskim	<i>Indices of construction and assembly production in lubuskie voivodship</i>	19	75
Budownictwo mieszkaniowe	<i>Residential construction</i>	20	77
Mieszkania oddane do użytkowania w województwie lubuskim	<i>Dwellings completed in lubuskie voivodship</i>	21	80
Mieszkania, na realizację których wydano pozwolenia w województwie lubuskim	<i>Dwellings for which permits have been issued in lubuskie voivodship</i>	22	81
Dynamika sprzedaży detalicznej	<i>Indices of retail sale</i>	23	83
Dynamika sprzedaży detalicznej w województwie lubuskim	<i>Indices of retail sale in lubuskie voivodship</i>	24	85
Wybrane wskaźniki ekonomiczno-finansowe w badanych przedsiębiorstwach niefinansowych	<i>Selected economic and financial indicators in the surveyed non-financial enterprises ..</i>	25	88
Nakłady inwestycyjne	<i>Investment outlays</i>	26	89
SPIS WYKRESÓW	LIST OF GRAPHS		
Przyrost naturalny na 1000 ludności w okresie I–IX 2011 r.	<i>Natural increase per 1000 population in the period Jan–Sep 2011</i>	1	21
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności w okresie I–IX 2011 r.	<i>Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population in the period Jan–Sep 2011</i>	2	21
Wskaźnik zatrudnienia według BAEL w 2011 r.	<i>Employment rate by LFS in 2011</i>	3	21
Stopa bezrobocia według BAEL w 2011 r.	<i>Unemployment rate by LFS in 2011</i>	4	22
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w 2011 r.	<i>Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector in 2011</i>	5	22
Wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych w 2011 r.	<i>Increase of prices of consumer goods and services in 2011</i>	6	22
Wartość skupu produktów rolnych na 1 ha użytków rolnych w 2011 r.	<i>Value of agricultural products procurement per 1 ha agricultural land in 2011</i>	7	22
Mieszkania oddane do użytkowania w 2011 r.	<i>Dwellings completed in 2011</i>	8	23
Wskaźnik rentowności obrotu netto w przedsiębiorstwach w 2011 r.	<i>Net turnover profitability rate in enterprises in 2011</i>	9	23
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON w 2011 r.	<i>Entities of the national economy in the REGON register in 2011</i>	10	23

		Nr No.	Str. Page
Dynamika liczby ludności	<i>Indices of the population number</i>	11	24
Dynamika liczby ludności miast i wsi w województwie lubuskim	<i>Indices of the urban and rural population number in lubuskie voivodship</i>	12	24
Przyrost naturalny na 1000 ludności w okresie I–IX	<i>Vital statistics per 1000 population in the period Jan–Sep</i>	13	25
Przyrost naturalny na 1000 ludności w województwie lubuskim według podregionów i powiatów w okresie I–IX 2011 r.	<i>Vital statistics per 1000 population in lubuskie voivodship by subregions and powiats in the period Jan–Sep 2011</i> ...	14	26
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności w okresie I–IX	<i>Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population in the period Jan–Sep</i>	15	28
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności w województwie lubuskim według podregionów i powiatów w okresie I–IX 2011 r.	<i>Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population in lubuskie voivodship by subregions and powiats in the period Jan–Sep 2011</i> ...	16	28
Dynamika przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw	<i>Indices of average paid employment in the enterprise sector</i>	17	30
Struktura przeciętnego zatrudnienia według sekcji PKD 2007	<i>Structure of average paid employment by PKD 2007 sections</i>	18	31
Struktura zarejestrowanych bezrobotnych według wieku	<i>Structure of registered unemployed persons by age</i>	19	34
Struktura zarejestrowanych bezrobotnych według poziomu wykształcenia	<i>Structure of registered unemployed persons by educational level</i>	20	35
Struktura zarejestrowanych bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy	<i>Structure of registered unemployed persons by duration of unemployment</i>	21	35
Stopa bezrobocia rejestrowanego	<i>Unemployment rate</i>	22	37
Stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie lubuskim według podregionów i powiatów w 2011 r.	<i>Unemployment rate in lubuskie voivodship by subregions and powiats in 2011</i>	23	37
Struktura ludności w wieku 15 lat i więcej według statusu na rynku pracy w IV kwartale	<i>Structure of population aged 15 and more by employment status in the 4th quarter</i>	24	39
Współczynnik aktywności zawodowej w IV kwartale	<i>Activity rate in the 4th quarter</i>	25	40
Dynamika liczby pracujących w IV kwartale	<i>Indices of employed persons in the 4th quarter</i>	26	40
Struktura pracujących według wieku w województwie lubuskim w IV kwartale	<i>Structure of employed persons by age in lubuskie voivodship in the 4th quarter</i>	27	41
Wskaźnik zatrudnienia w IV kwartale	<i>Employment rate in the 4th quarter</i>	28	41
Dynamika liczby bezrobotnych w IV kwartale	<i>Indices of unemployed persons in the 4th quarter</i>	29	42
Struktura bezrobotnych według wieku w województwie lubuskim w IV kwartale	<i>Structure of unemployed persons by age in lubuskie voivodship in the 4th quarter</i>	30	42
Struktura bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy w IV kwartale 2011 r.	<i>Structure of unemployed persons by duration of unemployment in the 4th quarter of 2011</i>	31	43
Stopa bezrobocia w IV kwartale	<i>Unemployment rate in the 4th quarter</i>	32	43
Liczba osób niepracujących na 1000 osób pracujących w IV kwartale	<i>Number of unemployed persons per 1000 employed persons in the 4th quarter</i>	33	44
Dynamika przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw	<i>Indices of average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector</i>	34	45

		Nr No.	Str. Page
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w 2011 r.	<i>Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector in 2011</i>	35	47
Dynamika przeciętnej miesięcznej liczby emerytów i rencistów	<i>Indices of average monthly number of retirees and pensioners</i>	36	52
Dynamika przeciętnej miesięcznej emerytury i renty brutto	<i>Indices of average monthly gross retirement pay and pension</i>	37	52
Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych.....	<i>Price indices of consumer goods and services</i>	38	55
Zmiany cen wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w skali roku w województwie lubuskim w 2011 r.	<i>Annual changes in prices of selected consumer goods and services in lubuskie voivodship in 2011</i>	39	57
Plony zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi z 1 ha	<i>Basic cereals and mixed cereals yields per 1 ha</i>	40	61
Plony ziemniaków z 1 ha	<i>Potatoes yields per 1 ha</i>	41	62
Obsada bydła na 100 ha użytków rolnych	<i>Cattle density per 100 ha agricultural land</i> ...	42	63
Obsada trzody chlewnej na 100 ha użytków rolnych	<i>Pigs density per 100 ha agricultural land</i>	43	63
Dynamika skupu zbóż podstawowych konsumpcyjnych i paszowych (łącznie z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego)	<i>Indices of procurement of basic consumer and fodder cereals (including mixed cereals, excluding sowing seed)</i>	44	64
Dynamika skupu żywca rzeźnego ogółem (w przeliczeniu na mięso, łącznie z tłuszczami)	<i>Indices of procurement of total animals for slaughter (in terms of meat, including fats)</i>	45	64
Dynamika skupu mleka krowiego	<i>Indices of procurement of cows' milk</i>	46	65
Ceny produktów rolnych w skupie i na targowiskach	<i>Procurement and market place prices of agricultural products</i>	47	65
Relacja cen skupu żywca wieprzowego do cen targowiskowych żyta i jęczmienia	<i>Procurement price of pigs for slaughter to marketplace price of rye and barley</i>	48	67
Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu ...	<i>Indices of sold production of industry</i>	49	70
Struktura produkcji sprzedanej przemysłu według sekcji PKD 2007 w 2011 r.	<i>Structure of sold production of industry by PKD 2007 sections in 2011</i>	50	71
Dynamika przeciętnego zatrudnienia w przemyśle	<i>Indices of average paid employment in industry</i>	51	73
Struktura przeciętnego zatrudnienia w przemyśle według sekcji PKD 2007 w 2011 r.	<i>Structure of average paid employment in industry by PKD 2007 sections in 2011</i> ..	52	73
Dynamika produkcji sprzedanej budownictwa	<i>Indices of sold production of construction</i>	53	75
Dynamika produkcji budowlano-montażowej	<i>Indices of construction and assembly production</i>	54	75
Struktura produkcji budowlano-montażowej według działów	<i>Structure of construction and assembly production by divisions</i>	55	76
Dynamika przeciętnego zatrudnienia w budownictwie	<i>Indices of average paid employment in construction</i>	56	76
Dynamika liczby mieszkań oddanych do użytkowania	<i>Indices of dwellings completed</i>	57	78
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności	<i>Dwellings completed per 1000 population</i>	58	78
Struktura liczby mieszkań oddanych do użytkowania według form budownictwa ...	<i>Structure of number of dwellings completed by forms of construction</i>	59	79
Mieszkania oddane do użytkowania w województwie lubuskim według podregionów i powiatów w 2011 r.	<i>Dwellings completed in lubuskie voivodship by subregions and powiats in 2011</i>	60	79

		Nr No.	Str. Page
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania	<i>Average usable floor space per dwelling completed</i>	61	80
Dynamika liczby wydanych pozwoleń na realizację mieszkań	<i>Indices of number of permits issued for dwellings</i>	62	81
Dynamika liczby mieszkań, których budowę rozpoczęto	<i>Indices of number of dwellings started</i>	63	82
Dynamika sprzedaży detalicznej	<i>Indices of retail sale</i>	64	84
Udział liczby przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w ogólnej liczbie badanych podmiotów	<i>Share of companies showing net profit in the total number of surveyed entities</i>	65	86
Udział przychodów przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w przychodach z całokształtu działalności	<i>Share of revenues of companies showing net profit in the revenues from total activity</i>	66	86
Wskaźnik poziomu kosztów	<i>Cost level indicator</i>	67	87
Wskaźnik rentowności obrotu netto	<i>Net turnover profitability rate</i>	68	87
Dynamika nakładów inwestycyjnych ogółem	<i>Indices of total investment outlays</i>	69	89
ANEKS	APPENDIX		
WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE LUBUSKIM	<i>SELECTED DATA ON LUBUSKIE VOIVODSHIP</i>	I	91
WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE LUBUSKIM WEDŁUG MIESIĘCY	<i>SELECTED DATA ON LUBUSKIE VOIVODSHIP IN MONTHS</i>	II	95

W wersji angielskiej: przedmowa, spis treści, podstawowe tendencje, tablice przeglądowe
English version: preface, contents, basic trends, review tables

ZNAKI UMOWNE

SYMBOLS

Kreska (–)	–	zjawisko nie wystąpiło. <i>magnitude zero.</i>
Zero (0)	–	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5; <i>magnitude not zero, but less than 0,5 of a unit;</i>
(0,0)	–	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05. <i>magnitude not zero, but less than 0,05 of a unit.</i>
Kropka (.)	–	zupełny brak informacji albo brak informacji wiarygodnych. <i>data not available or not reliable.</i>
Znak (x)	–	wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe. <i>not applicable.</i>
Znak (*)	–	oznacza, że dane zostały zmienione w stosunku do już opublikowanych. <i>data revised.</i>
Znak (Δ)	–	oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji. <i>categories of applied classification are presented in abbreviated form.</i>
Znak (#)	–	oznacza, że dane nie mogą być opublikowane ze względu na konieczność zachowania tajemnicy statystycznej w rozumieniu ustawy o statystyce publicznej. <i>data may not be published due to the necessity of maintaining statistical confidentiality in accordance with the Law on Public Statistics.</i>
„W tym” „Of which”	–	oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy ogólnej. <i>indicates that not all elements of the sum are given.</i>

WAŻNIEJSZE SKRÓTY ABBREVIATIONS

zł	–	złoty <i>zloty</i>	m ³	–	metr sześcienny <i>cubic metre</i>
tys	–	tysiąc <i>thousand</i>	dam ³	–	dekametr sześcienny <i>cubic dekametre</i>
mln	–	milion <i>million</i>	dt	–	decytona <i>deciton</i>
t	–	tona <i>tonne</i>	szt.	–	sztuka <i>piece, unit</i>
l	–	litr <i>litre</i>	pkt	–	punkt <i>point</i>
m	–	metr <i>metre</i>	PKD	–	Polska Klasyfikacja Działalności <i>NACE classification</i>
m ²	–	metr kwadratowy <i>square metre</i>			

Prosimy o podanie źródła przy publikowaniu danych US
Please indicate source when publishing data SO

URZĄD STATYSTYCZNY W ZIELONEJ GÓRZE
65-954 ZIELONA GÓRA, ul. Spokojna 1
Kontakt: *Contact:* tel. 68 322 31 12; fax 68 325 36 79
Adres w Internecie: *Internet address:* <http://stat.gov.pl/zg>

UWAGI OGÓLNE

1. Dane zamieszczone w publikacji – jeśli nie zaznaczono inaczej – podano w **każdorazowym podziale administracyjnym województwa**. Informacje o liczbie podregionów, powiatów, miast na prawach powiatu, miastach ogółem oraz gminach podano według stanu w dniu 1 I 2011 r.

2. Od 2009 r. dane prezentuje się w układzie **Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD 2007**, opracowanej na podstawie Statystycznej Klasyfikacji Działalności Gospodarczych we Wspólnocie Europejskiej – Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007 wprowadzona została z dniem 1 I 2008 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 XII 2007 r. (Dz. U. Nr 251, poz. 1885), w miejsce stosowanej dotychczas klasyfikacji PKD 2004.

W niniejszym „Raportcie o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa lubuskiego w 2011 r.” publikuje się bieżące dane wg PKD 2007 oraz dane przeliczone wg tej klasyfikacji za okresy poprzednie.

3. Dane prezentowane w publikacji obejmują podmioty gospodarki narodowej bez względu na charakter własności.

4. Dane opracowano zgodnie z każdorazowym stanem organizacyjnym gospodarki narodowej.

5. Dane według sekcji PKD 2007 i województw opracowano **metodą przedsiębiorstw**.

6. Przez **podmioty gospodarki narodowej** rozumie się jednostki prawne, tj.: osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

7. Pod pojęciem **podmiotów gospodarczych** rozumie się podmioty prowadzące działalność gospodarczą, tj. produkcyjną i usługową, na własny rachunek w celu osiągnięcia zysku.

8. W publikacji dane w zakresie:

- 1) **przeciętnego zatrudnienia i przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń** dotyczą podmiotów gospodarczych sektora przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; dane nie obejmują poczty publicznej oraz operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej;
- 2) **produkcji sprzedanej przemysłu i budownictwa** dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób;
- 3) **wyników finansowych przedsiębiorstw niefinansowych oraz nakładów inwestycyjnych i inwestycji rozpoczętych** dotyczą podmiotów gospodarczych prowadzących księgi rachunkowe (z wyjątkiem podmiotów, których podstawowym rodzajem działalności jest działalność zaklasyfikowana według PKD 2007 do sekcji „Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo” oraz „Działalność finansowa i ubezpieczeniowa”), w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

GENERAL NOTES

1. Data in the publication are presented according to the **administrative division of the voivodship in a given period**, unless otherwise noted. Information regarding number of subregions, powiats, cities with powiat status, towns and gminas is given as the date of 1 Jan 2011.

2. From 2009 onwards data are presented in accordance with the **Polish Classification of Activities – PKD 2007**, compiled on the basis of Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007 was introduced on 1 Jan 2008 by the decree of Council of Ministers dated 24 Dec 2007 (Journal of Laws No. 251, item 1885) to replace the formerly applied PKD 2004.

In the publication “The Information on Socio-economic Situation of Lubuskie Voivodship in 2011”, the current data are published according to the NACE Rev. 2. Data for previous periods are also converted according to this classification.

3. Data presented in the publication cover entities of the national economy regardless of ownership.

4. Data are compiled according to the respective organizational status of units of the national economy.

5. Data according to NACE Rev. 2 sections and by voivodships are compiled following the **enterprise method**.

6. The term **entities of the national economy** is understood as legal entities, i.e.: legal persons, organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity.

7. The term **economic entities** is understood as entities conducting economic activity, i.e. production and service activity, on their own account in order to earn a profit.

8. In the publication data in regard to:

- 1) **average paid employment and average monthly gross wages and salaries** cover the economic entities of the enterprise sector in which the number of employed persons exceeds 9 persons; data do not concern public post office and operators of the public telecommunication network;
- 2) **sold production of industry and construction** concern economic entities, in which the number of employed persons exceeds 9 persons;
- 3) **financial results of non-financial enterprises as well as investment outlays and newly started investments** refer to economic entities keeping accounting ledgers (with the exception of entities in which the principal activity is classified as “Agriculture, forestry and fishing” and “Financial and insurance activities” according to the NACE Rev. 2), in which the number of employed persons exceeds 49 persons.

9. Informacje odnoszące się do sektora przedsiębiorstw prezentuje się w oparciu o definicję przedsiębiorstwa wprowadzoną w rozporządzeniu Rady (EWG) nr 696/93 z dnia 15 III 1993 r. w sprawie jednostek statystycznych do celów obserwacji i analizy systemu produkcyjnego we Wspólnocie. Zgodnie z ww. rozporządzeniem, przedsiębiorstwo jest traktowane jako jednostka organizacyjna produkująca wyroby lub świadcząca usługi, która osiąga korzyści z pewnego stopnia samodzielności w podejmowaniu decyzji, w szczególności w zakresie alokacji swoich bieżących zasobów. Przedsiębiorstwo prowadzi jedną lub kilka rodzajów działalności w jednym lub kilku miejscach i jest tworzone przez jednostkę prawną lub grupę jednostek prawnych. Sektor przedsiębiorstw obejmuje podmioty prowadzące działalność gospodarczą w zakresie: leśnictwa i pozyskiwania drewna; rybołówstwa w wodach morskich; górnictwa i wydobywania; przetwórstwa przemysłowego; wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; dostawy wody; gospodarowania ściekami i odpadami oraz działalności związanej z rekultywacją; budownictwa; handlu hurtowego i detalicznego; naprawy pojazdów samochodowych, włączając motocykle; transportu i gospodarki magazynowej; działalności związanej z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi; informacji i komunikacji; działalności związanej z obsługą rynku nieruchomości; działalności prawniczej, rachunkowo-księgowej i doradztwa podatkowego, działalności firm centralnych (head offices); doradztwa związanego z zarządzaniem; działalności w zakresie architektury i inżynierii; badań i analiz technicznych; reklamy, badania rynku i opinii publicznej; pozostałej działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej; działalności w zakresie usług administrowania i działalności wspierającej; działalności związanej z kulturą, rozrywką i rekreacją; naprawy i konserwacji komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego; pozostałej indywidualnej działalności usługowej.

10. Ilekroć w publikacji jest mowa o **przemysle**, dotyczy to sekcji PKD 2007: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

11. Jako **ceny stałe** przyjęto w przypadku:

- 1) produkcji rolniczej – ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany, z wyjątkiem ziemniaków, warzyw i owoców, w przypadku których przyjmuje się średnie ceny z dwóch kolejnych lat, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego;
- 2) produkcji sprzedanej przemysłu – ceny stałe 2005 r. (średnie ceny bieżące 2005 r.).

9. Information relating to the **enterprise sector** is presented based on the definition of “enterprise” – introduced by the regulation of the Council (EEC) No 696/93 of 15 Mar 1993 on the statistical units for the observation and analysis of the production system in the Community. In accordance with the above-mentioned Regulation the enterprise is the smallest combination of legal units that is an organizational unit producing goods or services, which benefits from a certain degree of autonomy in decision-making, especially for the allocation of its current resources. An enterprise carries out one or more activities at one or more locations and it may be a sole legal unit or a group of legal units. Enterprise sector includes those entities which carry out economic activities in the following areas: forestry and logging; marine fishing; mining and quarrying; manufacturing; electricity, gas, steam and air conditioning supply; water supply; sewerage, waste management and remediation activities; construction; wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles; transportation and storage; accommodation and food service activities; information and communication; real estate activities; legal and accounting activities; activities of head offices; management consultancy activities; architectural and engineering activities; technical testing and analysis; advertising and market research; other professional, scientific and technical activities; administrative and support service activities; arts, entertainment and recreation; repair of computers and personal and household goods; other personal service activities.

10. When the category – **industry** – is used in the publication, it refers to the NACE Rev. 2 sections: “Mining and quarrying”, “Manufacturing”, “Electricity, gas, steam and air conditioning supply” as well as “Water supply; sewerage, waste management and remediation activities”.

11. **Constant prices** were adopted as follows:

- 1) agricultural output – current prices from the year preceding the reference year with the exception of potatoes, vegetables and fruit, in case of which the average prices from two consecutive years are adopted, i.e. from the year preceding the surveyed year and from the surveyed year;
- 2) sold production of industry – 2005 constant prices (2005 average current prices).

12. Liczby względne (wskaźniki, odsetki) obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.

13. Do przeliczeń na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) danych według stanu w końcu roku – jeśli nie zaznaczono inaczej – przyjęto liczbę ludności według stanu w dniu 31 XII, a przy przeliczaniu danych charakteryzujących wielkość zjawiska w ciągu roku – według stanu w dniu 30 VI.

14. Niektóre dane mają charakter tymczasowy i mogą ulec zmianie w następnych wydaniach publikacji.

15. Ze względu na zaokrąglenia danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się różnić od podanych wielkości „ogółem”.

16. W stosunku do obowiązującej PKD 2007 w publikacji zastosowano skróty; skrócone nazwy zostały oznaczone w tablicach i wykresach znakiem „Δ”. Zestawienie zastosowanych skrótów i pełnych nazw podaje się poniżej:

12. Relative numbers (indices, percentages) are, as a rule, calculated on the basis of absolute data expressed with higher precision than that presented in the tables.

13. In data calculations per capita (1000 population etc.) as of the end of the year, the number of population as of 31 Dec was used, whereas data describing the magnitude of a phenomenon within a year – as of 30 Jun, unless otherwise noted.

14. Some data are provisional and may be change in subsequent editions of the publication.

15. Due to the rounding of data, in some cases sums of components can differ from the amount given in the item “total”.

16. In regard to the NACE Rev. 2, abbreviations are used in this publication which are marked in the tables and graphs with the sign “Δ”. The abbreviations and their complete names are given below:

skrót <i>abbreviation</i>	pełna nazwa <i>full name</i>
<i>X</i>	
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych
<i>X</i>	<i>Electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją
<i>X</i>	<i>Water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>
Handel; naprawa pojazdów samochodowych	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle
<i>Trade; repair of motor vehicles</i>	<i>Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles</i>
Zakwaterowanie i gastronomia	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi
<i>Accommodation and catering</i>	<i>Accommodation and food service activities</i>

sekcje
sections

skrót <i>abbreviation</i>	sekcje (dok.) <i>sections (cont.)</i>	pełna nazwa <i>full name</i>
X	Obsługa rynku nieruchomości	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości <i>Real estate activities</i>
X	Administrowanie i działalność wspierająca	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca <i>Administrative and support service activities</i>
działy <i>divisions</i>		
X	Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny <i>Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker</i>	Produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania <i>Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials</i>
X	Produkcja wyrobów z metali <i>Manufacture of metal products</i>	Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń <i>Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment</i>
X	Produkcja maszyn i urządzeń	Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana <i>Manufacture of machinery and equipments n.e.c</i>
X	Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep	Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli <i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>
X	Gospodarka odpadami; odzysk surowców	Działalność związana ze zbieraniem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów; odzysk surowców <i>Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery</i>
X	Budowa budynków	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków <i>Construction of buildings</i>
X	Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej	Roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej <i>Civil engineering</i>

17. Szersze informacje oraz szczegółowe wyjaśnienia metodyczne publikowane są w zeszytach metodycznych oraz opracowaniach branżowych GUS.

17. Broader information and detailed methodological description are Publisher in methodological volumes and branch statistical publications of Central Statistical Office.

PODSTAWOWE TENDENCJE

- W Lubuskiem czwarty z kolei rok obserwowany jest dodatni przyrost rzeczywisty, po notowanym w latach 2006-2007 niewielkim spadku liczby ludności województwa. W okresie styczeń - wrzesień 2011 r., w ujęciu rocznym, zmniejszyła się liczba urodzeń przy jednoczesnym wzroście liczby zgonów, jednak nadwyżka tych pierwszych nad drugimi implikowała dodatni przyrost naturalny. W omawianym okresie saldo migracji ludności na pobyt stały pozostawało ujemne, nie ograniczało jednak przyrostu rzeczywistego ludności.
- W 2011 r. przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w ujęciu rocznym zwiększyło się o 3,0%, a tempo wzrostu wielkości przeciętnego zatrudnienia w kolejnych kwartalnych okresach narastających było stabilne.
- Przy znacznie niższej niż przed rokiem liczbie osób rejestrujących się oraz spadku liczby skreśleń z ewidencji, liczba osób bezrobotnych w grudniu 2011 r. nieznacznie zmniejszyła się w skali roku. W rezultacie stopa bezrobocia była niższa niż przed rokiem (o 0,1 pkt proc.) i ukształtowała się na poziomie 15,4%. Bezrobocie nadal dotyka przede wszystkim ludzi młodych i osób o niskim poziomie wykształcenia. Prawie co drugi zarejestrowany bezrobotny był w wieku do 34 lat, a ponad połowa bezrobotnych legitymowała się wykształceniem gimnazjalnym, podstawowym i niepełnym podstawowym oraz zasadniczym zawodowym. Bezrobotnym pracodawcy zaproponowali mniej ofert zatrudnienia niż przed rokiem i przed dwoma laty.
- W województwie lubuskim, według wyników Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności, w IV kwartale 2011 r. w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku odnotowano pogorszenie współczynnika aktywności zawodowej (o 0,7 pkt proc. do 55,7%), przy spadku liczby pracujących (o 8,1%) oraz bezrobotnych (o 4,3%). Stopa bezrobocia wyniosła 9,7% i wzrosła o 0,4 pkt proc. w porównaniu z IV kwartałem 2010 r. Wzrosło również obciążenie osób pracujących osobami niepracującymi.
- Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw wzrosło w ujęciu rocznym o 4,8%, przy czym wyższy wzrost przeciętnego wynagrodzenia notowano w sektorze prywatnym niż publicznym.
- W ujęciu rocznym zmniejszyła się przeciętna liczba emerytów i rencistów (o 2,5%). Wzrosły w skali roku świadczenia społeczne – emerytury i renty w systemie ubezpieczeń pracowniczych (o 4,7%) oraz rolników indywidualnych (o 3,2%).
- Średnioroczny wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych wyniósł 4,1% i był wyższy niż w poprzednich latach. Wzrost cen notowano w większości grup towarów i usług konsumpcyjnych.
- Po zdecydowanym wzroście produkcji sprzedanej przemysłu w ujęciu rocznym notowanym w 2010 r., w kolejnych okresach narastających 2011 r. obserwowano stopniowe obniżenie dynamiki wzrostu, a w okresie styczeń-wrzesień 2011 r. – spadek produkcji przemysłowej w ujęciu rocznym. W rezultacie produkcja sprzedana przemysłu w 2011 r. ukształtowała się na poziomie niższym niż w roku poprzednim (o 0,6%). Jednocześnie zaznaczył się spadek wydajności pracy mierzonej wartością produkcji sprzedanej na 1 zatrudnionego (o 0,1%) w relacji do 2010 r., przy obniżeniu przeciętnego zatrudnienia w przemyśle (o 0,9%).

- W 2011 r. w województwie lubuskim, pomimo wzrostu w ujęciu rocznym powierzchni upraw zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi, plony nie osiągnęły poziomu sprzed roku. W skali roku zmniejszyły się zbiory rzepaku i rzepiku, wzrosły natomiast zbiory ziemniaków. W analizowanym okresie odnotowano spadek pogłowia bydła, owiec i drobiu, wzrosła liczebność stada trzody chlewnej. W skali roku obserwowano spadek skupu ziarna pszenicy i żyta oraz mleka. Wzrosła ilość skupionych ziemniaków oraz żywca wieprzowego, wołowego i drobiowego. Na rynku rolnym ceny większości produktów roślinnych, zarówno w skupie, jak i na targowiskach znacznie przewyższały poziom obserwowany w 2010 r.
- W 2011 r. przedsiębiorstwa budowlane zanotowały wzrost produkcji budowlanej w skali roku (o 23,4%), po spadku obserwowanym w 2010 r. Zwiększenie produkcji sprzedanej budownictwa notowano w kolejnych kwartalnych okresach narastających, ale jego tempo stopniowo zmniejszało się. Zanotowano wzrost wydajności pracy w budownictwie w przeliczeniu na 1 zatrudnionego (o 20,6%), przy jednoczesnym wzroście przeciętnego zatrudnienia (o 2,3%).
- W 2011 r. utrzymał się spadek liczby mieszkań oddanych do użytkowania (o 2,0%), jednak nie tak głęboki jak w poprzednich dwóch latach. Wzrosła ilość wydanych pozwoleń na budowę nowych mieszkań (o 11,4%), natomiast zmniejszyła się w ujęciu rocznym liczba mieszkań, których budowę rozpoczęto (o 19,5%).
- Sprzedaż detaliczna ukształtowała się na poziomie o 11,7% wyższym niż w 2010 r., jednak tempo wzrostu uległo spowolnieniu w relacji do notowanego w roku poprzednim. Jednocześnie obserwowano wysoki wzrost (o 12,7%) sprzedaży hurtowej zrealizowanej w przedsiębiorstwach handlowych.
- W 2011 r. notowano niewielką poprawę wyników finansowych w sektorze przedsiębiorstw w relacji do uzyskanych w 2010 r. Niższy niż w roku poprzednim był jednak wynik na operacjach finansowych (o 96,5%), wynik na pozostałej działalności operacyjnej (o 28,3%) oraz wskutek pogorszenia w skali roku relacji podatku dochodowego od osób fizycznych i prawnych do zysku brutto – wynik finansowy netto (o 3,9%). Korzystniejsze niż przed rokiem były natomiast podstawowe wskaźniki ekonomiczno-finansowe, poza wskaźnikiem rentowności sprzedaży produktów, towarów i materiałów, a szybszy wzrost przychodów z całokształtu działalności niż kosztów ich uzyskania wpłynął na poprawę wskaźnika poziomu kosztów (o 0,2 pkt proc.).
- Po dwóch latach spadku wielkości inwestycji w województwie lubuskim, w 2011 r. notowano znaczący wzrost nakładów inwestycyjnych na nowe obiekty majątkowe oraz ulepszenie istniejących w relacji do roku poprzedniego (o 23,6%), w tym głównie na maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia. Wyższa niż w 2010 r. była także liczba oraz wartość kosztorysowa inwestycji nowo rozpoczętych (odpowiednio o 22,6% i 54,8%).

BASIC TRENDS

- In Lubuskie for the fourth time in a row positive birth rate was recorded after 2006-2007 minor decrease of the voivodship population. In January 2011-September 2011 the number of births decreased and the number of deaths increased but the higher number of the first over the latter caused positive birth rate. In the period the balance of population migration for permanent residence remained negative however it did not limit the real population growth.
- In 2011 the average paid employment of the enterprise sector per year increased by 3,0%, and the growth of the average paid employment remained quarterly and cumulatively stable.
- With much lower than last year the number of registered unemployed persons and decrease of the persons removed from the register, the number of unemployed in December 2011 slightly decreased on a yearly scale. Consequently the unemployment rate was lower than last year (by 0,1 percentage point) and was at the level of 15,4%. Unemployment still refers mainly to young people and with low level of education. Almost every second registered unemployed person was below 34 years of age, and over half of the unemployed persons had lower secondary, primary and incomplete primary and basic vocational education. The unemployed persons were offered less employment offers than a year or two years ago.
- In lubuskie voivodship, according to the results of Labour Force Survey, in the fourth quarter of 2011 comparing to the corresponding period of last year, the decline of activity rate was noted (by 0,7 percentage point to 55,7%) with the decrease of the number of employed persons (by 8,1%) and unemployed (by 4,3%). The unemployment rate was 9,7% and increased by 0,4 percentage point comparing to the fourth quarter 2010. The encumbrance of employed persons by the unemployed increased as well.
- Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector increased by 4,8% comparing to last year but the average higher salaries and wages were reported in private rather than in public sector.
- The number of retirees and pensioners declined (by 2,5%) per year. Social benefits increased in relation to the previous year - retirement pay and pensions benefits in the employees insurance system (by 4,7%) and for farmers (by 3,2%).
- Average growth of prices of consumer goods and services was 4,1% and was higher than during previous years. The prices increase was recorded for most of consumer goods and services.
- After the definite increase of sold production of industry and construction in 2010, within the next cumulative periods of 2011 gradual decrease of the increase dynamics was observed and in January-September 2011-decline of industrial production in relation to last year. Consequently the sold production of industry 2011 was recorded at the level lower than in previous year (by 0,6%). At the same time the decrease (by 0,1%) of the labour efficiency measured as the value of sold production per 1 paid employee was noted in relation to 2010 with the average industry employment decrease (by 0,9%).

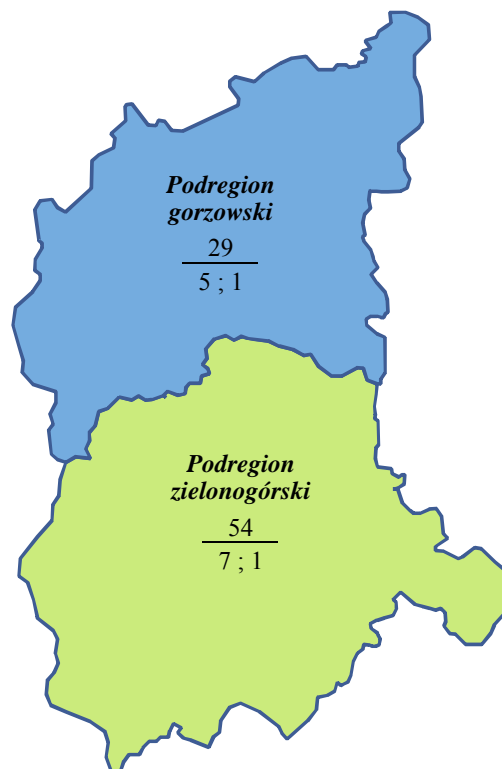
- In 2011 in lubuskie voivodship, despite the growth of the area of the main cereals cultivation including cereal mixed, the crops did not reach the level from last year. The rape and agrimonia crops declined, on the other hand the potato crops increased per year. In the analysed period the decrease of number of cattle, sheep and chickens was recorded but the number of pigs increased. The decline of procurement of wheat and rye grain and milk was noted comparing to the previous year. The procurement of the number of potatoes, pigs, cows and chickens was higher. On the agricultural market the prices of majority of plant products both in the procurement as well as on the markets were much higher than in 2010.
- In 2011 construction companies noted increase of construction production in relation to last year (by 23,4%) after the decrease recorded in 2010. Increase of sold construction production was recorded within the next quarters and cumulatively but the growth gradually fell. Increased labour efficiency in construction per 1 paid employee was noted (by 20,6%) together with increased average paid employment (by 2,3%).
- In 2011 the decline of dwellings completed remained at the same level (by 2,0%) but it was not as high as during the previous two years. The number of building permits for new dwellings construction increased (by 11,4%) but the number of dwellings which construction was begun declined (by 19,5%).
- Retail sale was at the level of 11,7% higher than in 2010 but the growth declined in relation to previous year. Additionally high increase (by 12,7%) of wholesale trade was recorded in commercial enterprises.
- In 2011 a minor improve of financial results in enterprise sector was noted in relation to 2010. However lower than last year was the financial operations result (by 96,5%), the result of the remaining operating activity (by 28,3%) and due to the deterioration of the relation of income tax on natural and legal persons to gross profit- net financial result (by 3,9%). Better than last year were the basic economic and financial indices excluding the sales profitability rate of products, goods and materials but faster growth of revenues from total activity than the cost of revenues acquisition affected the increase of cost level indicator (by 0,2 percentage point).
- After two years investments decline in lubuskie voivodship, in 2011 significant investment outlays were recorded for new properties as well as the improvement of the existing ones (by 23,6%) including for machines, technical equipment and tools. Higher than in 2010 was also the number and value of costs calculation for newly started investment (by 22,6% and 54,8% respectively).

PODZIAŁ I POWIERZCHNIA WOJEWÓDZTWA

PODZIAŁ WOJEWÓDZTWA LUBUSKIEGO WEDŁUG NOMENKLATURY JEDNOSTEK TERYTORIALNYCH DO CELÓW STATYSTYCZNYCH (NTS)¹ W 2011 R.

Stan w dniu 1 I

liczba gmin
 $\frac{83}{12 ; 2}$ liczba miast
 liczba powiatów na prawach powiatu

	Powierzchnia w ha	Ludność (stan w dniu 30 IX)
LUBUSKIE	1398788	1011163
podregiony:		
Gorzowski	611251	383512
Zielonogórski	787537	627651

Podregion gorzowski		Podregion zielonogórski	
Powiaty:	Miasto na prawach powiatu:	Powiaty:	Miasto na prawach powiatu:
gorzowski międzyrzecki słubicki strzelecko-drezdenecki sulęciński	Gorzów Wlkp.	krośnieński nowosolski świebodziński wschowski zielonogórski żagański żarski	Zielona Góra

Według stanu w dniu 1 I 2011 r. województwo lubuskie zajmowało powierzchnię 13988 km² (1398788 ha), co stanowi 4,5% powierzchni kraju. Na jego obszarze (wg stanu w dniu 30 IX 2011 r.) mieszkało 1011 tys. ludności, tj. 2,6% ogółu ludności Polski. Gęstość zaludnienia na 1 km² wynosiła 72 osoby (przedostatnia lokata w kraju). W miastach mieszkało 63,4% ludności województwa.

¹ NTS obejmuje 5 poziomów: 3 poziomy zasadniczego podziału terytorialnego kraju oraz dodatkowo 2 poziomy nieadministracyjne — regiony (NTS 1) grupujące jednostki szczebla wojewódzkiego oraz podregiony (NTS 3) grupujące w ramach województwa kilka do kilkunastu powiatów.

WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU

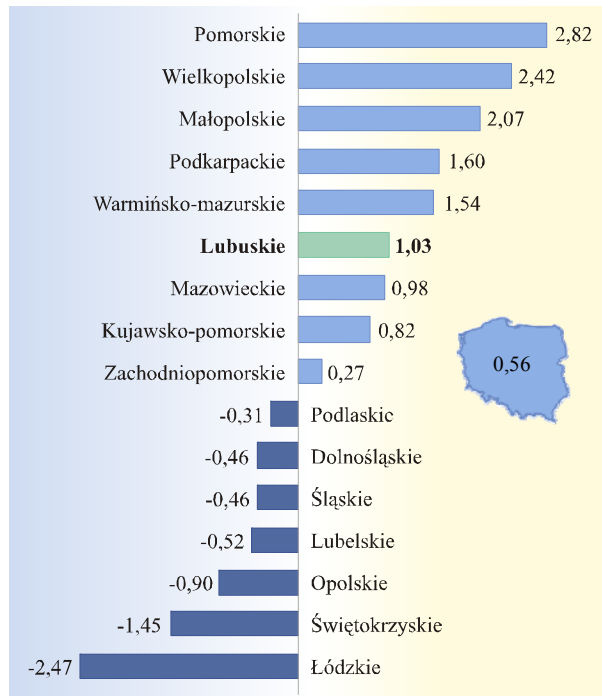
Tabl. 1. Wybrane wskaźniki ogólnopolskie i wojewódzkie w 2011 r.

Wyszczególnienie	Polska	Lubuskie
Ludność ^a na 1 km ² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 XII)	122	72
Przyrost naturalny na 1000 ludności ^a w okresie I–IX	0,56	1,03
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności ^a w okresie I–IX	-0,10	-0,85
Współczynnik aktywności zawodowej według BAEL ^b w %	56,1	55,3
Wskaźnik zatrudnienia według BAEL ^b w %	50,7	50,1
Stopa bezrobocia według BAEL ^b w %	9,7	9,5
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w zł	3604,02	2967,62
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS w zł...	1669,22	1515,86
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w zł	986,24	1119,06
Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych (2010 = 100)	104,3	104,1
Przeciętna powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwie rolnym w ha.....	6,9	11,5
Obsada bydła na 100 ha użytków rolnych ^c w szt.	35,6	13,2
Obsada trzody chlewnej na 100 ha użytków rolnych ^d w szt.	84,5	38,7
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) na 1 przeciętnie zatrudnionego w przemyśle w zł	438819	386456
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) na 1 przeciętnie zatrudnionego w budownictwie w zł	394783	315333
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności	3,4	3,2
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON na 10 tys. ludności (stan w dniu 31 XII)	1013	1032
Spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego na 10 tys. ludności (stan w dniu 31 XII)	19	27
Udział przedsiębiorstw rentownych w ogólnej liczbie badanych podmiotów w %	78,3	77,4
Wskaźnik poziomu kosztów w przedsiębiorstwach niefinansowych w %	94,6	96,1
Dynamika nakładów inwestycyjnych w przedsiębiorstwach (2010 = 100; ceny bieżące).....	111,9	123,6
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące) na 1 mieszkańca w 2009 r. w zł.....	35210	30068

a Dane wstępne. b Przeciętne roczne. c Stan w grudniu. d Stan w końcu listopada.

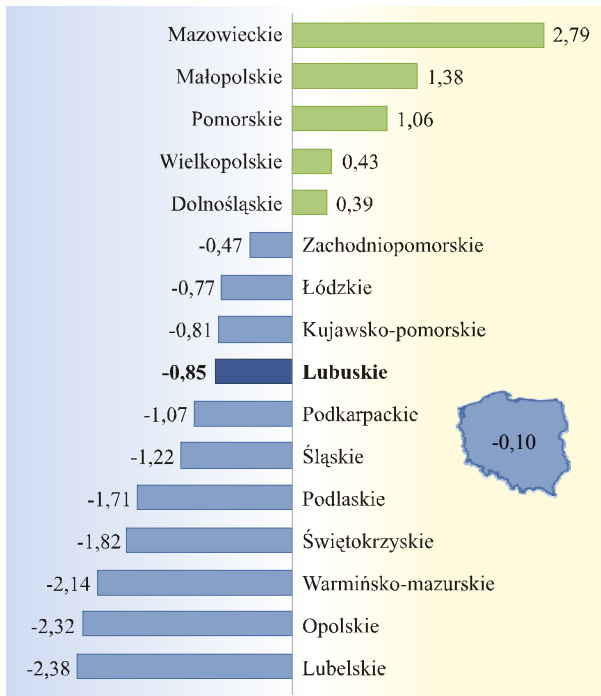
WOJEWÓDZTWO NA TLE POZOSTAŁYCH WOJEWÓDZTW

Wykres 1. Przyrost naturalny na 1000 ludności^a w okresie I–IX 2011 r.

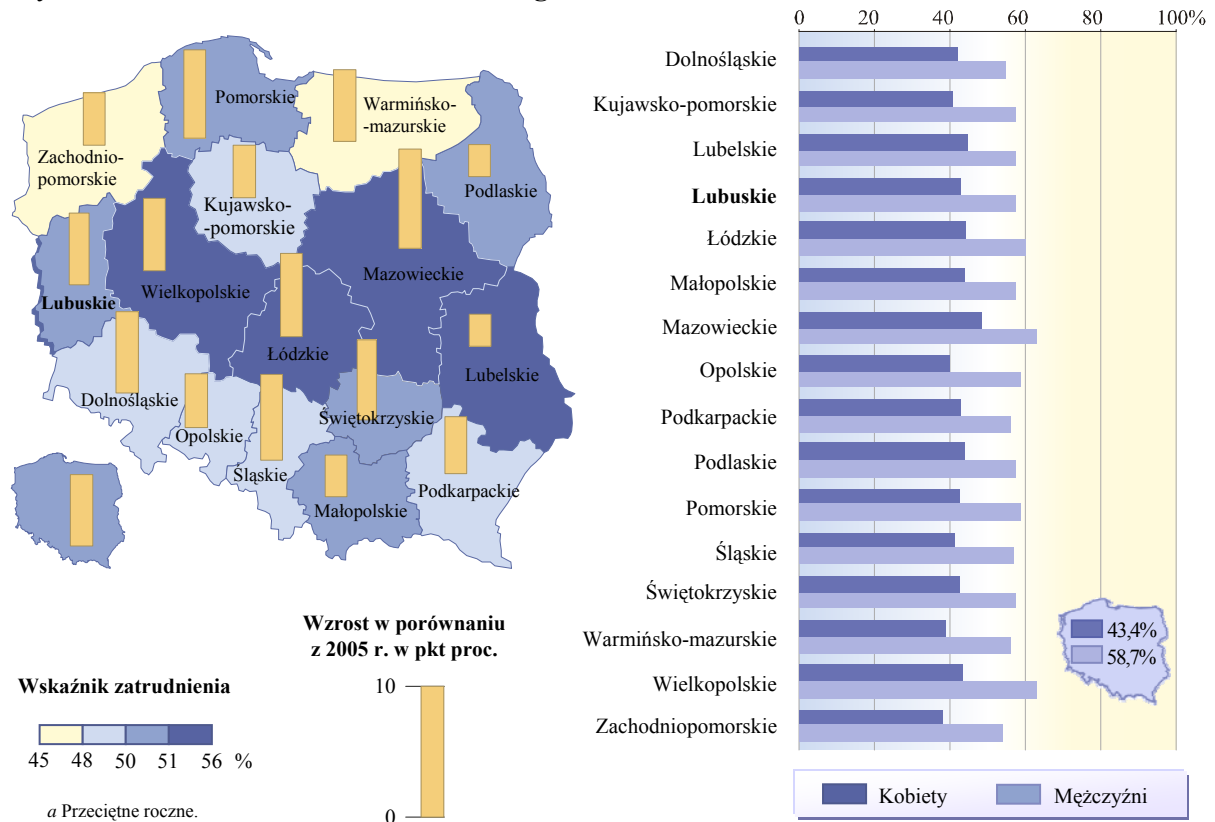
a Dane wstępne.

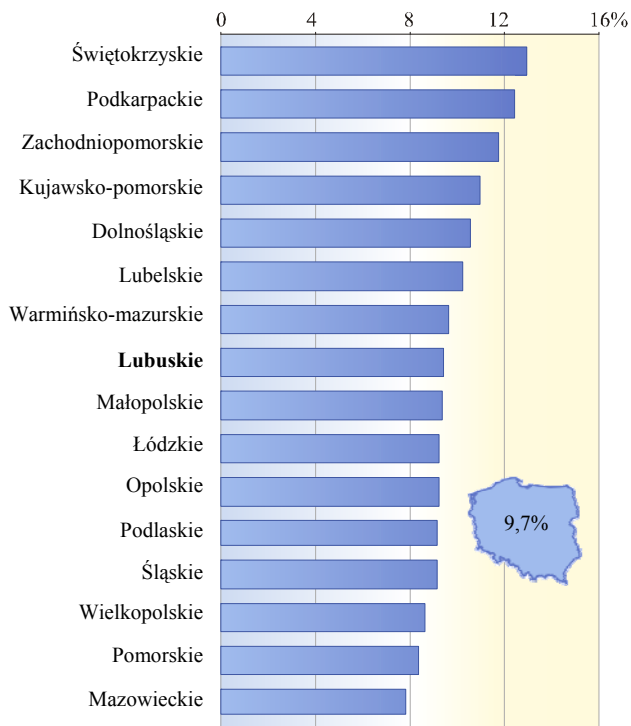
Wykres 2. Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności^a w okresie I–IX 2011 r.

a Dane wstępne.

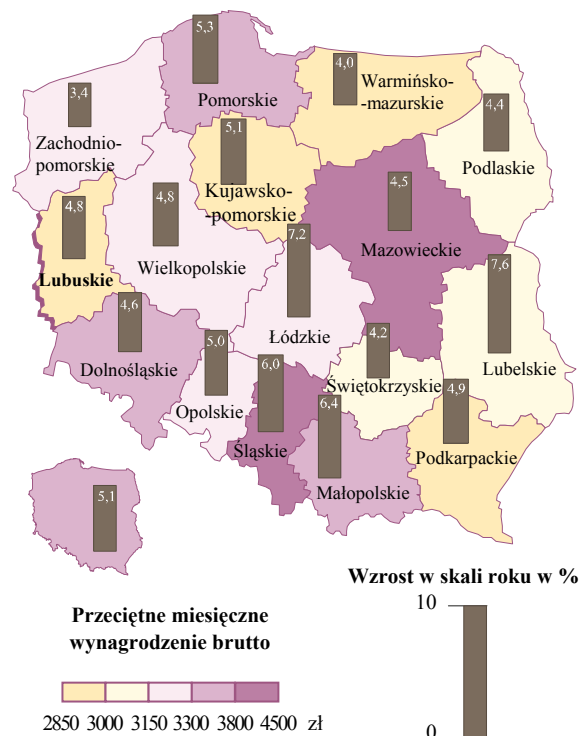
Wykres 3. Wskaźnik zatrudnienia według BAEL^a w 2011 r.

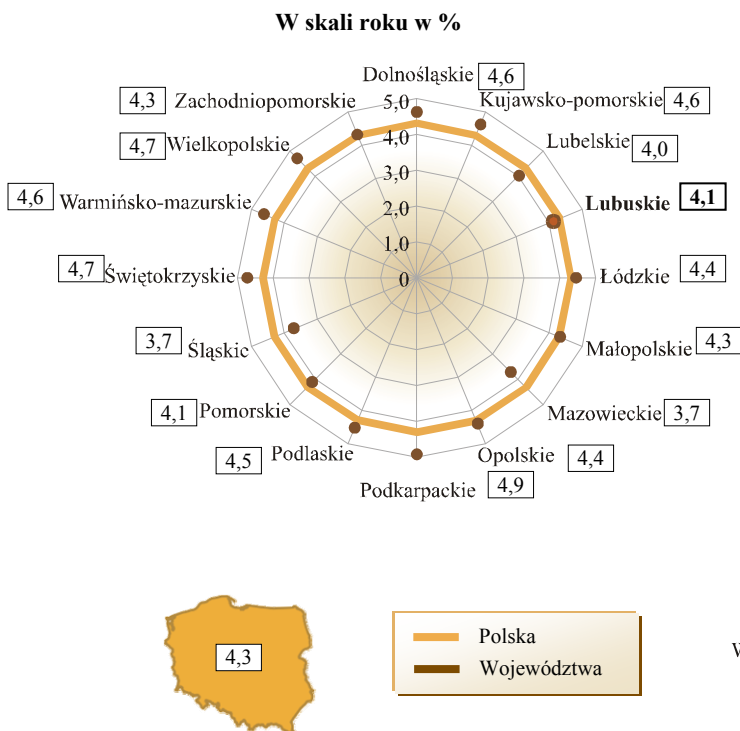
Wykres 4. Stopa bezrobocia według BAEL^a w 2011 r.

a Przeciętne roczne.

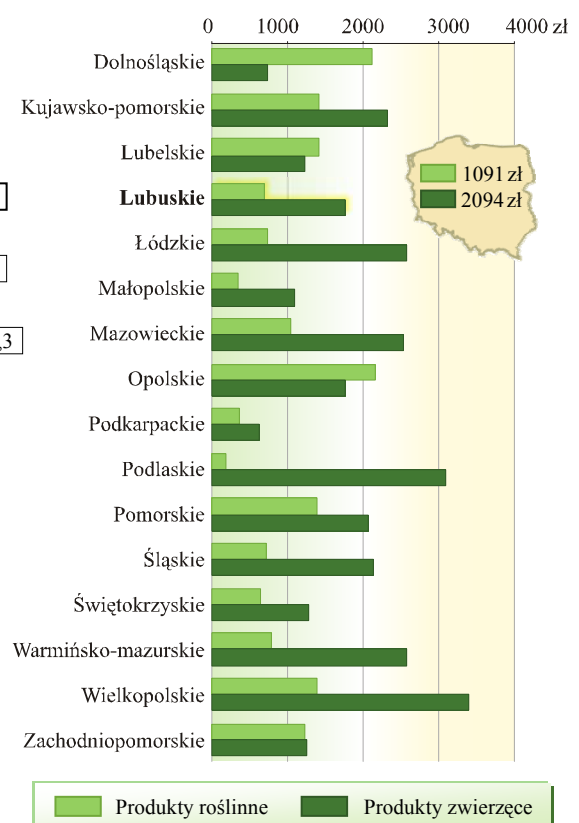
Wykres 5. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w 2011 r.

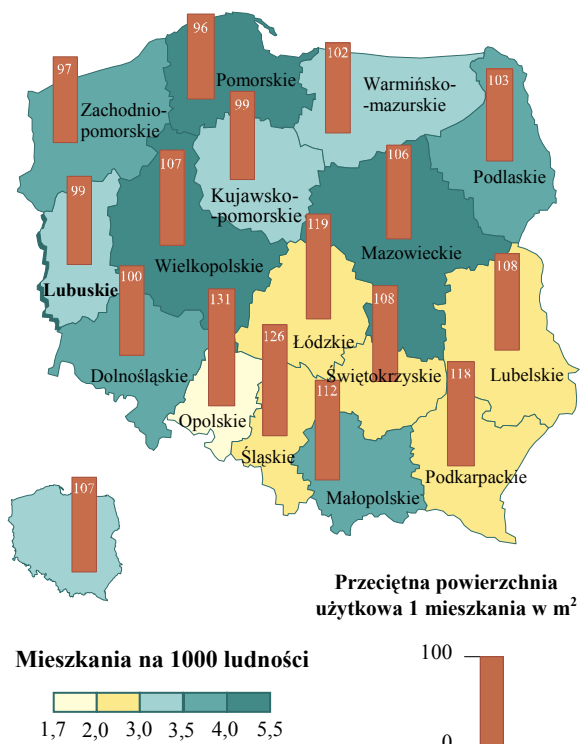
Wykres 6. Wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych w 2011 r.

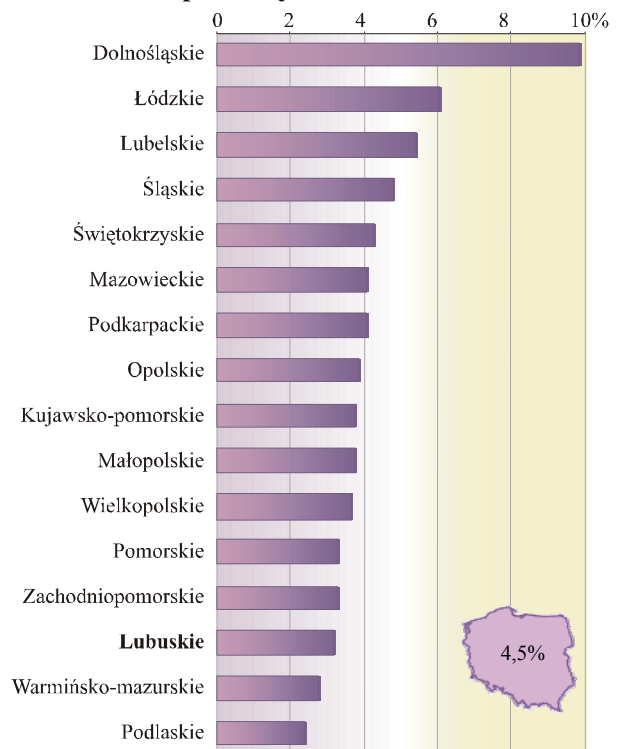
Wykres 7. Wartość skupu produktów rolnych na 1 ha użytków rolnych w 2011 r.

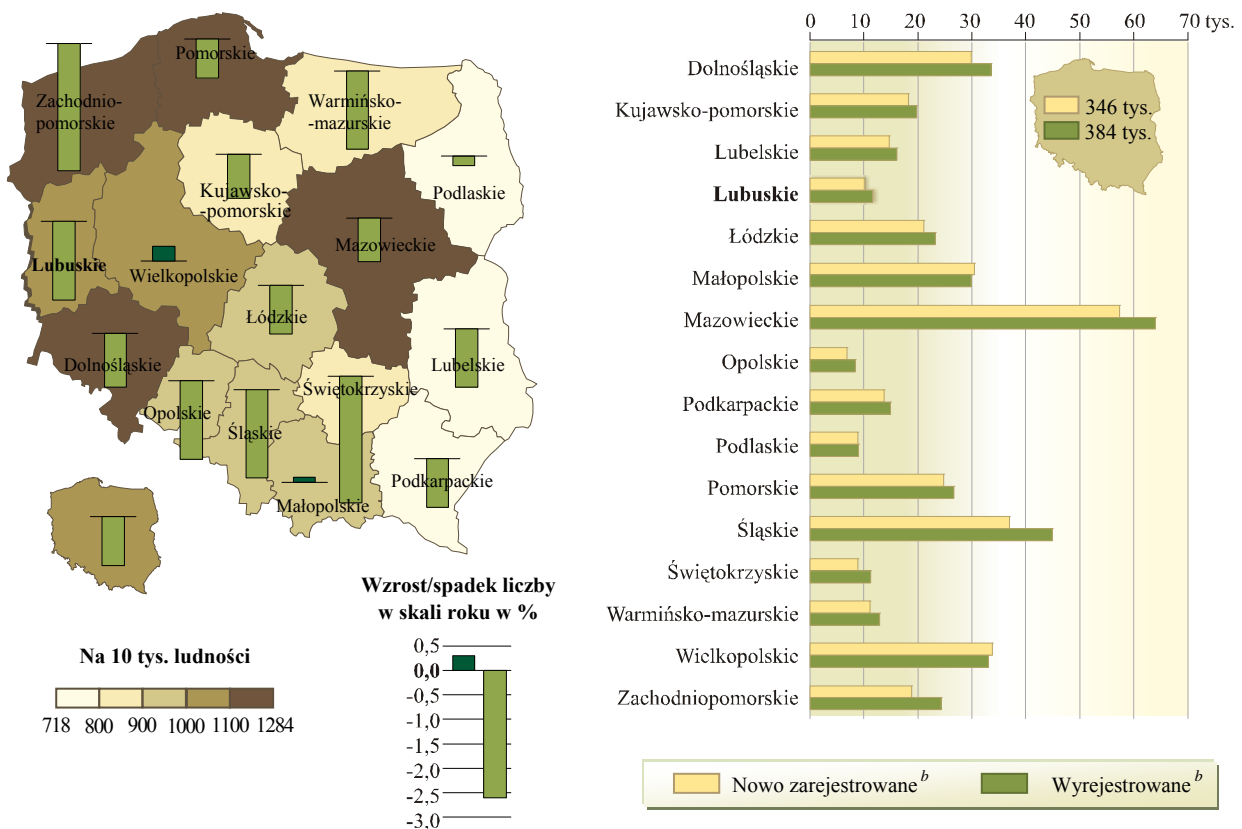
Wykres 8. Mieszkania oddane do użytkowania w 2011 r.

Wykres 9. Wskaźnik rentowności obrotu netto w przedsiębiorstwach w 2011 r.

Wykres 10. Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON^a w 2011 r. Stan w dniu 31 XII

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie. ^b W ciągu roku.

LUDNOŚĆ

Od 4 lat w województwie lubuskim utrzymuje się wzrost liczby ludności. W okresie I-IX 2011 r. odnotowano dodatni przyrost naturalny, tj. nadwyżkę liczby urodzeń nad liczbą zgonów. Ogólne saldo migracji ludności na pobyt stały w okresie I-IX 2011 r. było ujemne. Również saldo migracji zewnętrznej przyjmowało niewysoką wartość ujemną.

Według stanu w dniu 30 września 2011 r. ludność województwa lubuskiego liczyła 1011 tys. osób. Populacja województwa, niezmiennie od wielu lat, stanowi 2,6% ogółu ludności Polski. Średnia gęstość

Prezentowane dane dotyczą ludności faktycznie zamieszkałej na danym terenie, tj. liczby ludności zameldowanej na pobyt stały skorygowanej o saldo osób zameldowanych na pobyt czasowy ponad 3 miesiące, a do 2005 r. – ponad 2 miesiące.

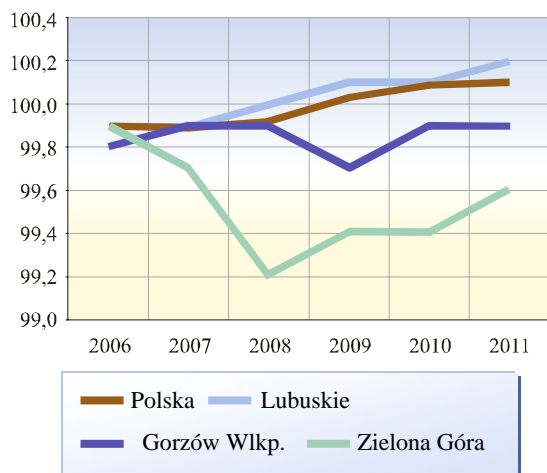
zaludnienia (liczba osób przypadająca na 1 km²) w końcu września 2011 r.

wyniosła w województwie 72 osoby/km², zaś w Polsce – 122 osoby/km², i kształtowała się na poziomie analogicznym do notowanego w 2010 r. oraz 2005 r. Wskaźnik ten wykazywał

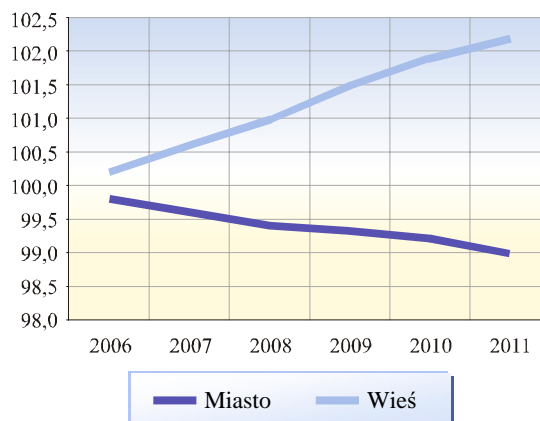
znaczne zróżnicowanie przestrzenne na terenie województwa: najwyższy notowano w powiecie nowosolskim (113), najniższy – w powiecie sulęcińskim (30).

Dane o ludności zbilansowano w oparciu o wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 oraz dane ze sprawozdawczości bieżącej z ruchu naturalnego i migracji ludności. Dane o stanie i strukturze ludności oraz wszystkie wskaźniki obliczone na tej podstawie mają charakter tymczasowy i po opracowaniu wyników NSP 2011 ulegną zmianie.

Wykres 11. **Dynamika liczby ludności**
Stan w dniu 30 IX
2005 = 100

Wykres 12. **Dynamika liczby ludności miast i wsi w województwie lubuskim**
Stan w dniu 30 IX
2005 = 100

Struktura ludności według płci w województwie lubuskim od kilku lat nie ulega większym zmianom. W ogólnej liczbie mieszkańców nieznacznie przeważają kobiety, których odsetek w końcu września 2011 r., podobnie jak przed rokiem (i w 2005 r.), wyniósł 51,5%. W Polsce tendencja jest podobna - kobiety w 2011 r. stanowiły 51,7%. Współczynnik feminizacji (liczba kobiet na 100 mężczyzn) ukształtował się na poziomie analogicznym jak rok wcześniej (i w latach poprzednich) osiągając wartość 106, w Polsce zaś na przestrzeni ostatnich lat przyjmował wartość 107.

Dane o urodzeniach i zgonach (w tym zgonach niemowląt) zostały obliczone zgodnie z kryteriami definicji urodzenia i zgonu noworodka – rekomendowanej przez Światową Organizację Zdrowia (WHO).

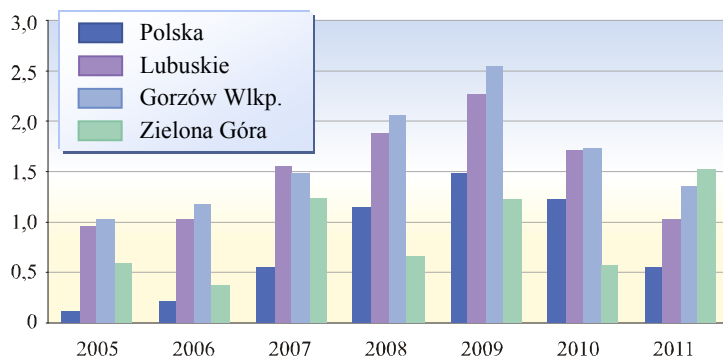
W województwie lubuskim w okresie styczeń–wrzesień 2011 r. zarejestrowano 7931 urodzeń żywych, tj. o 336 urodzeń żywych mniej niż przed rokiem, ale o 333 więcej niż w analogicznym okresie 2005 r. **Współczynnik urodzeń żywych** (liczba urodzeń żywych w

przeliczeniu na 1000 mieszkańców) wyniósł 10,44‰ i był niższy w stosunku do notowanego rok wcześniej (10,89‰), ale wyższy niż w 2005 r. (10,03‰).

Współczynniki dotyczące ruchu naturalnego w podziale terytorialnym obliczono jako iloraz liczby faktów określonego rodzaju i liczby ludności zameldowanej na pobyt stały (według stanu w dniu 30 VI).

Od początku roku do końca września 2011 r. w województwie zmarło 7150 osób, tj. o 191 osób więcej niż przed rokiem i o 285 osób więcej niż w analogicznym okresie 2005 r. Ogólny **współczynnik zgonów** wyniósł 9,41‰, podczas gdy rok wcześniej – 9,17‰, a w 2005 r. – 9,06‰. W porównaniu do analogicznego okresu poprzedniego roku i 2005 r. spadła umieralność niemowląt. **Współczynnik zgonów niemowląt** (liczony na 1000 urodzeń żywych) przyjął wartość 4,41‰, wobec 6,05‰ – w okresie styczeń–wrzesień 2010 r. i 5,66‰ – odpowiednio w 2005 r.

Wykres 13. **Przyrost naturalny na 1000 ludności w okresie I–IX**

wartość 1,03‰ i był niższy niż w analogicznym okresie poprzedniego roku (1,72‰), ale wyższy niż w 2005 r. (0,97‰). Omawiany wskaźnik dla Polski osiągał niższe wartości we wszystkich analizowanych okresach, a w ciągu pierwszych dziewięciu miesięcy 2011 r. ukształtował się na poziomie 0,56‰.

W województwie lubuskim w ciągu trzech kwartałów 2011 r. zanotowano dodatni przyrost naturalny. Różnica między liczbą urodzeń żywych i zgonów ukształtowała się na poziomie 781, podczas gdy rok wcześniej wyniosła 1308, a przed pięcioma laty – 733. **Współczynnik przyrostu naturalnego** osiągnął

Wykres 14. **Przyrost naturalny na 1000 ludności w województwie lubuskim według podregionów i powiatów w okresie I–IX 2011 r.**

W województwie lubuskim w okresie dziewięciu miesięcy 2011 r. współczynnik przyrostu naturalnego przyjmował wartości dodatnie w większości powiatów, najwyższe – w powiecie świebodzińskim (2,19‰) i międzyrzeckim (2,15‰). Ujemne wartości współczynnika odnotowano jedynie w powiatach żagańskim (minus 0,60‰) i żarskim (minus 0,58‰).

W lubuskich urzędach stanu cywilnego od stycznia do września 2011 r. zarejestrowano 4249 nowo zawartych małżeństw, o 627 małżeństw mniej niż przed rokiem, ale o 445 małżeństw więcej niż w analogicznym okresie 2005 r. W porównaniu do ub. roku, niższy był również **współ-**

czynnik małżeństw, który w omawianym okresie osiągnął poziom 5,59‰ (wobec 6,42‰ odpowiednio w 2009 r. i 5,02‰ w 2005 r.). We wszystkich analizowanych latach liczba nowo zawartych małżeństw w przeliczeniu na 1000 ludności w województwie była niższa niż średnio w Polsce.

Tabl. 2. **Ruch naturalny ludności i saldo migracji na 1000 ludności w okresie I-IX**

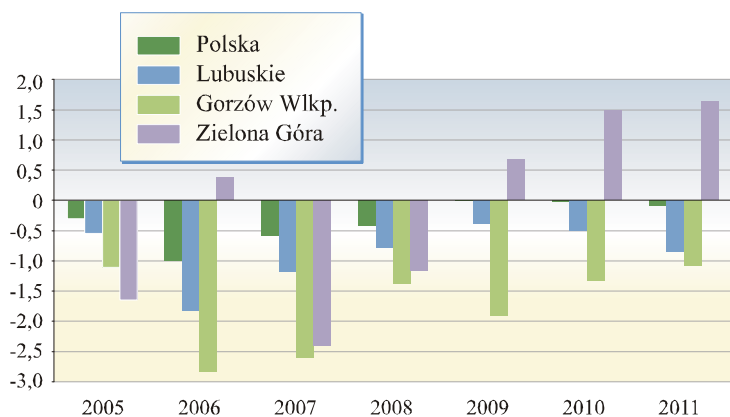
Wyszczególnienie	2005	2010	2011
POLSKA			
Małżeństwa	5,62	6,54	5,91
Urodzenia żywe	9,77	11,01	10,33
Zgony	9,64	9,78	9,77
w tym niemowląt ^a	6,31	5,05	4,79
Przyrost naturalny ^b	0,12	1,23	0,56
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych			
na pobyt stały	-0,32	-0,04	-0,10
w tym zagranicznych	-0,32	-0,04	-0,10

Tabl. 2. Ruch naturalny ludności i saldo migracji na 1000 ludności w okresie I-IX (dok.)

Wyszczególnienie	2005	2010	2011
LUBUSKIE			
Małżeństwa	5,02	6,42	5,59
Urodzenia żywe	10,03	10,89	10,44
Zgony	9,06	9,17	9,41
w tym niemowląt ^a	5,66	6,05	4,41
Przyrost naturalny ^b	0,97	1,72	1,03
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych			
na pobyt stały	-0,56	-0,51	-0,85
w tym zagranicznych	-0,11	-0,02	-0,11
GORZÓW WLKP.			
Małżeństwa	5,11	6,40	5,50
Urodzenia żywe	9,60	9,84	10,20
Zgony	8,57	8,11	8,85
w tym niemowląt ^a	6,65	4,33	5,22
Przyrost naturalny ^b	1,03	1,73	1,35
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych			
na pobyt stały	-1,12	-1,33	-1,10
w tym zagranicznych	-0,12	0,47	0,46
ZIELONA GÓRA			
Małżeństwa	5,29	6,84	5,74
Urodzenia żywe	9,33	10,01	10,82
Zgony	8,75	9,44	9,30
w tym niemowląt ^a	-	9,26	6,41
Przyrost naturalny ^b	0,58	0,57	1,51
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych			
na pobyt stały	-1,66	1,48	1,63
w tym zagranicznych	-0,28	0,61	0,35

^a Dzieci w wieku poniżej 1 roku. Na 1000 urodzeń żywych. ^b Różnica między liczbą urodzeń żywych a liczbą zgonów w danym okresie.

Wykres 15. Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności w okresie I–IX

stały (w 2011 r. – o 642 osoby, w 2010 r. – o 389 osób, a w 2005 r. – o 423 osoby).

Wykres 16. Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności w województwie lubuskim według podregionów i powiatów w okresie I–IX 2011 r.

wewnętrznych i zagranicznych ludności na pobyt stały w województwie lubuskim według powiatów w okresie styczeń-wrzesień 2011 r. należy stwierdzić, iż przyjęło ono wartości dodatnie tylko w powiatach gorzowskim i zielonogórskim oraz mieście na prawach powiatu Zielonej Górze.

W okresie dziewięciu miesięcy 2011 r., podobnie jak w analogicznym okresie poprzedniego roku i 2005 r., **saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych** ludności na pobyt stały w województwie było ujemne. Oznacza to, że liczba osób wymeldowanych z pobytu stałego w analizowanych miesiącach była wyższa niż liczba osób zameldowanych na pobyt

Odnosząc się tylko do migracji zagranicznych należy stwierdzić, iż ostatnie lata pokazują spadek liczby wyjazdów Polaków za granicę na pobyt stały. Jednak zarówno w skali kraju, jak i województwa lubuskiego (w okresie styczeń-wrzesień) w latach 2005, 2010 i 2011 liczba osób, które wymeldowały się z pobytu stałego w związku z wyjazdem poza granicę kraju była wyższa niż liczba osób powracających z zagranicy i meldujących się na pobyt stały co oznacza, że saldo migracji ludności w ruchu zewnętrznym pozostaje ujemne.

Analizując saldo migracji

Wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011 wykazały, że zgodnie z **definicją ludności faktycznej** (stosowanej dotychczas w spisach ludności i badaniach demograficznych) w **województwie lubuskim w dniu 31 marca 2011 roku mieszkało 1001 tys. osób**, co stanowiło 2,6% ogółu ludności kraju.

W świetle wyników spisu 2011 r. w miastach województwa lubuskiego mieszkało 622 tys. osób, tj. 62,1% populacji województwa. W ogólnej liczbie ludności było 480 tys. mężczyzn i 521 tys. kobiet. Kobiety stanowiły 52,0% ludności województwa ogółem. Współczynnik feminizacji wyniósł 108 kobiet na 100 mężczyzn. W wieku produkcyjnym było 648 tys. osób, tj. 64,7% mieszkańców województwa. Współczynnik obciążenia demograficznego wyniósł 55 osób w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym.

W porównaniu z wynikami spisu z 2002 roku ludność województwa w 2011 r. zmniejszyła się o blisko 8 tys. osób (0,8%).

Dane prezentujące ludność w województwie lubuskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa lubuskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
 - „Biuletyn statystyczny województwa lubuskiego” – publikacja dostępna co kwartał w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
 - „Stan i ruch naturalny ludności w województwie lubuskim” – opracowanie sygnałne dostępne co roku w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
- „Ludność, ruch naturalny i migracje w województwie lubuskim” – publikacja dostępna co roku w wersji książkowej oraz elektronicznej na stronie internetowej Urzędu.
-

RYNEK PRACY

■ ZATRUDNIENIE

Rok 2011 był drugim z kolei, w którym notowano wzrost przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw, przy jednoczesnym stabilnym tempie wzrostu w kolejnych kwartalnych okresach narastających.

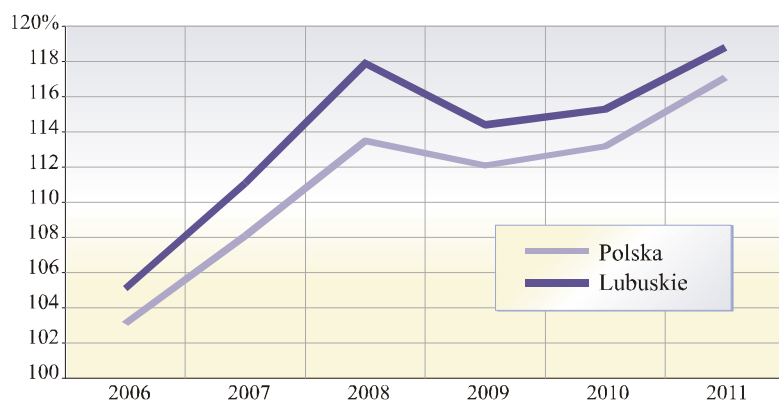
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w województwie lubuskim w 2011 r. ukształtowało się na poziomie 118,3 tys. osób, tj. o 3,0% wyższym w stosunku do poprzedniego roku (wobec wzrostu o 0,8% w 2010 r.). W skali kraju odnotowano wzrost zatrudnienia w porównaniu z rokiem poprzednim o 3,4% (wobec wzrostu o 1,0% przed rokiem).

Dane o przeciętnym zatrudnieniu obejmują osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy w pełnym wymiarze czasu pracy oraz niepełnym, w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

Tabl. 3. **Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw**

Wyszczególnienie	2005	2010	2011		
	w tysiącach		2005=100	2010=100	
Polska	4646,4	5260,9	5439,1	117,1	103,4
Lubuskie	99,6	114,8	118,3	118,8	103,0
Gorzów Wlkp.	22,7	21,4	x	94,3
Zielona Góra	21,4	21,9	x	102,3

Wykres 17. **Dynamika przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw**
2005 = 100

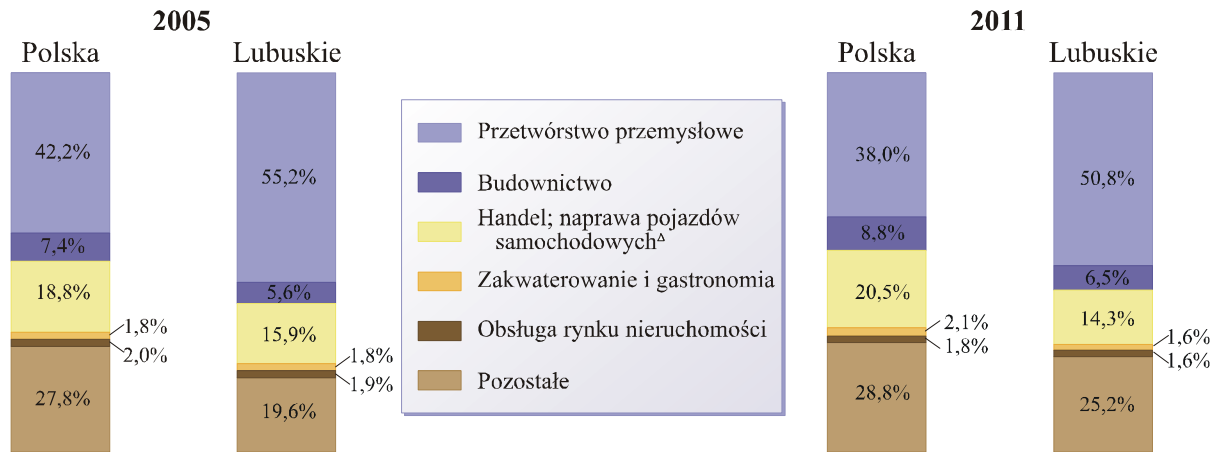
oraz w porównaniu z 2005 r. o 24,6%.

W 2011 r. sektor prywatny koncentrował 93,1% ogółu przeciętnie zatrudnionych w województwie, notując wzrost w porównaniu z rokiem poprzednim, jak i 2005 odpowiednio o 1,9 pkt proc. i 4,5 pkt proc.

W jednostkach sektora prywatnego przeciętne zatrudnienie wyniosło 110,1 tys. osób i wzrosło w skali roku o 5,2%

W omawianym okresie przeciętne zatrudnienie w przedsiębiorstwach sektora publicznego ukształtowało się na poziomie 8,2 tys. osób, tj. o 19,2% niższym niż 2010 r. i o 28,2% niższym w porównaniu z 2005 r.

Wykres 18. Struktura przeciętnego zatrudnienia według sekcji PKD 2007

Udział zatrudnionych w przetwórstwie przemysłowym wyniósł 60,0 tys. osób, tj. 50,8% ogółu zatrudnionych w sektorze przedsiębiorstw, kolejną grupę o znaczącym udziale w strukturze zatrudnienia stanowili zatrudnieni w handlu; naprawach pojazdów samochodowych (16,9 tys. osób, tj. 14,3% ogólnej liczby zatrudnionych).

Tabl. 4. Dynamika przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw w województwie lubuskim

Wyszczególnienie	2010				2011			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100							
O g ó ł e m	98,0	98,9	99,8	100,8	103,6	103,9	103,5	103,0
w tym:								
Przemysł	98,7	99,4	100,1	100,1	102,8	99,8	99,4	99,1
w tym:								
przetwórstwo przemysłowe	98,3	99,3	100,2	100,5	103,9	100,6	100,1	99,5
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	101,2	99,8	100,8	99,3	103,9	104,3	102,9	103,9
Budownictwo	88,2	89,7	92,0	95,5	105,0	105,6	105,0	102,3
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	93,7	93,1	93,3	96,0	99,8	101,1	101,2	100,5
Transport i gospodarka magazynowa	97,2	99,8	101,5	102,3	106,1	103,8	104,8	104,5
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	102,3	99,9	92,6	93,4	102,2	103,4	105,2	103,1
Informacja i komunikacja	102,1	100,8	99,6	95,8	94,7	94,7	98,5	99,0
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	104,1	102,8	103,5	112,0	109,1	110,4	108,9	101,8
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	108,2	113,5	118,9	120,8	118,3	144,4	140,2	140,6

W porównaniu z rokiem poprzednim przeciętne zatrudnienie wzrosło w większości sekcji, przede wszystkim w administrowaniu i działalności wspierającej (o 40,6%), w transporcie i gospodarce magazynowej (o 4,5%), dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji (o 3,9%), zakwaterowaniu i gastronomii (o 3,1%) oraz budownictwie (o 2,3%). Przeciętne zatrudnienie zmniejszyło się w omawianym okresie m.in. w przetwórstwie przemysłowym (o 0,5%).

■ BEZROBOCIE REJESTROWANE

W końcu 2011 r. w województwie lubuskim obserwowano nieznaczną poprawę sytuacji na rynku pracy. Zmniejszyła się liczba osób bezrobotnych o niskim poziomie wykształcenia. W porównaniu z 2009 r. odnotowano mniejsze tempo wzrostu liczby zarejestrowanych bezrobotnych. Pracodawcy zgłosili mniej ofert zatrudnienia niż przed rokiem i przed dwoma laty.

Dane o bezrobociu rejestrowanym dotyczące osób zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy prezentuje się zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. Nr 99, poz. 1001) z późniejszymi zmianami.

W końcu grudnia 2011 r. w powiatowych urzędach pracy województwa lubuskiego zarejestrowanych było 59,1 tys. osób bezrobotnych, tj. o 91 osób (o 0,2%) mniej niż przed rokiem i o 30,0 tys. (o 33,7%) mniej w porównaniu z 2005 r.

Warto podkreślić, iż w 2010 r. liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych zmniejszyła się w ujęciu rocznym o 3,0 %.

Odmienne przedstawiała się sytuacja w skali kraju gdzie na koniec 2011 r. liczba zarejestrowanych bezrobotnych była o 1,4% wyższa niż rok wcześniej (wobec wzrostu o 3,3% w 2010 r.). W kraju, podobnie jak w województwie lubuskim, odnotowano wyraźny spadek liczby osób bezrobotnych w porównaniu z 2005 r. (o 28,5%).

Tabl. 5. **Bezrobocie rejestrowane**
Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	2005	2010	2011
POLSKA			
Bezrobotni zarejestrowani w tys.	2773,0	1954,7	1982,7
Bezrobotni nowo zarejestrowani ^a w tys.	2793,2	3042,0	2591,5
Bezrobotni wyrejestrowani ^a w tys.	3019,8	2979,8	2563,5
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy ...	158	83	90
Stopa bezrobocia rejestrowanego w %	17,6	12,4	12,5

^a W ciągu roku.

Tabl. 5. **Bezrobocie rejestrowane** (dok.)
Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	2005	2010	2011
LUBUSKIE			
Bezrobotni zarejestrowani w tys.	89,2	59,2	59,1
Bezrobotni nowo zarejestrowani ^a w tys.	106,5	119,1	100,6
Bezrobotni wyrejestrowani ^a w tys.	116,7	120,9	100,5
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy ...	169	70	88
Stopa bezrobocia rejestrowanego w %	23,0	15,5	15,4
GORZÓW WLKP.			
Bezrobotni zarejestrowani w tys.	8,2	4,5	5,3
Bezrobotni nowo zarejestrowani ^a w tys.	11,0	10,4	10,3
Bezrobotni wyrejestrowani ^a w tys.	12,7	10,3	9,6
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy ...	26	34	107
Stopa bezrobocia rejestrowanego w %	14,9	8,1	9,3
ZIELONA GÓRA			
Bezrobotni zarejestrowani w tys.	6,7	4,5	4,9
Bezrobotni nowo zarejestrowani ^a w tys.	9,6	10,5	8,6
Bezrobotni wyrejestrowani ^a w tys.	10,2	10,3	8,3
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy ...	-	17	35
Stopa bezrobocia rejestrowanego w %	12,0	7,7	8,2

^a W ciągu roku.

W województwie lubuskim spadek liczby zarejestrowanych bezrobotnych w skali roku odnotowany został w 7 powiatach, od 27,3% w słubickim do 0,3% w żarskim. W pozostałych powiatach odnotowano wzrost liczby bezrobotnych, przy czym najwyższy w mieście na prawach powiatu Gorzów Wlkp. (o 17,3%), a najmniejszy w powiecie wschowskim (o 0,3%).

Bezrobotni nieposiadający prawa do zasiłku to zarejestrowane w urzędach pracy osoby poszukujące pracy, które utraciły bądź nie nabyły prawa do zasiłku.

W omawianym okresie w strukturze bezrobotnych zarejestrowanych kobiety stanowiły 55,3% (tj. o 1,9 pkt proc. więcej niż przed rokiem). Zwiększył się również udział osób wcześniej pracujących o 0,9 pkt proc. do 81,7 % (w tym osoby zwolnione z przyczyn dotyczących zakładów pracy stanowiły

1,6% wobec 1,8% w analogicznym okresie ub. roku).

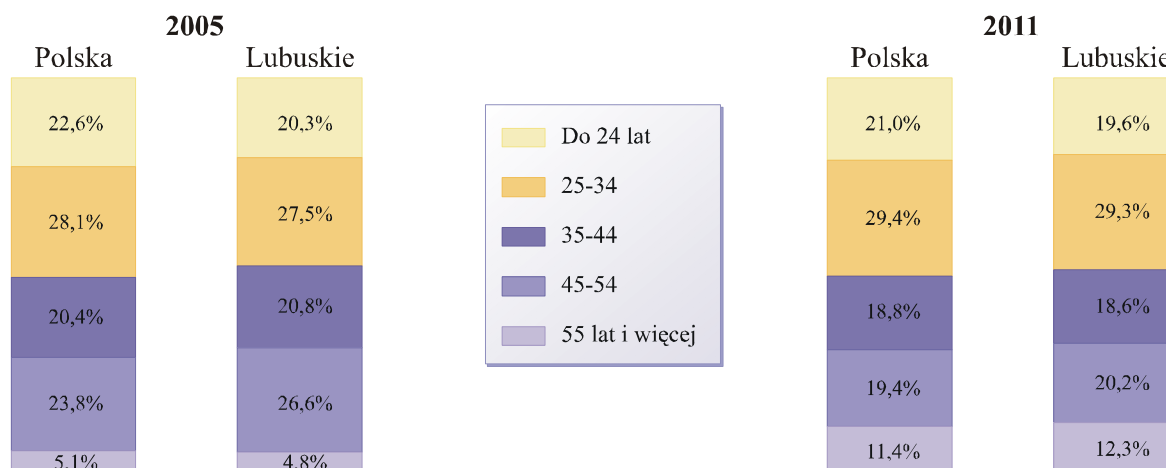
Mieszkańcy wsi stanowili 41,9% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych (wobec 41,0% przed rokiem).

W skali roku obniżył się natomiast odsetek osób bez prawa do zasiłku (o 0,6 pkt proc. do 80,2%).

Bezrobocie nadal dotyka przede wszystkim ludzi młodych. W końcu grudnia 2011 r. najliczniejszą grupę wśród bezrobotnych stanowiły osoby w wieku 25-34 lata – 17,3 tys., a ich odsetek w ogólnej liczbie bezrobotnych zwiększył się w porównaniu z poprzednim rokiem o 0,3 pkt proc. i wyniósł 29,3%. Znaczący udział w strukturze zarejestrowanych bezrobotnych miały również osoby w wieku do 24 lat, które stanowiły 19,6% w ogólnej liczbie bezrobotnych (wobec 20,1% w roku poprzednim).

W stosunku do analogicznego okresu 2010 r. w największe zmiany w strukturze bezrobotnych zanotowano w grupie osób 45-54 lata (spadek o 1,7 pkt proc.) oraz w grupie osób 55 lat i więcej (wzrost o 1,4 pkt proc.).

Wykres 19. **Struktura zarejestrowanych bezrobotnych według wieku**
Stan w dniu 31 XII

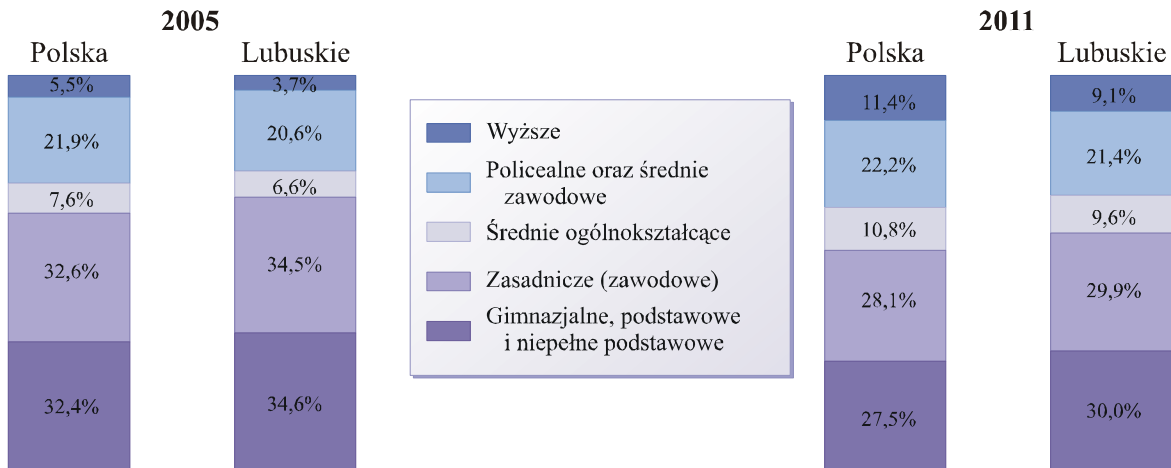

Większość bezrobotnych rejestrujących się w urzędach pracy to osoby o stosunkowo niskim poziomie wykształcenia. Dwie najliczniejsze grupy wśród bezrobotnych stanowiły osoby posiadające wykształcenie gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe oraz zasadnicze zawodowe (odpowiednio 30,0% i 29,9% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych). Udział obu wyżej wymienionych grup nieznacznie zmniejszył się w porównaniu z 2010 r. (po 0,4 pkt proc.).

Świadectwem ukończenia szkół policealnych i średnich zawodowych legitymowało się 21,4% ogółu bezrobotnych, średnich ogólnokształcących – 9,6%, a dyplomem ukończenia szkół wyższych – 9,2%.

Warto podkreślić, iż w skali roku najbardziej zwiększyła się ilość osób bezrobotnych legitymujących się dyplomem ukończenia szkół wyższych (o 10,3%).

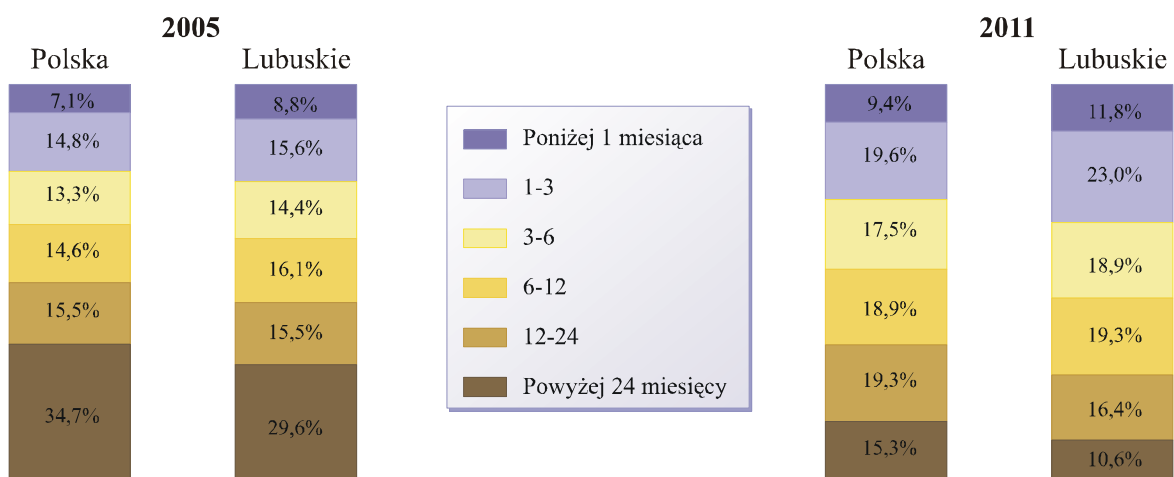
Wykres 20. **Struktura zarejestrowanych bezrobotnych według poziomu wykształcenia**
Stan w dniu 31 XII

a Łącznie z policealnym.

Spośród wszystkich kategorii bezrobotnych wyodrębnionych ze względu na czas pozostawania bez pracy, w największym stopniu wzrósł w skali roku odsetek osób pozostających bez pracy od 6 do 12 miesięcy (o 1,8 pkt proc. do 19,3%). Najbardziej obniżył się natomiast odsetek osób pozostających bez pracy poniżej 1 miesiąca (o 2,6 pkt proc. do 11,8%).

Wykres 21. **Struktura zarejestrowanych bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy^a**
Stan w dniu 31 XII

a Przedziały zostały domknięte prawostronnie.

Największe trudności ze znalezieniem pracy miały osoby o stosunkowo krótkim stażu pracy (1-5 lat) oraz dotychczas niepracujące, które łącznie stanowiły ponad 40% ogólnej liczby bezrobotnych

(odpowiednio 22,0% i 18,3%). W porównaniu z rokiem poprzednim najbardziej pogorszyła się sytuacja osób bezrobotnych ze stażem pracy od 1 roku do 5 lat, których odsetek wzrósł o 0,6 pkt proc.

Spośród osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy, w grudniu 2011 r. w największym stopniu wzrósł w skali roku odsetek osób, które nie posiadały kwalifikacji zawodowych (o 3,9 pkt proc. do 33,9%). Zwiększył się również udział osób długotrwale bezrobotnych (o 2,0 pkt proc. do 51,4%), osób samotnie wychowujących co najmniej jedno dziecko w wieku do 18 roku życia (o 0,7 pkt proc. do 13,4%), osób powyżej 50 roku życia (o 0,4 pkt proc. do 26,2%) oraz osób niepełnosprawnych (o 0,2 pkt proc. do 8,6%).

Obniżył się natomiast odsetek osób bezrobotnych bez doświadczenia zawodowego (o 1,2 pkt proc. do 25,9%) oraz osób do 25 roku życia (o 0,8 pkt proc. do 21,4%). Liczba bezrobotnych w większości wymienionych kategorii zwiększyła się w ujęciu rocznym. W największym stopniu wzrosła liczba osób bez kwalifikacji zawodowych (o 14,3%).

Tabl. 6. **Bezrobocie rejestrowane w województwie lubuskim**

Wyszczególnienie	2010				2011			
	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII
Bezrobotni zarejestrowani (stan w końcu okresu):								
w tysiącach osób	66,1	57,0	55,4	59,2	63,5	56,0	54,7	59,1
analogiczny okres roku poprzedniego = 100	115,5	104,7	99,8	97,0	96,0	98,4	98,7	99,8
Bezrobotni nowo zarejestrowani (napływ):								
w tysiącach osób	31,1	24,8	31,3	32,0	28,4	20,2	25,4	26,6
analogiczny okres roku poprzedniego = 100	94,1	89,4	96,5	102,0	91,5	81,5	81,2	83,0
Bezrobotni wyrejestrowani (odpływ):								
w tysiącach osób	26,0	33,9	32,8	28,2	24,2	27,6	26,7	22,0
analogiczny okres roku poprzedniego = 100	117,8	111,2	104,9	109,1	92,9	81,4	81,5	78,1
Płynność bezrobocia (napływ -odpływ) w tysiącach osób	5,1	-9,2	-1,5	3,8	4,3	-7,4	-1,3	4,5
Stopa bezrobocia (stan w końcu okresu) w %	17,2	15,2	14,8	15,5	16,3	14,6	14,3	15,4

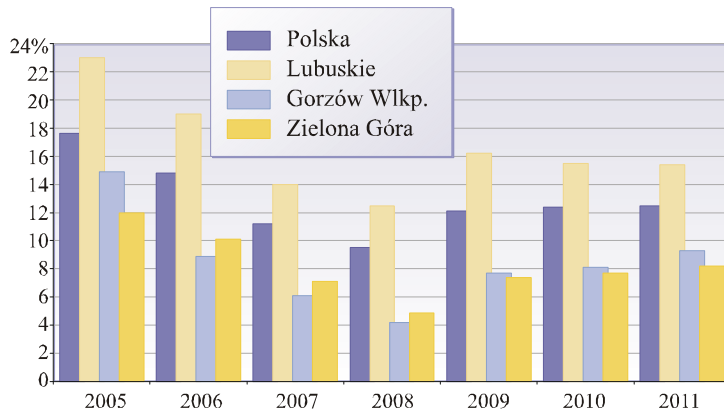
Stopę bezrobocia rejestrowanego obliczono jako stosunek liczby bezrobotnych zarejestrowanych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez osób odbywających czynną służbę wojskową oraz pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

Stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie lubuskim, odmiennie niż w skali kraju, w kolejnych miesiącach 2011 r. była niższa niż rok wcześniej, jednak różnica ta sukcesywnie malała.

W końcu grudnia 2011 r. stopa bezrobocia rejestrowanego wyniosła w kraju 12,5% i była wyższa w ujęciu rocznym o 0,1 pkt proc., natomiast w porównaniu z analogicznym okresem 2005 r. zmniejszyła o 5,1 pkt proc.

W województwie lubuskim w omawianym okresie stopa bezrobocia ukształtowała się na poziomie 15,4% i obniżyła się w stosunku do roku poprzedniego o 0,1 pkt proc. oraz o 7,6 pkt proc. w porównaniu z 2005 r.

Wykres 22. **Stopa bezrobocia rejestrowanego**
Stan w dniu 31 XII

skim stopa bezrobocia pozostała na poziomie sprzed roku.

Nadal obserwowano dość duże terytorialne zróżnicowanie stopy bezrobocia w województwie. Rozpiętość pomiędzy najniższą i najwyższą wartością wskaźnika w powiatach wyniosła 17,5 pkt proc.

Wykres 23. **Stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie lubuskim według podregionów i powiatów w 2011 r.**
Stan w dniu 31 XII

Spadek stopy bezrobocia w ujęciu rocznym odnotowano w 7 powiatach województwa lubuskiego od 4,5 pkt proc. w powiecie słubickim do 0,1 pkt proc. w powiecie żarskim. Wzrost obserwowano w 6 powiatach od 1,2 pkt proc. w mieście na prawach powiatu Gorzów Wlkp. do 0,5 pkt proc. w mieście na prawach powiatu Zielona Góra. W powiecie wschow-

skim stopa bezrobocia pozostała na poziomie sprzed roku.

Najwyższą stopę bezrobocia odnotowano w powiatach: żagańskim (25,7%), strzelecko-drezdeneckim (24,3%) oraz nowosolskim (24,2%), natomiast najniższą - w miastach na prawach powiatu Zielona Góra i Gorzów Wlkp. (odpowiednio 8,2% i 9,3%) oraz w powiecie świebodzińskim (9,7%).

W 2011 r. w województwie lubuskim liczba nowo zarejestrowanych bezrobotnych wyniosła 100,6 tys. osób i była mniejsza w odniesieniu do poprzedniego roku (o 18,5 tys., tj. o 15,6%), jak i w porównaniu z zanotowaną w 2005 r. (o 6,0 tys., tj. o 5,6%).

Najliczniejszą grupę nadal stanowiły osoby rejestrujące się po raz kolejny, a ich odsetek w ogólnej liczbie nowo zarejestrowanych nieznacznie zwiększył się w stosunku do 2010 r. (o 0,1 pkt proc.) i wyniósł 84,9%. W skali roku wzrósł udział osób poprzednio pracujących (o 2,9 pkt proc. do 78,4%), a odsetek osób zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładów pracy nie zmienił się w porównaniu z rokiem poprzednim i wyniósł 1,2% ogółu nowo zarejestrowanych. Nie zmienił się również odsetek osób zamieszkałych na wsi (37,9%). Obniżeniu uległ natomiast udział osób dotychczas niepracujących (o 2,9 pkt proc. do 21,6%).

Z ewidencji bezrobotnych w województwie lubuskim w ciągu 2011 r. skreślono 100,6 tys. osób, tj. o 16,8% mniej niż przed rokiem oraz o 13,8% – niż w analogicznym okresie 2005 r.

Główną przyczynę wyrejestrowania stanowiło podjęcie pracy, w wyniku czego z rejestru bezrobotnych skreślono 38,7 tys. osób (wobec 42,9 tys. przed rokiem). Udział tej kategorii bezrobotnych w ogólnej liczbie wyrejestrowanych zwiększył się w ujęciu rocznym o 3,0 pkt proc. do 38,5%. W strukturze osób wykreślonych z ewidencji wzrost odnotowano również w przypadku osób, które utraciły status bezrobotnego w wyniku niepotwierdzenia gotowości do podjęcia pracy (o 4,3 pkt proc. do 30,1%), dobrowolnie zrezygnowały ze statusu bezrobotnego (o 2,0 pkt proc. do 6,8%) oraz osób, które nabyły prawa emerytalne i rentowe (o 0,2 pkt proc. do 0,7%). Zmniejszył się natomiast znacząco udział osób wyrejestrowanych w związku z rozpoczęciem stażu lub szkolenia u pracodawców (o 8,2 pkt proc. do 6,2%).

W 2011 r. pracodawcy zgłosili do powiatowych urzędów pracy 35,3 tys. ofert zatrudnienia osób bezrobotnych, tj. o 31,4% mniej niż przed rokiem. W końcu grudnia na 1 ofertę pracy przypadało 88 bezrobotnych (wobec 70 osób w poprzednim roku), wskaźnik ten był niższy niż w skali kraju. Najbardziej korzystna sytuacja była w powiecie ślubickim i wschowskim (po 30 osób na 1 ofertę pracy), a także w powiecie sulęcińskim (56 osób). W miastach na prawach powiatu Zielonej Górze i Gorzowie Wlkp. na 1 ofertę przypadało odpowiednio 35 i 107 osób bezrobotnych.

■ BADANIE AKTYWNOŚCI EKONOMICZNEJ LUDNOŚCI

Wyniki Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) przeprowadzonego w IV kwartale 2011 r., w województwie lubuskim wskazują, że w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku:

- wzrosła stopa bezrobocia (głównie na terenach wiejskich); wzrosła liczba bezrobotnych mężczyzn przy spadku liczby bezrobotnych kobiet,
- zmniejszył się udział pracujących w ogólnej liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej,
- zwiększyło się obciążenie osób pracujących osobami niepracującymi,
- wzrósł odsetek biernych zawodowo.

W IV kwartale 2011 r. zbiorowość aktywnych zawodowo w województwie lubuskim liczyła 466 tys. osób, (z tego 421 tys. pracujących i 45 tys. bezrobotnych), a biernych zawodowo 371 tys. osób.

Dane o aktywności ekonomicznej ludności w wieku 15 lat i więcej opracowano na podstawie reprezentacyjnego Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL), prowadzonego w cyklu kwartalnym. Badaniem objęte są osoby będące członkami wylosowanych gospodarstw domowych.

Tabl. 7. Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej w IV kwartale

Wyszczególnienie	2005	2010	2011
POLSKA			
Aktywni zawodowo w tys.	17283	17724	17951
pracujący	14390	16075	16201
bezrobotni	2893	1649	1750
Bierni zawodowo w tys.	14051	14016	13934
Współczynnik aktywności zawodowej w %	55,2	55,8	56,3
Wskaźnik zatrudnienia w %	45,9	50,6	50,8
Stopa bezrobocia w %	16,7	9,3	9,7
LUBUSKIE			
Aktywni zawodowo w tys.	499	506	466
pracujący	416	458	421
bezrobotni	83	47	45
Bierni zawodowo w tys.	388	391	371
Współczynnik aktywności zawodowej w %	56,3	56,4	55,7
Wskaźnik zatrudnienia w %	46,9	51,1	50,3
Stopa bezrobocia w %	16,6	9,3	9,7

Struktura ludności według statusu na rynku pracy uległa zmianie, zarówno w ujęciu rocznym, jak i w porównaniu do sytuacji sprzed sześciu lat. W odniesieniu do analogicznego okresu 2010 r., zmniejszył się o 0,8 pkt proc. udział pracujących w ogólnej liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej, a wzrósł o 0,2 pkt proc. odsetek osób bezrobotnych. W porównaniu z IV kwartałem 2005 r., obserwowano wzrost udziału pracujących (o 3,4 pkt proc.) oraz spadek odsetka bezrobotnych (o 4,0 pkt proc.).

Wykres 24. Struktura ludności w wieku 15 lat i więcej wg statusu na rynku pracy w IV kwartale

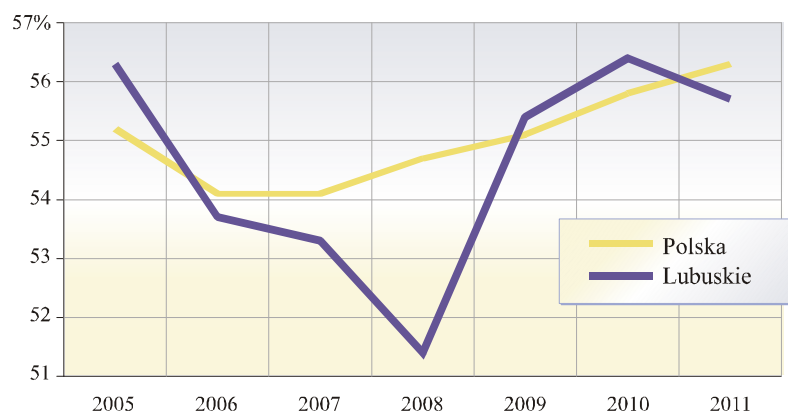

Liczba aktywnych zawodowo w IV kwartale 2011 r., zmniejszyła się w stosunku do zanotowanej w analogicznym okresie poprzedniego roku o 7,9%, natomiast w odniesieniu do sytuacji sprzed sześciu lat – o 6,6%. Tendencję spadkową obserwowano zarówno wśród mężczyzn, jak i kobiet.

W omawianym okresie w województwie współczynnik aktywności zawodowej ukształtował się na poziomie 55,7% (w kraju 56,3%).

Współczynnik aktywności zawodowej obliczono jako udział aktywnych zawodowo w liczbie ludności (w wieku 15 lat i więcej) ogółem.

Wykres 25. Współczynnik aktywności zawodowej w IV kwartale

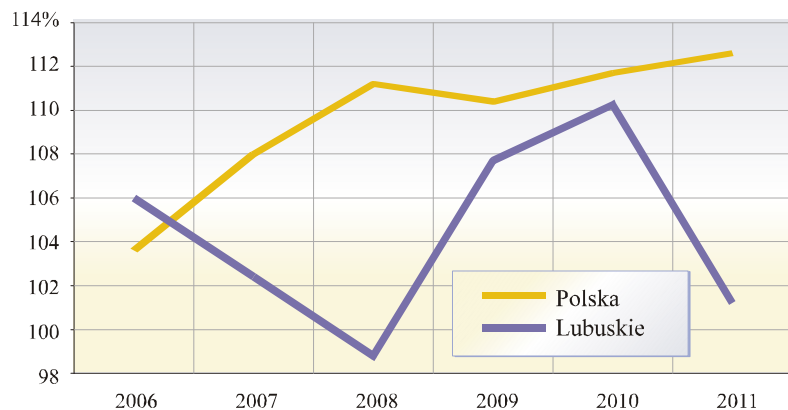

W regionie, w ujęciu rocznym współczynnik aktywności zawodowej zmniejszył się o 0,7 pkt proc., spadek (o 0,6 pkt proc.) notowano również w odniesieniu do analogicznego kwartału 2005 r. – (w skali kraju zaobserwowano wzrost odpowiednio o: 0,5 pkt proc. i 1,1 pkt proc.).

Do **pracujących** zaliczono wszystkie osoby w wieku 15 lat i więcej, które w okresie badanego tygodnia:

- wykonywały przez co najmniej 1 godzinę pracę przynoszącą zarobek lub dochód, tzn. były zatrudnione w charakterze pracownika najemnego, pracowały we własnym (lub dzierżawionym) gospodarstwie rolnym lub prowadziły własną działalność gospodarczą poza rolnictwem albo pomagały (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa rolnego lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem;
- miały pracę, ale jej nie wykonywały:
 - z powodu choroby, urlopu macierzyńskiego lub wypoczynkowego,
 - z innych powodów przy czym długość przerwy w pracy wynosiła do 3 miesięcy oraz od 2006 r. powyżej 3 miesięcy i dotyczyła osób, które były pracownikami najemnymi i w tym czasie otrzymywały co najmniej 50% dotychczasowego wynagrodzenia.

Wykres 26. Dynamika liczby pracujących w IV kwartale
IV kwartał 2005 = 100

W analizowanym okresie, w województwie lubuskim, wyraźnie wyższy współczynnik aktywności zawodowej wystąpił w populacji mężczyzn niż kobiet (63,0% wobec 48,6%). W omawianym okresie w województwie lubuskim populacja pracujących liczyła 421 tys. osób i zmniejszyła się

w stosunku do IV kwartału 2010 r. o 37 tys. osób, tj. o 8,1%. Spadek liczby pracujących odnotowano w populacji mężczyzn (o 22 tys., tj. o 8,7%) i kobiet (o 15 tys., tj. o 7,3%), jak również pracujących mieszkańców miast (o 27 tys., tj. o 8,5%) oraz mieszkańców wsi (o 11 tys., tj. o 7,9%).

W porównaniu z analogicznym okresem 2005 r., liczba pracujących zwiększyła się o 5 tys. osób (tj. o 1,2%), a obserwowany wzrost dotyczył głównie populacji pracujących kobiet.

Biorąc pod uwagę wiek pracujących, w IV kwartale 2011 r., najmniejszy udział w omawianej zbiorowości miały osoby ze skrajnych grup wiekowych, tzn. 15-24 lata (6,8%) i 55 lat i więcej (14,0%). Najliczniejszą kategorię stanowiły osoby w wieku 25-34 lata (30,1%), wśród osób w wieku 35-44 lata pracujących było 25,6%, a w wieku 45-54 lata pracowało 23,5%.

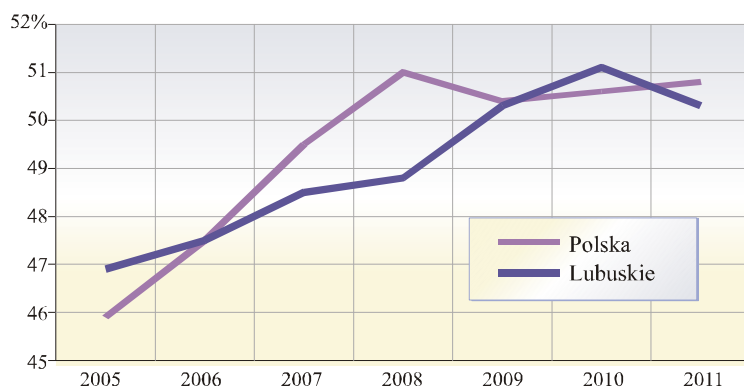
Wykres 27. **Struktura pracujących według wieku w województwie lubuskim w IV kwartale**

Wskaźnik zatrudnienia w IV kwartale 2011 r. ukształtował się na poziomie 50,3% i był niższy o 0,8 pkt proc. w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku oraz wyższy o 3,4 pkt proc. w stosunku do IV kwartału 2005 r. W kraju wskaźnik zatrudnienia był wyższy zarówno porównaniu z IV kwartałem 2010 r. (o 0,2 pkt proc.), jak i analogicznym okresem 2005 r. (o 4,9 pkt proc.).

Wskaźnik zatrudnienia obliczono jako udział pracujących w liczbie ludności (w wieku 15 lat i więcej) ogółem.

Wykres 28. **Wskaźnik zatrudnienia w IV kwartale**

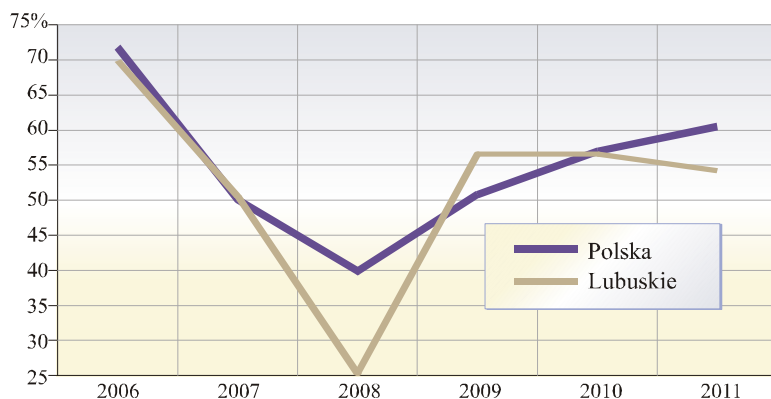

W województwie w ujęciu rocznym spadek dotyczył populacji mężczyzn (o 2,4 pkt proc.), natomiast wśród kobiet odnotowano nieznaczny wzrost wskaźnika zatrudnienia (o 0,4 pkt proc.).

W IV kwartale 2011 r., liczba bezrobotnych w województwie lubuskim wyniosła 45 tys. osób i w odniesieniu do analogicznego okresu roku poprzedniego zmniejszyła się o 2 tys. (o 4,3%), przy czym spadek bezrobocia odnotowano wśród populacji kobiet o 5 tys. osób, tj. o 20,8%, natomiast liczba bezrobotnych mężczyzn wzrosła o 3 tys., tj. o 13,0%). W porównaniu z analogicznym okresem 2005 r., liczba osób bezrobotnych była niższa o 38 tys. (tj. o 45,8%). W IV kwartale 2011 r., wśród ogółu bezrobotnych w regionie większość (57,8%) stanowili mężczyźni.

Bezrobotni to osoby w wieku 15-74 lata, które w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi, aktywnie poszukiwały pracy i były gotowe podjąć pracę w ciągu dwóch tygodni następujących po tygodniu badanym. Do bezrobotnych zaliczono także osoby, które znalazły pracę i oczekiwały na jej rozpoczęcie w okresie 3 miesięcy oraz były gotowe te prace nodiać.

Wykres 29. **Dynamika liczby bezrobotnych w IV kwartale**
IV kwartał 2005 = 100

Analiza bezrobotnych pod względem wieku w województwie lubuskim w IV kwartale 2011 r., wykazała, że najliczniejszą grupę tworzyły osoby należące do przedziału wiekowego 25-34 lata (31,1% ogółu bezrobotnych). Najmniejsza zbiorowość obejmowała osoby 55-letnie i starsze (11,1%).

Wykres 30. **Struktura bezrobotnych według wieku w województwie lubuskim w IV kwartale**

Przeciętny czas poszukiwania pracy przez osoby bezrobotne w IV kwartale 2011 r., w województwie lubuskim wyniósł 10,4 miesiąca (w kraju – 11,1 miesiąca). Na przestrzeni roku okres ten uległ wydłużeniu o 1,2 miesiąca (w kraju – dłuższy o 0,9 miesiąca). W analizowanym okresie w regionie, liczba osób długotrwale poszukujących pracy (tzn. dłużej niż rok) wyniosła 14 tys. i stanowiła 31,1% ogółu bezrobotnych (wobec 25,5% rok wcześniej). Taki sam odsetek osób pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy, odnotowano w omawianym okresie w kraju i w porównaniu z zanotowanym przed rokiem zwiększył się on o 3,7 pkt proc.

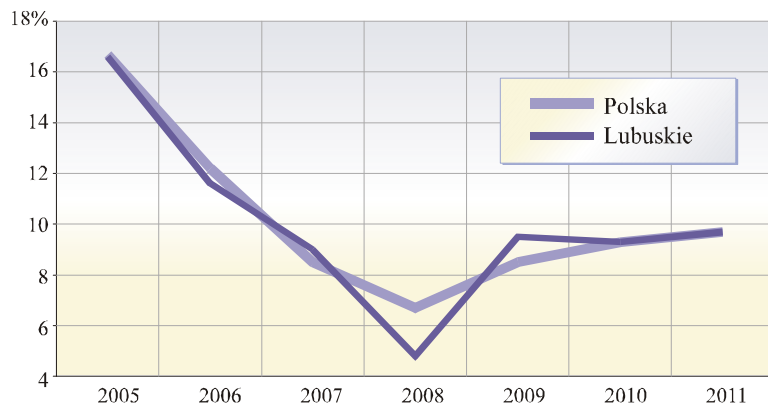
Wykres 31. **Struktura bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy w IV kwartale 2011 r.**

Stopa bezrobocia w IV kwartale 2011 r., w województwie lubuskim, wyniosła 9,7% i była taka sama jak notowana w kraju. Na przestrzeni roku w regionie, jak i w kraju, stopa bezrobocia wzrosła o 0,4 pkt proc., natomiast w odniesieniu do analogicznego okresu 2005r., odnotowano spadek stopy bezrobocia o 6,9 pkt proc. (w kraju – o 7,0 pkt proc.). W IV kwartale 2011 r., w województwie, analizowany wskaźnik w przypadku mężczyzn wyniósł 10,1%, a wśród kobiet – 9,1%.

Stopę bezrobocia obliczono jako udział bezrobotnych (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności aktywnej zawodowo w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

Wykres 32. **Stopa bezrobocia w IV kwartale**

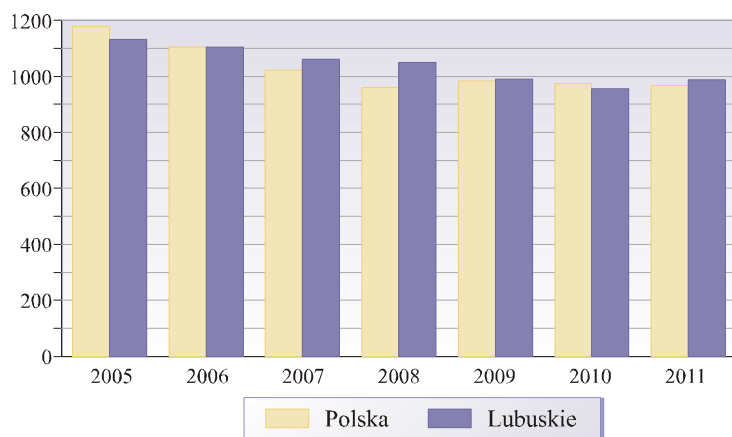

W IV kwartale 2011 r., zbiorowość biernych zawodowo liczyła 371 tys. osób i stanowiła 44,3% ogółu mieszkańców województwa w wieku 15 lat i więcej. Udział biernych zawodowo w ogólnej liczbie ludności kraju w tym wieku, ukształtował się na poziomie 43,7%.

Liczba nieaktywnych zawodowo w Lubuskim, zmniejszyła się zarówno w ujęciu rocznym, jak i w stosunku do analogicznego okresu 2005 r., odpowiednio o 5,1% i 4,4%.

W skali kraju w analogicznym okresie, liczebność analizowanej populacji także uległa zmniejszeniu (w porównaniu z IV kwartałem roku poprzedniego o 0,6% i w odniesieniu do IV kwartału 2005 r., o 0,8%). Większość osób nieaktywnych zawodowo w regionie stanowiły kobiety, których udział w IV kwartale 2011 r., wyniósł 59,4%.

Wykres 33. Liczba osób niepracujących na 1000 osób pracujących w IV kwartale

podczas gdy w IV kwartale 2010 r. – 956, a w IV kwartale 2005 r. – 1132 osoby. W IV kwartale 2011r., w regionie na 1000 pracujących przypadało więcej osób pozostających bez pracy aniżeli w skali kraju, natomiast w analogicznych okresach 2010 r. i 2005 r. sytuacja w tym zakresie kształtowała się odwrotnie.

Dane prezentujące rynek pracy w województwie lubuskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa lubuskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
 - „Biuletyn statystyczny województwa lubuskiego” – publikacja dostępna co kwartał w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
 - „Aktywność ekonomiczna ludności w województwie lubuskim” – opracowanie sygnałne dostępne co kwartał w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu.
-

Liczba osób niepracujących na rynku pracy (bezrobotnych i biernych zawodowo w wieku 15 lat i więcej) przypadających na 1000 osób pracujących zwiększyła się w ujęciu rocznym, natomiast w zmniejszyła się porównaniu z analogicznym okresem 2005 r. W IV kwartale 2011 r. na 1000 pracujących przypadało 988 osób bezrobotnych i biernych zawodowo,

WYNAGRODZENIA

W 2011 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw województwa lubuskiego wzrosło w porównaniu z 2010 r., a tempo wzrostu było szybsze od notowanego w poprzednich latach. Odwrotnie niż w 2010 r., bardziej dynamicznie wzrosło wynagrodzenie w sektorze prywatnym niż publicznym, tym samym relacja przeciętnej płacy brutto w sektorze prywatnym do przeciętnej płacy brutto w sektorze publicznym uległa poprawie.

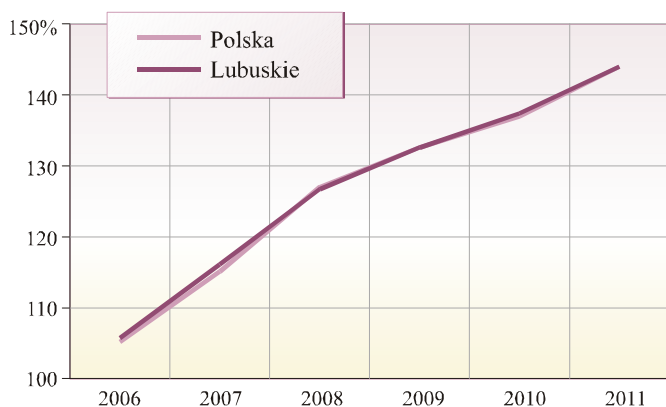
Tabl. 8. **Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw**

Wyszczególnienie	2005	2010	2011		
	w złotych			2005=100	2010=100
Polska	2502,79	3429,64	3604,02	144,0	105,1
Lubuskie	2060,69	2830,76	2967,62	144,0	104,8
Gorzów Wlkp.	2821,39	2880,76	x	102,1
Zielona Góra	2892,75	2947,25	x	101,9

W 2011 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw wyniosło 2967,62 zł, tj. wzrosło w relacji do 2010 r. o 4,8%. W kraju przeciętna miesięczna płaca ukształtowała się na poziomie o 5,1% wyższym niż w roku poprzednim i wyniosła 3604,02 zł. W stosunku do 2005 r. zarówno w województwie, jak i w kraju przeciętne wynagrodzenie brutto wzrosło o 44,0%

***Przeciętne wynagrodzenie brutto** to stosunek sumy wynagrodzeń osobowych brutto, honorariów wypłaconych niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę, wypłat z tytułu udziału w zysku do podziału lub w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach oraz dodatkowych wynagrodzeń rocznych dla pracowników jednostek sfery budżetowej do przeciętnej liczby zatrudnionych w danym okresie, po wyeliminowaniu osób wykonujących pracę nakładczą oraz zatrudnionych za granicą.*

Wykres 34. **Dynamika przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw**
2005 = 100

W sektorze publicznym przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto wyniosło 3640,53 zł, tj. o 4,7% więcej niż w poprzednim roku. W sektorze prywatnym przeciętna miesięczna płaca brutto wzrosła w ujęciu rocznym o 5,4%, tj. do poziomu 2917,49 zł, a jej relacja w stosunku do przeciętnej płacy brutto w sektorze publicznym wzrosła z 79,6% w 2010 r. do 80,1% w 2011 r.

Tabl. 9. **Dynamika przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto w sektorze przedsiębiorstw w województwie lubuskim**

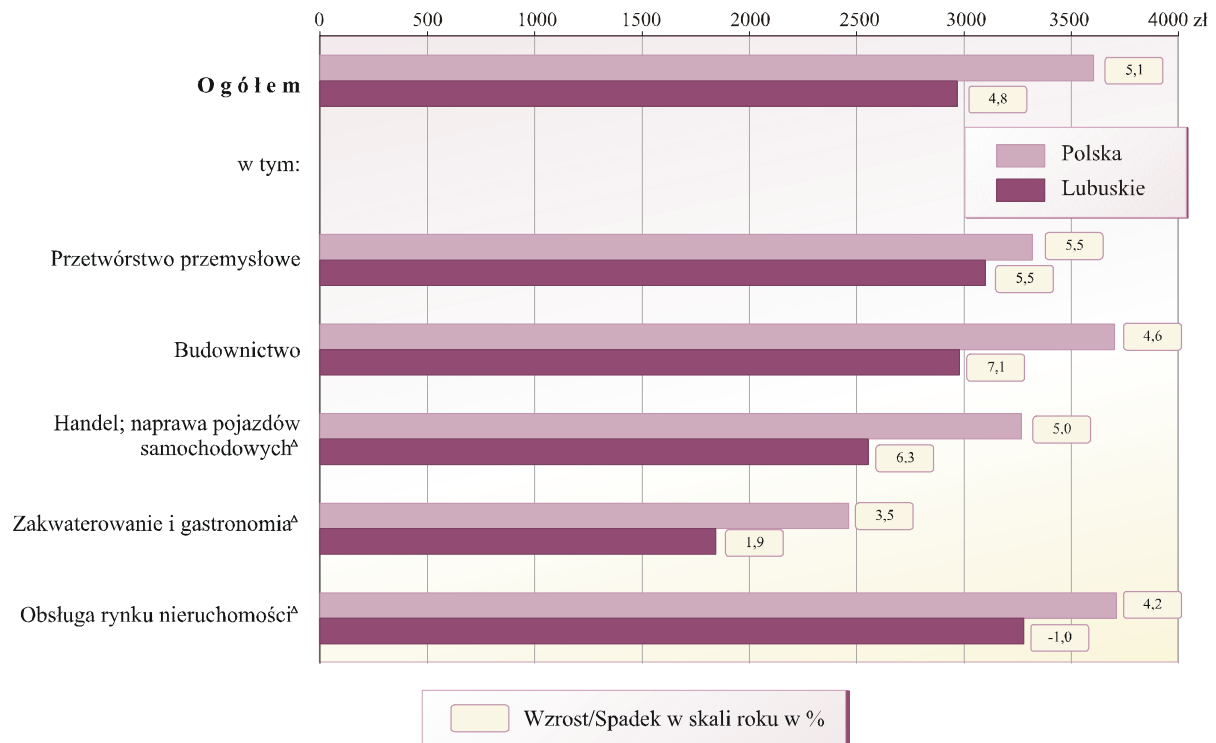
Sektory	2010				2011			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100							
O g ó ł e m	103,6	106,2	103,3	103,6	104,3	101,7	105,2	104,8
w tym:								
Przemysł	105,3	106,4	106,5	106,7	105,4	105,6	105,6	105,1
w tym:								
przetwórstwo przemysłowe	105,5	106,3	106,8	107,1	105,8	106,3	106,2	105,5
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	104,3	106,3	105,9	105,9	106,1	103,3	102,5	102,4
Budownictwo	102,4	104,5	104,1	105,2	110,7	109,1	109,1	107,1
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	99,5	99,2	100,0	100,6	103,5	104,2	104,9	106,3
Transport i gospodarka magazynowa	100,2	102,7	105,0	105,3	106,3	106,5	106,1	106,8
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	107,2	102,1	104,2	105,7	94,6	101,9	101,3	101,9
Informacja i komunikacja	97,1	97,2	98,6	101,9	109,5	110,3	107,9	105,6
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	102,6	104,1	103,6	107,2	103,0	101,2	103,8	99,0
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	99,8	102,1	102,8	101,9	101,8	113,1	113,5	116,0

Wzrost przeciętnej płacy w stosunku do 2010 r. notowano w większości sekcji, w tym w przedsiębiorstwach prowadzących działalność w zakresie administrowania i działalności wspierającej o 16,0%, budownictwa o 7,1%, transportu i gospodarki magazynowej o 6,8%, handlu; naprawy pojazdów samochodowych o 6,3%, informacji i komunikacji o 5,6%. W przemyśle płace wzrosły średnio o 5,1%, w tym w przetwórstwie przemysłowym o 5,5%, a w dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji – o 2,4%. Spadek wynagrodzeń w tym okresie obserwowano jedynie w sekcji obsługa rynku nieruchomości (o 1,0%).

W 2011 r. najwyższe przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto notowano w sekcjach: informacja i komunikacja oraz działalność profesjonalna, naukowa i techniczna odpowiednio o 60,7% i o 60,1% wyższe od przeciętnej płacy brutto w sektorze przedsiębiorstw w województwie lubuskim. W przemyśle przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto było o 5,7% wyższe od przeciętnej płacy w sektorze przedsiębiorstw, w tym w przetwórstwie przemysłowym o 4,4%, a w dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji o 2,8%. Najniższe płace brutto notowano w przedsiębiorstwach prowadzących działalność w zakresie zakwaterowania i gastronomii – o 37,9% niższe od przeciętnej płacy w Lubuskiem oraz w zakresie administrowania i działalności wspierającej o 33,8% niższe. Poniżej średniej płacy brutto ukształtowały się także wynagrodzenia w sekcjach:

handel; naprawa pojazdów samochodowych – o 14,0% oraz transport i gospodarka magazynowa – o 6,6%.

Wykres 35. Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w 2011 r.

W 2011 r. w sektorze przedsiębiorstw w województwie Lubuskim przepracowano faktycznie (tj. bez urlopów i absencji chorobowych) 209,6 mln godzin, tj. o 2,9% więcej niż w poprzednim roku, przy czym wzrost czasu przepracowanego zaznaczył się w sektorze prywatnym – o 5,0%. W sektorze publicznym liczba godzin faktycznie przepracowanych zmniejszyła się w skali roku o 8,9%. Największą liczbę godzin przepracowanych notowano w sekcjach: przetwórstwo przemysłowe (106,2 mln godzin, tj. 50,7% ogółu), handel, naprawa pojazdów samochodowych (30,2 mln, tj. 14,4%) oraz administrowanie i działalność wspierająca (18,9 mln, tj. 9,0%).

Średni czas przepracowany w ciągu miesiąca przez 1 zatrudnionego w sektorze przedsiębiorstw wyniósł 148 godzin.

Przeciętne wynagrodzenie godzinowe w sektorze przedsiębiorstw w 2011 r. wyniosło 20,09 zł i w skali roku wzrosło o 5,0%. Stawka godzinowa w sektorze publicznym wyniosła 24,90 zł, tj. o 4,3% więcej niż w 2010 r., a w prywatnym wzrosła o 5,6%, tj. do poziomu 19,74 zł. Wysokie stawki notowano w sekcjach: informacja i komunikacja oraz działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (odpowiednio o 66,0% i 65,7% wyższe od przeciętnej w województwie), a najniższe w jednostkach prowadzących działalność w zakresie zakwaterowania i gastronomii oraz administrowania i działalno-

ści wspierającej – odpowiednio o 40,1% i 31,2% niższe od przeciętnego wynagrodzenia godzinowego w Lubuskiem.

Dane prezentujące przeciętne wynagrodzenia brutto w województwie lubuskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa lubuskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
 - „Biuletyn statystyczny województwa lubuskiego” – publikacja dostępna co kwartał w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu.
-

ŚWIADCZENIA SPOŁECZNE

W województwie lubuskim w 2011 r. przeciętna liczba emerytów i rencistów ukształtowała się na poziomie niższym niż przed rokiem. Zmniejszenie liczby świadczeniobiorców było wynikiem systematycznego spadku w kolejnych okresach narastających omawianego roku. Na kierunek zmian w populacji emerytów i rencistów, zachodzących w skali roku, miała wpływ malejąca zbiorowość zarówno osób pobierających świadczenia wypłacane przez ZUS jak i rolników indywidualnych, przy czym tempo spadku liczby rolników indywidualnych było większe.

W omawianym roku odnotowano wzrost przeciętnej miesięcznej emerytury i renty brutto, przy czym wyższą dynamiką charakteryzowały się świadczenia wypłacane przez ZUS, niż wypłacane rolnikom indywidualnym.

W 2011 r. przeciętna liczba emerytów i rencistów ogółem w województwie lubuskim wyniosła 223,4 tys. osób. W ciągu roku liczba ta zmniejszyła się o 5,7 tys. osób, czyli o 2,5%, przy średnim spadku w Polsce o 1,4%.

W latach 2007-2010, w porównaniu z 2006 r., zaobserwowano (początkowo niewielki, w latach 2009-2010 większy) wzrost liczby świadczeniobiorców emerytur i rent i zmniejszenie omawianej zbiorowości w 2011 r. o 1,1 tys. osób tj. o 0,5%. Dynamika spadku w kraju była głębsza – w 2011 r. wypłacano przeciętnie o 0,7% mniej świadczeń niż w 2006 r.

Informacje o świadczeniach emerytalnych i rentowych (poza rolnikami indywidualnymi) dotyczą świadczeń wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych – ze środków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa) a także od stycznia 2009 r. ze środków Otwartych Funduszy Emerytalnych w przypadku tzw. emerytur okresowych.

W 2011 r. 22,1% mieszkańców województwa lubuskiego było emerytem lub rencistą (w kraju 22,9% ogółu ludności). Udział osób pobierających świadczenia emerytalno-rentowe w ogólnej liczbie ludności Polski wyniósł 2,6% (15. miejsce w kraju) i w porównaniu z 2010 r. był niższy o 0,5 pkt proc. Świadczeniobiorcy ZUS z terenu województwa lubuskiego stanowili 2,7% populacji kraju, a pod względem liczby wypłat z KRUS Lubuskie zajmowało ostatnią lokatę (z udziałem 1,7%).

W 2011 r. emerytury i renty **finansowane przez ZUS** otrzymywało 201,3 tys. osób (19,9% mieszkańców województwa), tj. o 2,2% mniej niż przed rokiem, natomiast o 2,6% więcej w porównaniu z 2006 r. Na przestrzeni ostatnich pięciu lat liczebność omawianej grupy podlegała niewielkim wahaniom, wzrastając w porównaniu z 2006 r. o 0,9% w 2007 r. do 5,0% w 2010 r.

W latach 2006-2010 występował systematyczny wzrost liczby emerytów z 107,9 tys. w 2006 r. do 130,7 tys. w 2010 r. i wzrost ten występował regularnie każdego roku przy jednoczesnym spadku liczby rencistów. W 2011 r., po raz pierwszy od pięciu lat, liczba emerytów uległa obniżeniu o 1,9% w porównaniu z 2010 r., wynosząc 128,3 tys. osób. W kraju średni spadek liczby emerytów wyniósł 0,5%.

W porównaniu z rokiem poprzednim liczba osób pobierających renty rodzinne nie uległa istotnej zmianie (spadek o 0,1%), zmniejszyła się natomiast przeciętna liczba rencistów otrzymujących świadczenia z tytułu niezdolności do pracy (o 4,8%, przy średnim spadku w kraju o 4,4%). W 2011 r. najliczniejszą grupę świadczeniobiorców ZUS stanowili emeryci (63,7% całej zbiorowości), a najmniejszą – osoby pobierający renty rodzinne (15,8%).

Tabl. 10. Świadczenia społeczne

Wyszczególnienie	2006	2007	2010	2011		
	w liczbach bezwzględnych				2006=100	2010=100
POLSKA ^a						
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów w tys.:						
pobierających świadczenia wypłacane przez ZUS.....	7217,4	7303,2	7491,4	7414,2	102,7	99,0
rolników indywidualnych	1586,0	1530,2	1374,6	1326,6	83,6	96,5
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS w zł	1214,75	1251,74	1588,95	1669,22 ^b	137,4	105,1
w tym emerytura	1310,75	1346,42	1698,35	1783,06 ^b	136,0	105,0
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w zł	802,52	813,93	954,68	986,24	122,9	103,3
w tym emerytura	841,06	852,20	996,18	1028,51	122,3	103,2
LUBUSKIE						
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów w tys.:						
pobierających świadczenia wypłacane przez ZUS.....	196,2	198,0	205,9	201,3	102,6	97,8
rolników indywidualnych	28,3	26,9	23,2	22,0	78,0	94,9
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS w zł	1090,54	1124,39	1447,41	1515,86	139,0	104,7
w tym emerytura	1193,54	1226,03	1562,17	1630,55	136,6	104,4
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w zł	906,13	920,49	1084,18	1119,06	123,5	103,2
w tym emerytura	964,15	978,40	1154,36	1192,78	123,7	103,3

^a Łącznie z rentami wypadkowymi finansowanymi z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych a wypłacanymi przez Ministerstwo Obrony Narodowej, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych oraz Ministerstwo Sprawiedliwości w przypadku łączenia uprawnień z emeryturami finansowanymi z budżetu MON, MSW oraz MS, a także z wypłatami świadczeń rolnych finansowanymi z Funduszu Emerytalno-Rentowego a wypłacanymi przez MON, MSW oraz MS, nieuwzględnionymi w województwie. ^b Łącznie z okresową emeryturą kapitałową, której przeciętna wypłata w okresie I-XII 2011 r. wyniosła 94,18 zł.

W 2011 r. w większości kategorii osób, dla których dochodem była emerytura lub renta wypłacana z **rolniczego systemu ubezpieczeń społecznych (KRUS)** zanotowano zmniejszenie liczby świadczeń w porównaniu z poprzednim rokiem. Emerytury i renty rolnicze w 2011 r.

Informacje o świadczeniach emerytalnych i rentowych rolników indywidualnych dotyczą świadczeń wypłacanych przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego ze środków Funduszu Emerytalno-Rentowego i budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa), a także ze środków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, w przypadku gdy rolnicy posiadają uprawnienia do łącznego pobierania świadczeń z tych środków.

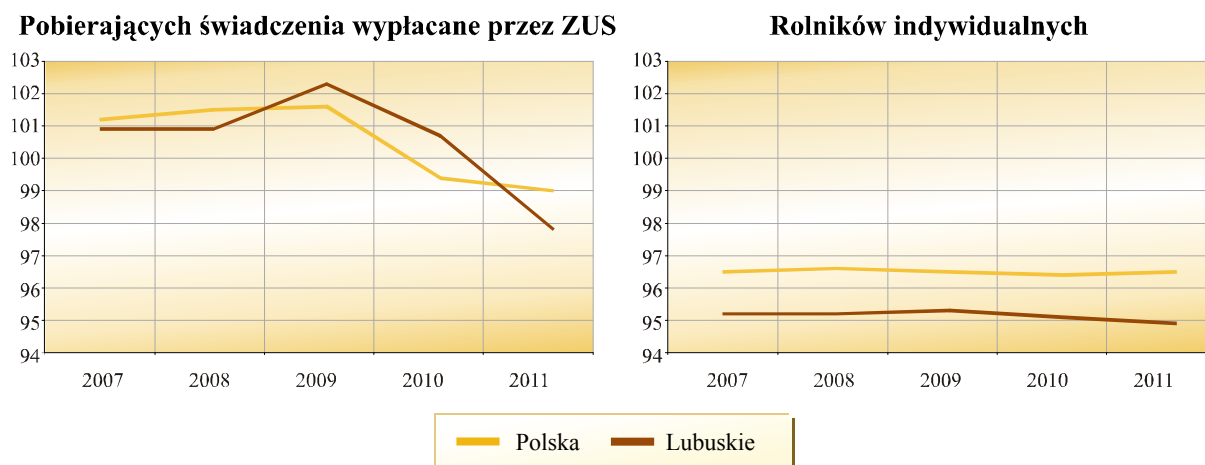
pobierało 22,0 tys. osób (o 5,1% mniej niż przed rokiem i o 22,0% mniej w porównaniu z 2006 r.). W Polsce liczba świadczeniobiorców KRUS obniżyła się na przestrzeni roku o 3,5%. W województwie lubuskim w ciągu ostatniego roku największy spadek (o 5,6%) zaobserwowano w przypadku osób otrzymujących emerytury, natomiast zbiorowość osób korzystających z rent rodzinnych nie uległa zmianie. W strukturze osób, których dochodami były wypłaty z KRUS przeważali emeryci – 78,7%, renciści otrzymujący renty z tytułu niezdolności do pracy stanowili 18,6%, a osoby pobierające renty rodzinne miały najniższy udział, stanowiły 2,7% ogółu świadczeniobiorców KRUS.

Tabl. 11. Świadczenia społeczne w województwie lubuskim

Wyszczególnienie	2010				2011			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
Przeciętna miesięczna liczba								
emerytów i rencistów w tys.	229,6	229,7	229,5	229,1	226,3	225,1	224,2	223,4
analogiczny okres poprzedniego roku=100	100,6	100,6	100,4	100,1	98,5	98,0	97,7	97,5
pobierających świadczenia								
wypłacane przez ZUS	206,0	206,2	206,2	205,9	203,8	202,8	202,1	201,3
analogiczny okres poprzedniego roku=100	101,3	101,2	101,0	100,7	98,9	98,3	98,0	97,8
rolników indywidualnych	23,7	23,5	23,4	23,2	22,5	22,3	22,2	22,0
analogiczny okres poprzedniego roku=100	95,2	95,2	95,2	95,1	94,9	94,9	94,9	94,9
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto w zł:								
wypłacana przez ZUS	1412,66	1433,45	1441,33	1447,41	1487,47	1505,31	1511,60	1515,86
analogiczny okres poprzedniego roku=100	108,5	107,4	106,9	106,5	105,3	105,0	104,9	104,7
rolników indywidualnych	1059,72	1075,64	1081,18	1084,18	1103,68	1114,24	1117,40	1119,06
analogiczny okres poprzedniego roku=100	105,4	104,9	104,8	104,7	104,1	103,6	103,4	103,2

Wykres 36. Dynamika przeciętnej miesięcznej liczby emerytów i rencistów

Rok poprzedni = 100

Świadczenia emerytalno-rentowe obejmują kwotę świadczeń należnych (bieżących oraz wyrównawczych) uwzględniającą zmniejszenia m.in. z tytułu osiągnięcia przychodów z pracy.

W 2011 r. przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS wyniosła 1515,86 zł i była wyższa o 4,7% niż przed rokiem (w kraju wzrost o 5,1%). Analogiczne świadczenie pobierane przez rolników indywidualnych ukształtowało się na poziomie 1119,06 zł

i zwiększyło się o 3,2% w ciągu roku, przy średnim wzroście w Polsce o 3,3%.

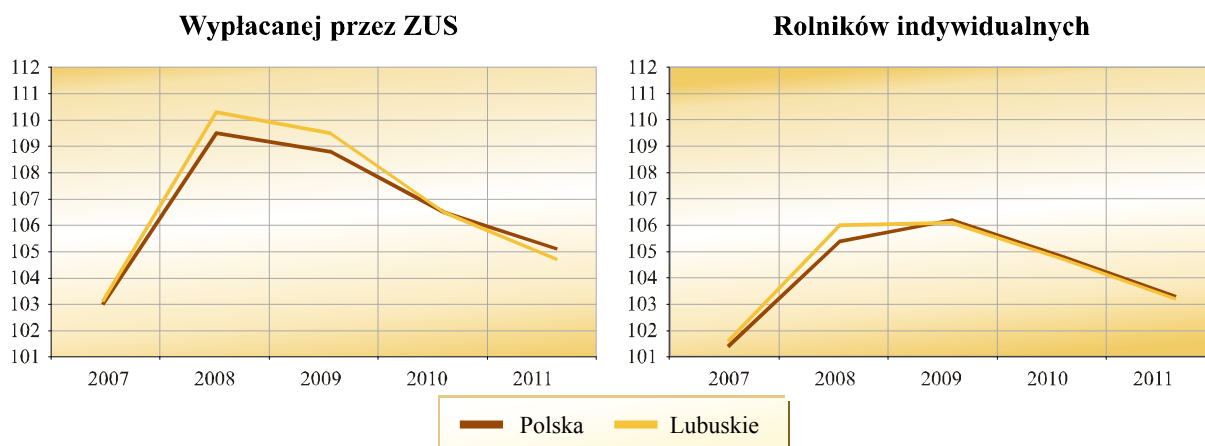
Tendencję wzrostową obserwowano w przypadku wszystkich kategorii świadczeń zarówno w województwie, jak i w kraju. Szybciej rosła przeciętna emerytura i renta wypłacana przez ZUS aniżeli to samo świadczenie z KRUS.

Świadczenia emerytalno-rentowe nie obejmują wypłat emerytur i rent realizowanych na mocy umów międzynarodowych.

W omawianym roku różnica wyniosła 1,5 pkt proc. w Lubuskiem i 1,8 pkt proc. w kraju. Pod względem poszczególnych kategorii świadczeń, największy wzrost w ciągu ostatniego roku odnotowano w województwie w przypadku renty z tytułu niezdolności do pracy otrzymywanej z ZUS (o 5,5%), a w kraju – przeciętnej emerytury wypłacanej przez ZUS (o 5,0%).

Wykres 37. Dynamika przeciętnej miesięcznej emerytury i renty brutto

Rok poprzedni = 100

W 2011 r. wysokość świadczeń wypłacanych przez ZUS kształtowała się w województwie lubuskim poniżej średniej krajowej i stanowiła 90,8% tej wartości. Pod względem przeciętnej emerytury i renty brutto Lubuskie zajmowało jedenaste miejsce w kraju. Analogiczne świadczenie pobierane przez rolników indywidualnych, podobnie jak w latach poprzednich, było jednym z wyższych w Polsce (stanowiło 113,5% średniej krajowej) i lokowało województwo lubuskie na drugim miejscu, po województwie śląskim. W przypadku poszczególnych kategorii wypłat realizowanych przez KRUS odnotowano dodatnie odchylenia od średniej krajowej od 16,0% przy emeryturach do 4,0% w przypadku rent z tytułu niezdolności do pracy. Poszczególne rodzaje świadczeń z ZUS były niższe od średniej krajowej we wszystkich kategoriach: renty rodzinne o 10,1%, emerytury o 8,6% a renty z tytułu niezdolności do pracy o 4,9%.

Dane prezentujące świadczenia społeczne w województwie lubuskim znajdują się w publikacji pt. „Biuletyn statystyczny województwa lubuskiego”, który co kwartał dostępny jest w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu.

CENY

W województwie lubuskim średnioroczny wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych w 2011 r. był większy od notowanego przed rokiem. W kraju tempo wzrostu cen w omawianym okresie było nieznacznie wyższe niż w województwie lubuskim. Przyspieszenie dynamiki cen w skali roku obserwowano m.in. w grupie towarów i usług związanych z żywnością i napojami bezalkoholowymi, mieszkaniem oraz transportem.

Podstawę do opracowania wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych stanowi obserwacja cen reprezentantów towarów i usług. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych obliczono przy przyjęciu systemu wag z roku poprzedzającego rok badany.

Systemy wag w zakresie poszczególnych województw oraz w skali kraju opracowano na podstawie struktury wydatków (bez spożycia naturalnego) gospodarstw domowych na zakup towarów i usług konsumpcyjnych, uzyskanej z badania budżetów gospodarstw domowych. Grupowania towarów i usług konsumpcyjnych dokonano na podstawie Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu zaadaptowanej na potrzeby zharmonizowanych wskaźników cen konsumpcyjnych (COICOP/HICP).

W 2011 r. ceny towarów i usług konsumpcyjnych w województwie lubuskim wzrosły w porównaniu z rokiem poprzednim w większym stopniu niż w 2010 r., tj. 4,1% wobec 2,8%. W kraju odnotowano wzrost o 4,3%.

W województwie wzrost cen zanotowano w większości grup towarów i usług. Najbardziej zdrożały towary i usługi związane z transportem (o 10,5%), z mieszkaniem i zdrowiem (po

5,0%) oraz żywności i napojów bezalkoholowych (o 4,7%). Mniej niż w poprzednim roku płacono jedynie za odzież i obuwie (o 1,0%). W województwie lubuskim obserwowano podobne tendencje zmian cen jak w kraju, przy czym dla towarów i usług związanych z mieszkaniem oraz dla żywności i napojów bezalkoholowych notowano niższy wzrost cen niż przeciętnie w Polsce.

Tabl. 12. **Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych**

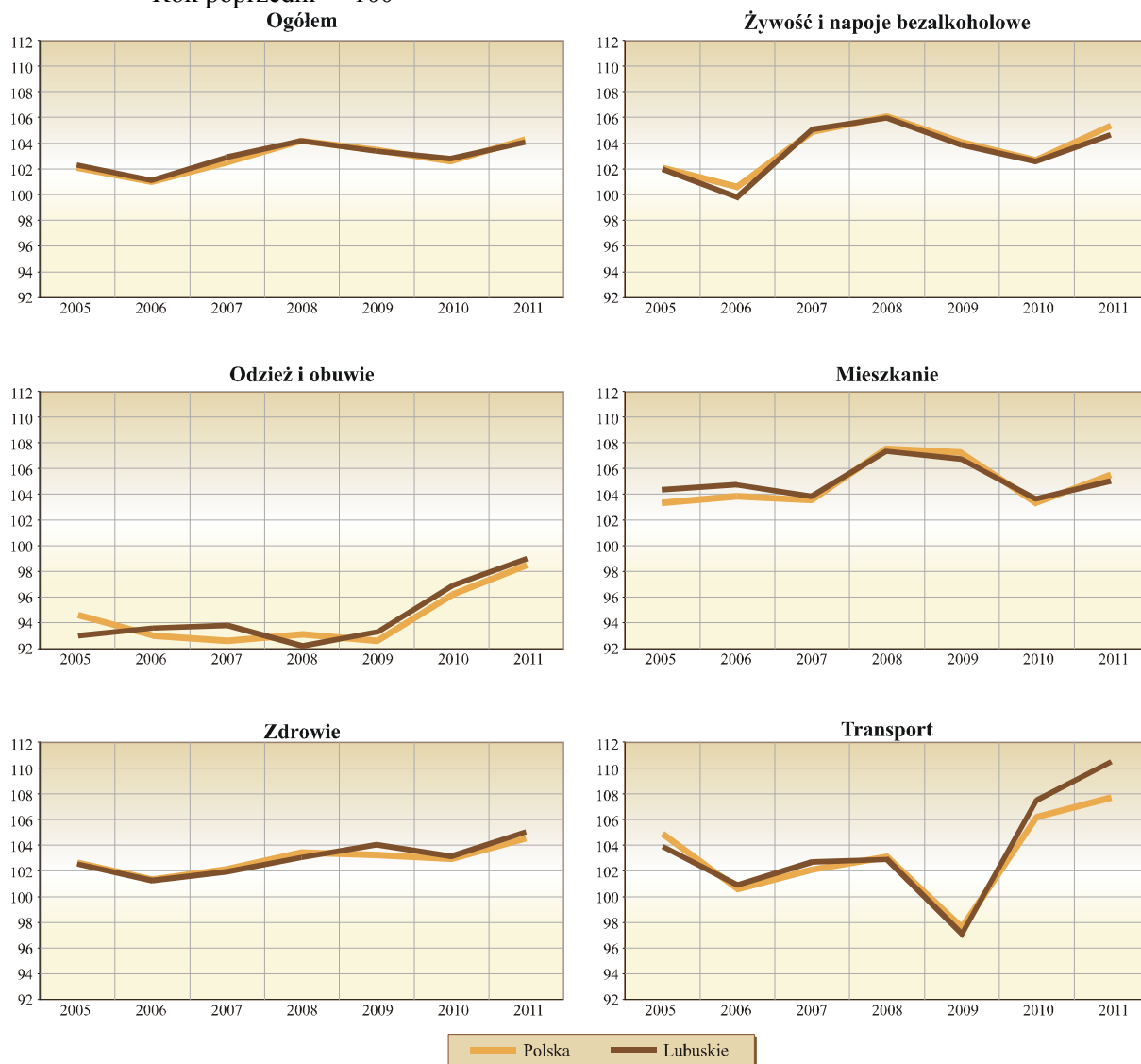
Wyszczególnienie	2005	2010	2011
	rok poprzedni = 100		
POLSKA			
O g ó ł e m	102,1	102,6	104,3
Żywność i napoje bezalkoholowe	102,1	102,7	105,4
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	102,7	105,3	103,7
Odzież i obuwie	94,6	96,2	98,5
Mieszkanie	103,3	103,3	105,5
Zdrowie	102,6	102,9	104,5
Transport	104,9	106,2	107,7
Rekreacja i kultura	100,6	99,7	100,5
Edukacja	103,2	102,7	103,4

Tabl. 12. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych (dok.)

Wyszczególnienie	2005	2010	2011
	rok poprzedni = 100		
LUBUSKIE			
O g ó l e m	102,3	102,8	104,1
Żywność i napoje bezalkoholowe	102,0	102,6	104,7
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	102,8	105,6	103,9
Odzież i obuwie	93,0	96,9	99,0
Mieszkanie	104,3	103,6	105,0
Zdrowie	102,5	103,1	105,0
Transport	103,9	107,5	110,5
Rekreacja i kultura	101,2	101,8	101,1
Edukacja	102,5	101,7	103,6

Wykres 38. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych

Rok poprzedni = 100

W 2011 r. największy wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych w odniesieniu do analogicznego okresu roku poprzedniego wystąpił w I kwartale (2,0%), w tym najbardziej zdrożały towary i usługi związane z transportem (o 4,6%) których ceny rosły także w pozostałych kwartałach. Jedynie w III kwartale 2011 r. notowano spadek cen towarów i usług konsumpcyjnych (o 0,6%), w tym, w porównaniu z analogicznym okresem 2010 r., mniej(o 3,8%) płacono za żywność i napoje bezalkoholowe.

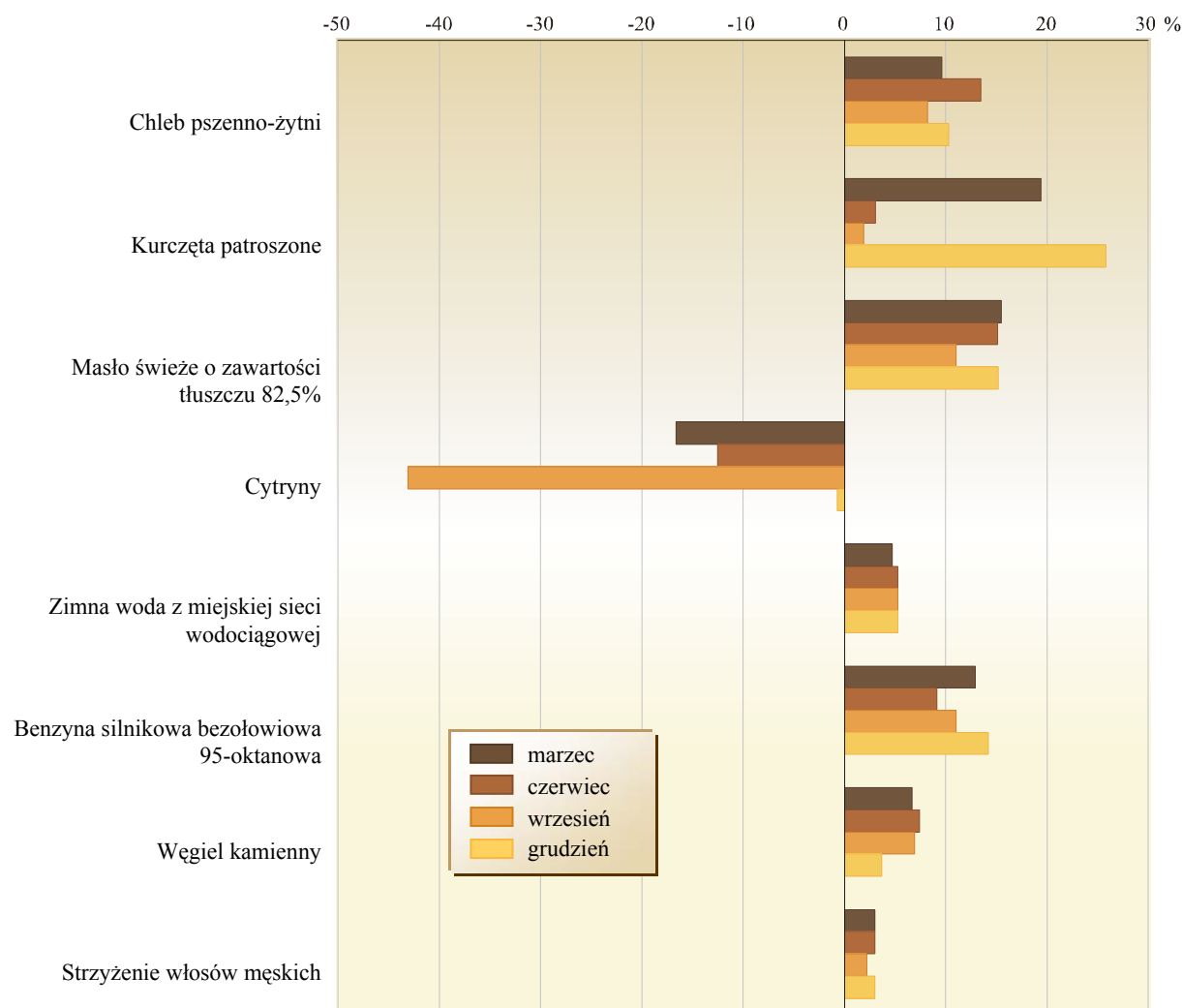
Tabl. 13. **Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych w województwie lubuskim**

Wyszczególnienie	2010				2011			
	I–III	IV–VI	VII–IX	X–XII	I–III	IV–VI	VII–IX	X–XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100							
O g ó ł e m	100,9	101,1	100,0	100,7	102,0	101,7	99,4	101,4
Żywność i napoje bezalkoholowe	101,7	101,6	99,2	101,5	103,3	102,9	96,2	102,0
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	101,1	100,8	100,5	101,2	101,0	101,0	101,2	100,6
Odzież i obuwie	96,7	100,4	97,4	102,4	96,4	104,2	96,6	103,0
Mieszkanie	101,7	100,6	100,5	100,7	102,8	100,9	100,7	100,8
Zdrowie	100,9	101,0	100,9	100,2	102,0	101,3	101,0	102,4
Transport	101,5	104,5	100,1	101,0	104,6	103,6	100,1	103,8
Rekreacja i kultura	99,7	100,9	101,9	97,8	100,6	100,5	101,8	99,3
Edukacja	100,0	100,2	100,4	100,9	100,5	100,1	102,2	103,6

W grudniu 2011 r. w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego największe zmiany cen wystąpiły w grupie artykułów żywnościowych. W województwie lubuskim najbardziej podrożał cukier (o 37,4%), kurczęta patroszone (o 25,8%), schab z kością (o 15,7%), masło (o 15,2%) i chleb (o 10,3%). Zdecydowanie mniej niż przed rokiem płacono za ziemniaki (o 45,5%) i cebulę (o 23,2%).

Źródłem informacji o cenach detalicznych prezentowanych towarów żywnościowych były notowania cen prowadzone przez ankieterów w wybranych punktach sprzedaży, w wytypowanych rejonach badania cen. Ceny towarów i usług konsumpcyjnych notowano raz w miesiącu z wyjątkiem owoców i warzyw, w zakresie których notowania cen prowadzone były trzy razy w miesiącu.

W grupie artykułów nieżywnościowych i usług znacząco zdrożały opłaty za wywóz śmieci (o 15,5%) i ceny benzyny bezołowiowej 95-oktanowej (o 14,2%).

Wykres 39. **Zmiany cen wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w skali roku w województwie lubuskim w 2011 r.**Tabl. 14. **Przeciętne ceny detaliczne wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w grudniu**

Wyszczególnienie	2005	2010	2011	
	w złotych			2010 = 100
POLSKA				
Chleb pszenno-żytni – za 0,5 kg	1,33	2,08	2,25	108,2
Kurczęta patroszone – za 1 kg	4,63	5,96	7,12	119,5
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy) – za 1 kg	13,07	13,68	15,34	112,1
Szynka wieprzowa gotowana – za 1kg	19,67	21,65	22,95	106,0
Mleko krowie spożywcze o zawartości tłuszczu 3-3,5% – za 1 l	2,45	2,67	2,78	104,1
Masło świeże o zawartości tłuszczu 82,5% – za 200 g	3,10	4,27	4,63	108,4
Cebula – za 1 kg	1,20	2,25	1,40	62,2
Ziemiaki – za 1 kg	0,89	1,43	0,74	51,7

Tabl. 14. Przeciętne ceny detaliczne wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w grudniu (dok.)

Wyszczególnienie	2005	2010	2011	
	w złotych			2010 = 100
POLSKA (dok.)				
Cukier biały kryształ – za 1 kg	3,03	2,94	3,95	134,4
Sok jabłkowy – za 1 l	2,83	3,64	3,73	102,5
Garnitur męski 2-częściowy, z elanowelny – za 1 kpl.	458,31	467,17	484,87	103,8
Półbuty skórzane męskie na podszwie nie- skórzanej – za 1 parę	146,77	164,09	172,72	105,3
Proszek do prania – za 400 g	2,97	4,43	4,46	100,7
Ciepła woda – za 1 m ³	14,10	17,89	18,61	104,0
Bilet normalny na przejazd jednorazowy autobusem miejskim	1,94	2,23	2,46	110,3
Bilet normalny do kina	12,72	15,23	15,89	104,3
Wizyta u lekarza specjalisty II stopnia	51,31	69,63	74,13	106,5
LUBUSKIE				
Chleb pszenno-żytni – za 0,5 kg	1,28	1,95	2,15	110,3
Kurczęta patroszone – za 1 kg	4,49	5,85	7,36	125,8
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy) – za 1 kg	12,77	12,97	15,00	115,7
Szynka wieprzowa gotowana – za 1kg	19,96	22,49	22,30	99,2
Mleko krowie spożywcze o zawartości tłuszczu 3-3,5% – za 1 l	2,58	2,70	104,7
Masło świeże o zawartości tłuszczu 82,5% – za 200 g	2,99	4,08	4,70	115,2
Cebula – za 1 kg	1,15	2,37	1,82	76,8
Ziemniaki – za 1 kg	0,84	1,46	0,81	55,5
Cukier biały kryształ – za 1 kg	3,10	2,78	3,82	137,4
Sok jabłkowy – za 1 l	2,79	3,65	3,71	101,6
Garnitur męski 2-częściowy, z elanowelny – za 1 kpl.	438,14	463,56	481,89	104,0
Półbuty skórzane męskie na podszwie nie- skórzanej – za 1 parę	147,61	169,75	187,33	110,4
Proszek do prania – za 400 g	4,37	4,60	105,3
Ciepła woda – za 1 m ³	15,04	19,29	20,81	107,9
Bilet normalny na przejazd jednorazowy autobusem miejskim	1,98	2,12	2,52	118,9
Bilet normalny do kina	12,88	16,17	16,29	100,7
Wizyta u lekarza specjalisty II stopnia	51,25	68,89	73,33	106,4

Dane prezentujące ceny towarów i usług konsumpcyjnych w województwie lubuskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa lubuskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
- „Biuletyn statystyczny województwa lubuskiego” – publikacja dostępna co kwartał w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu.

ROLNICTWO

■ WARUNKI AGROMETEOROLOGICZNE

Warunki termiczno-wilgotnościowe w okresie późnego lata i wczesnej jesieni 2010 r., a więc w okresie żniw i siewów upraw ozimych były niekorzystne. Ostatnia dekada lipca, sierpień i wrzesień charakteryzowały się dużą ilością opadów atmosferycznych, przy niezbyt wysokich temperaturach powietrza. Warunki te spowodowały wzrost poziomu wód gruntowych, podtopienia i zastoiska wody na polach utrudniając i opóźniając zbiory rzepaku i zbóż, oraz siewów upraw ozimych i poplonów na zbiór w 2011 r. Warunki atmosferyczne w październiku i listopadzie 2010 r., przy cieplej i słonecznej pogodzie z niewielką ilością opadów, sprzyjały prowadzeniu jesiennych prac polowych (zbiory, orki zimowe, nawożenie, opryski, siewy ozimin). W grudniu spadł śnieg, który utrzymywał się na polach grubą warstwą do połowy stycznia i chronił rośliny przed mrozem.

W drugiej dekadzie lutego 2011 r. oraz na początku marca wystąpiły silne mrozy, bez ochronnej warstwy śniegu ziemia zamarzała na głębokość 30 cm. Pod koniec drugiej dekady marca wzrost temperatury powietrza i gleby spowodował ruszenie wegetacji roślin ozimych oraz traw na użytkach zielonych. Występujące w I dekadzie maja mrozy- miejscami do minus 11°C, które utrzymywały się przez 3 kolejne noce, spowodowały uszkodzenia upraw rolnych, warzyw gruntowych, a także bardzo duże straty w kwitnących drzewach i krzewach owocowych oraz na plantacjach truskawek. Wyraźne ocieplenie, notowane w drugiej połowie maja przyspieszyło tempo wzrostu i rozwoju roślin. Niedobór opadów utrzymujący się na polach od kwietnia, przy wysokich temperaturach i braku opadów w czerwcu przyczynił się do nadmiernego przesuszenia wierzchniej warstwy gruntu. W związku z tym wzrost roślin był utrudniony, zboża szybko wykłosiły się i dojrzały a zbierane ziarno nie spełniało odpowiednich parametrów jakościowych. W pierwszej połowie lipca rozpoczęto prace żniwne przy zbiorze jęczmienia i rzepaku ozimego. Występujące od drugiej dekady lipca i na początku sierpnia częste i obfite opady bardzo utrudniały lub wręcz uniemożliwiły przeprowadzenie żniw i sianokosów. Burze, ulewne deszcze połączone z silnym wiatrem powodowały wyleganie łąnów zbóż i osypywanie się łuszczyń rzepaku ozimego. W wielu rejonach obserwowano podtopienia pól, a także zalania użytków zielonych. Z powodu niekorzystnej i zmiennej pogody sprzęt zbóż ozimych i jarych zakończono dopiero na początku września. Na niektórych polach z powodu utrzymującej się zbyt dużej wilgotności gleby pozostawiono niewielkie arealy nieskoszonych zbóż. Pod koniec sierpnia rozpoczęto wykopki ziemniaków i zbiór kukurydzy uprawianej na zielonkę. Ciepła, słoneczna i na ogół bezdeszczowa pogoda we wrześniu i październiku stwarzała dobre warunki dla przeprowadzania zbioru upraw okopowych i pastewnych, oraz kukurydzy uprawianej na zbiór ziarna. Siewy zbóż oraz rzepaku i rzepiku pod zbiory w 2012 r. przeprowadzano na ogół w optymalnych terminach agrotechnicznych. Z uwagi na bardzo sprzyjające warunki atmosferyczne wegetacja roślin trwała jeszcze do końca grudnia 2011 r. W tym czasie rośliny zbóż ozimych oraz rzepaku i rzepiku wyrosły i rozkrzewiły się bardzo dobrze. Wegetacja roślin została zahamowana dopiero w styczniu 2012 r. Najgorsze warunki przezimowania wystąpiły w pierwszej połowie i pod koniec lutego 2012 r., kiedy rośliny były odkryte

lub znajdowały się pod niewielką warstwą śniegu przy bardzo niskich temperaturach (w nocy temperatura spadała do minus 21°C), dodatkowo były narażone na silne, mroźne wiatry.

Tabl. 15. Wybrane dane dotyczące rolnictwa

Wyszczególnienie	2005	2010	2011
POLSKA			
Plony z 1 ha w dt:			
zboża podstawowe z mieszankami			
zbożowymi	31,5	34,9	32,9
rzepak i rzepik	26,3	23,6	22,4
ziemniaki	176,0	211,0	230,0
buraki cukrowe	416,0	483,0	556,0
Pogłowie zwierząt gospodarskich na 100 ha			
użytków rolnych (stan w czerwcu):			
bydło	34,5	37,2 ^a	37,3
trzoda chlewna	113,9 ^b	98,5 ^a	87,5 ^b
owce	2,0	1,7 ^a	1,6
drób kurzy (w wieku powyżej 2 tygodni)	845,1	1000,0 ^a	825,9
Przeciętne ceny skupu w zł:			
ziarno pszenicy za 1 dt	36,69	59,84	81,99
ziarno żyta za 1 dt	27,64	42,12	74,24
ziemniaki jadalne (bez wczesnych) za 1 dt	37,05	50,86	49,57
żywiec rzeźny wołowy (bez cieląt) za 1 kg	4,05	4,56	5,58
żywiec rzeźny wieprzowy za 1 kg	3,82	3,89	4,52
mleko krowie za 1 l	0,93	1,07	1,21
Ceny na targowiskach w zł:			
ziarno pszenicy za 1 dt	45,49	64,91	95,51
ziarno żyta za 1 dt	34,67	48,58	78,79
ziemniaki jadalne (bez wczesnych) za 1 dt	52,87	98,51	111,47
prosię na chów za 1 szt.	131,00	130,20	121,13
LUBUSKIE			
Plony z 1 ha w dt:			
zboża podstawowe z mieszankami			
zbożowymi	31,1	35,8	26,5
rzepak i rzepik	27,5	23,1	20,2
ziemniaki	189,0	202,0	222,0
buraki cukrowe	365,0	535,0	462,0
Pogłowie zwierząt gospodarskich na 100 ha			
użytków rolnych (stan w czerwcu):			
bydło	14,5	15,5 ^a	12,8
trzoda chlewna	53,5 ^b	36,6 ^a	37,5 ^b
owce	0,8	0,9 ^a	0,8
drób kurzy (w wieku powyżej 2 tygodni)	760,2	951,4 ^a	759,1

^a Dane Powszechnego Spisu Rolnego. ^b Stan w końcu lipca

Tabl. 15. Wybrane dane dotyczące rolnictwa (dok.)

Wyszczególnienie	2005	2010	2011
LUBUSKIE (dok.)			
Przeciętne ceny skupu w zł:			
ziarno pszenicy za 1 dt	35,81	57,48	82,57
ziarno żyta za 1 dt	27,63	40,99	70,60
ziemniaki jadalne (bez wczesnych) za 1 dt	35,35	38,47	51,98
żywiec rzeźny wołowy (bez cieląt) za 1 kg	3,83	4,27	5,46
żywiec rzeźny wieprzowy za 1 kg	3,83	3,93	4,84
mleko krowie za 1 l	0,93	1,07	1,26
Ceny na targowiskach w zł:			
ziarno pszenicy za 1 dt	54,30	81,91	98,50
ziarno żyta za 1 dt	48,02	77,82	90,87
ziemniaki jadalne (bez wczesnych) za 1 dt	53,29	108,81	133,38
prosię na chów za 1 szt.	132,75	.	.

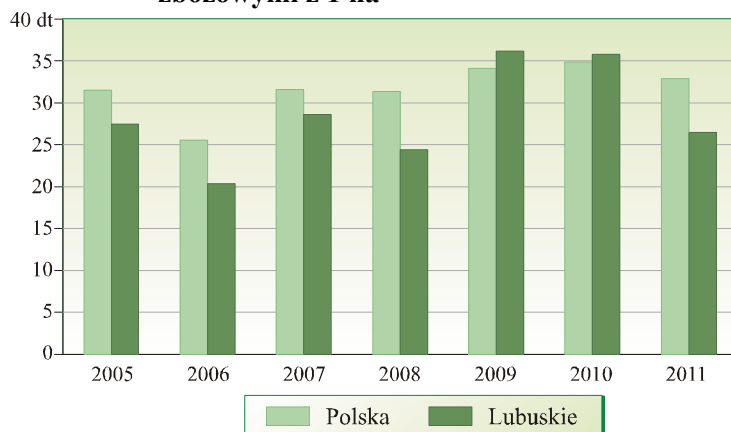
a Dane Powszechnego Spisu Rolnego. b Stan w końcu lipca.

■ PRODUKCJA ROŚLINNA

W 2011 r. w województwie lubuskim, powierzchnia uprawy zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi wzrosła w porównaniu z rokiem poprzednim. Jednakże przy niższej wydajności z jednostki powierzchni uzyskano produkcję mniejszą niż przed rokiem. Zbiory rzepaku i rzepiku były niższe od ubiegłorocznych ze względu na gorsze plonowanie przy niewiele większej powierzchni uprawy. Zbiory ziemniaków w omawianym roku były wyższe niż rok wcześniej. O wyższym poziomie produkcji ziemniaków zadecydowała większa powierzchnia uprawy oraz lepsze plonowanie.

Powierzchnia zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi w czerwcu 2011 r. wyniosła 219,1 tys. ha i była o 16,9% wyższa niż w roku poprzednim, oraz większa o 0,2%

Wykres 40. Plony zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi z 1 ha

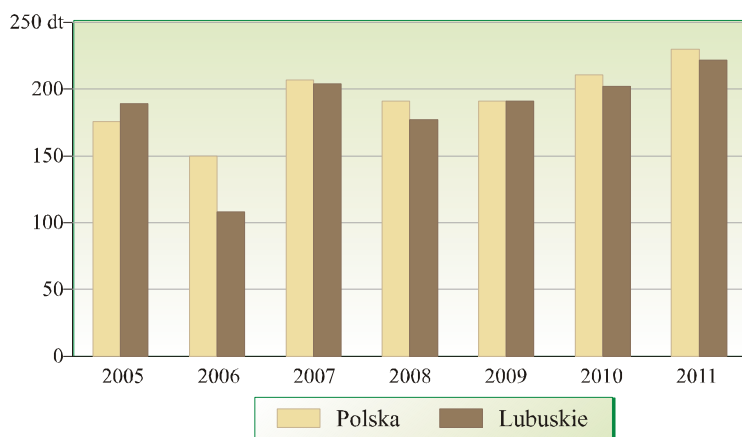

w porównaniu z powierzchnią w 2005 r. Plony zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi w 2011 r. osiągnęły poziom 26,5 dt z ha i zmniejszyły się w stosunku do uzyskanych w roku 2010 i 2005 r. (odpowiednio o 26,0% i o 14,8%). W odniesieniu do średnich plonów w kraju były niższe o 19,5%. W omawianym roku zbiory zbóż podstawowych

z mieszankami zbożowymi w województwie lubuskim oszacowano na 581,1 tys. ton, czyli o 13,5% mniej niż przed rokiem i o 14,4% mniej niż w 2005 r.

Powierzchnia uprawy rzepaku i rzepiku w 2011 r. wynosiła 39,0 tys. ha i w porównaniu z rokiem poprzednim zwiększyła się o 0,2%, a w stosunku do 2005 r. wzrosła ponad 2-krotnie. W omawianym roku plony wyniosły 20,2 dt z ha. W porównaniu z plonami uzyskanymi w 2010 r. zmniejszyły się one o 12,6%, a w odniesieniu do 2005 r. - o 26,5%. W porównaniu do średnich plonów w kraju były niższe o 9,8%. Zbiory rzepaku i rzepiku w województwie lubuskim w omawianym roku oszacowano na 78,8 tys. ton i były niższe o 12,3% od uzyskanych w 2010 r. oraz wyższe o 70,7% od notowanych w 2005 r.

Wykres 41. **Plony ziemniaków z 1 ha**

niższe o 3,5%. Produkcja ziemniaków w województwie lubuskim w 2011 r. wyniosła 185,5 tys. ton i na skutek zwiększonej wydajności z 1 ha oraz wzrostu powierzchni uprawy zbiory wzrosły o 61,1% w porównaniu z 2010 r. W porównaniu do 2005 r. zbiory ziemniaków spadły o 22,7%.

Powierzchnia uprawy ziemniaków w 2011 r. wyniosła 8,3 tys. ha, czyli o 46,5% więcej niż w roku poprzednim, a w porównaniu z 2005 r. – o 34,3% mniej. W omawianym roku z 1 ha zebrano 222 dt ziemniaków, czyli odpowiednio o 9,9% i 17,5% więcej niż w poprzednim roku i sześć lat wcześniej, ale w odniesieniu do średnich w Polsce uzyskane plony były

▪ POGŁOWIE ZWIERZĄT GOSPODARSKICH

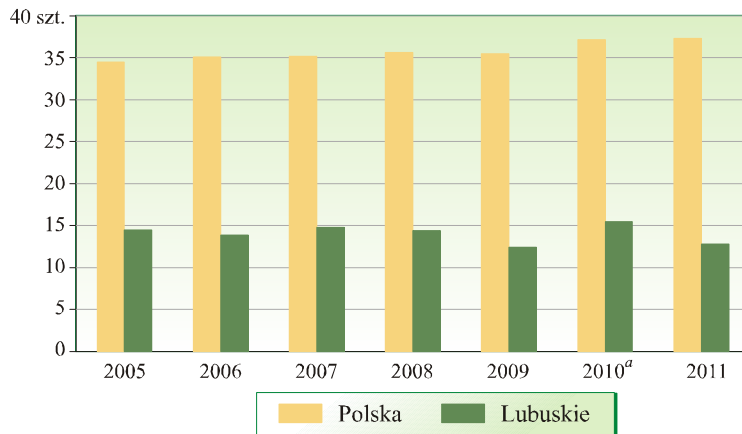
W województwie lubuskim w 2011 r., w odniesieniu do roku poprzedniego, zmniejszyło się pogłowie bydła, owiec i drobiu. W analizowanym okresie odnotowano natomiast zwiększenie stada trzody chlewnej.

Według danych z czerwca 2011 r., pogłowie bydła w województwie lubuskim liczyło 62,9 tys. szt., co stanowiło 1,1% ogólnego pogłowia bydła w kraju. W stosunku do 2010 r. (dane PSR 2010) liczebność stada bydła zmniejszyła się o 10,1% (w Polsce pozostała na zbliżonym poziomie), natomiast w odniesieniu do 2005 r. odnotowano spadek o 9,5% (w kraju wzrost – o 5,1%).

Badania pogłowia trzody chlewnej i produkcji żywca wieprzowego prowadzone są 3-krotnie w roku – w kwietniu według stanu w końcu marca, w sierpniu według stanu w końcu lipca i w grudniu według stanu w końcu listopada, a badania pogłowia bydła i pozostałych gatunków zwierząt gospodarskich oraz produkcji zwierzęcej – 2-krotnie w roku – według stanu w czerwcu i grudniu.

Wykres 42. **Obsada bydła na 100 ha użytków rolnych**

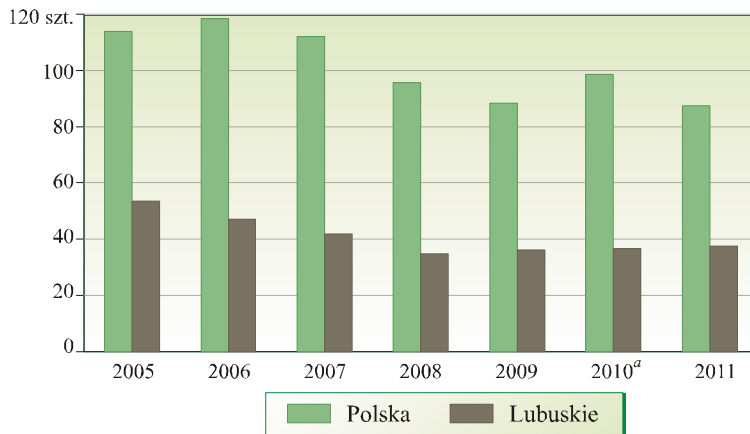
Stan w czerwcu

^a Dane Powszechnego Spisu Rolnego według stanu w dniu 30 VI.

dla Polski – 5,8%.

Wykres 43. **Obsada trzody chlewnej na 100 ha użytków rolnych**

Stan w końcu lipca

^a Dane Powszechnego Spisu Rolnego według stanu w dniu 30 VI.

28,3% (w kraju – 25,4%).

W 2011 r. stado owiec liczyło 3,9 tys. szt., co stanowiło 1,6% pogłowia krajowego. W porównaniu z poprzednim rokiem (dane PSR 2010) jego stan zmniejszył się o 6,5% (w Polsce zanotowano spadek o 6,3%). W odniesieniu do 2005 r. pogłowie owiec w regionie wzrosło o 7,8% (w kraju spadło o 20,6%).

W 2011 r. stado drobiu w regionie ukształtowało się na poziomie 5702,8 tys. szt. i stanowiło 4,0% ogólnego pogłowia w Polsce. W porównaniu z rokiem poprzednim (dane PSR 2010) jego liczebność w województwie spadła o 12,3% (w kraju – o 18,7%). W odniesieniu do stanu notowanego w 2005 r. zarówno w województwie, jak i w Polsce pogłowie drobiu było mniejsze odpowiednio o 1,5% i 6,0%.

W 2011 r. w ogólnym pogłowie bydła 43,1% stanowiły krowy, w tym 64,3% - krowy mleczne (dla Polski odsetki te wyniosły odpowiednio 45,6% i 94,2%). Duży udział krów mlecznych w stadzie bydła w regionie świadczy o ukierunkowaniu hodowli tego gatunku zwierząt głównie na produkcję mleka. Udział krów „mamek” ras mięsnych wynosił 35,7% i był znacznie wyższy niż

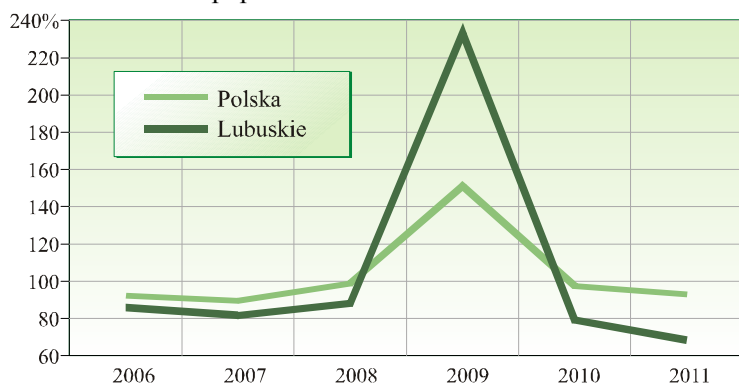
Według danych z lipca 2011 r., pogłowie trzody chlewnej w województwie ukształtowało się na poziomie 184,4 tys. szt. (w tym 16,2 tys. szt., tj. 8,8% stanowiły lochy). Udział regionu w ogólnokrajowym pogłowie świń wyniósł 1,4%. W odniesieniu do stanu w 2010 r. (dane PSR 2010) wielkość stada trzody chlewnej zwiększyła się o 11,8% (w Polsce zanotowano spadek o 11,6%). W porównaniu z 2005 r. spadek pogłowia wyniósł

SKUP PRODUKTÓW ROLNYCH

W województwie lubuskim w 2011 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, obserwowano spadek skupu ziarna pszenicy i żyta oraz mleka. Wzrosła natomiast ilość skupionych ziemniaków oraz żywca wieprzowego, wołowego i drobiowego.

W 2011 r. skupiono 177,7 tys. ton ziarna zbóż podstawowych konsumpcyjnych i paszowych (łącznie z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego), co stanowiło 2,3% skupu ogólnokrajowego. Skup zbóż był niższy w odniesieniu do roku poprzedniego o 31,7% a w porównaniu z 2005 r. – o 22,3% (w kraju - odpowiednio spadek o 7,1% i wzrost o 11,6%). W 2011 r. w regionie skupiono 94,2 tys. ton pszenicy, tj. o 20,3% mniej niż w poprzednim roku, i o 5,7% mniej niż w 2005 r. Skup żyta wyniósł 33,4 tys. ton i zmniejszył się o 53,8% w odniesieniu do 2010 r. oraz o 58,9% w stosunku do 2005 r.

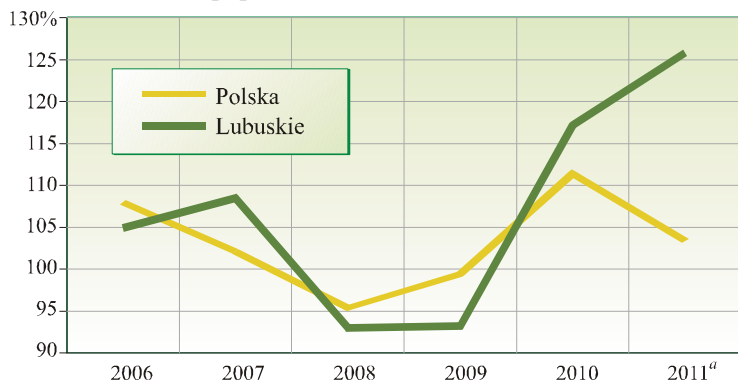
Wykres 44. **Dynamika skupu zbóż podstawowych konsumpcyjnych i paszowych (łącznie z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego)**
Rok poprzedni = 100

Skup ziemniaków w 2011 r. ukształtował się na poziomie 5,4 tys. ton. W porównaniu z rokiem poprzednim wystąpił wzrost skupu o 33,3% a w porównaniu do 2005 spadek ilości skupionych ziemniaków o 21,3% (w kraju odnotowano wzrost o 11,5% w odniesieniu do poprzedniego roku i o 18,6% w stosunku do 2005 r.).

W omawianym roku skupiono 113,0 tys. ton żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso, łącznie z tłuszczami (co stanowiło 3,5% skupu ogólnokrajowego).

Wykres 45. **Dynamika skupu żywca rzeźnego ogółem (w przeliczeniu na mięso, łącznie z tłuszczami)**
Rok poprzedni = 100

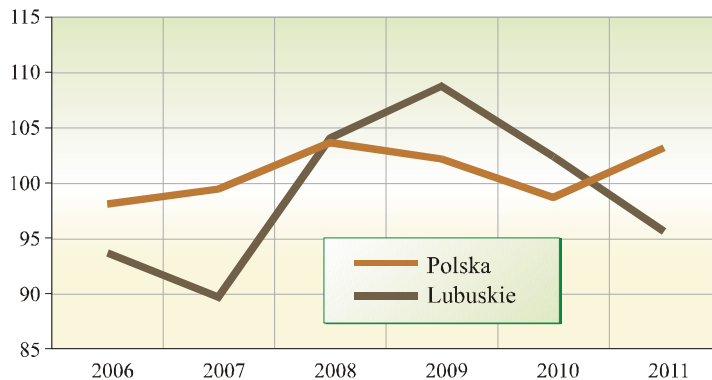
^a W 2011 r. zmieniono wskaźnik do przeliczeń bydła w wadze żywej na mięso - dane nieporównywalne

W ciągu ostatniego roku skupiono 48,9 tys. ton żywca wieprzowego (waga żywa), tj. o 58,4% więcej niż w roku poprzednim, oraz o 40,7% więcej niż w 2005 r. Skup żywca wołowego ukształtował się na poziomie 6,9 tys. ton i był o wyższy niż przed rokiem oraz w 2005 r. odpowiednio o 55,7% i o 38,8%. Żywca drobiowego skupiono 101,8 tys. ton, czyli więcej

o 12,4% niż w 2010 r. i o 48,9% więcej w porównaniu z 2005 r.

Wykres 46. **Dynamika skupu mleka krowiego**

Rok poprzedni = 100

W 2011 r. skup mleka krowiego wyniósł 91,8 tys. litrów (co stanowiło 1,0% ogółu mleka skupionego w kraju), tj. o 4,4% i o 7,0% mniej niż przed rokiem i w 2005 r. (w skali kraju zanotowano wzrost zarówno w odniesieniu do poprzedniego roku jak i 2005 r. odpowiednio o 3,2%, oraz 5,3%).

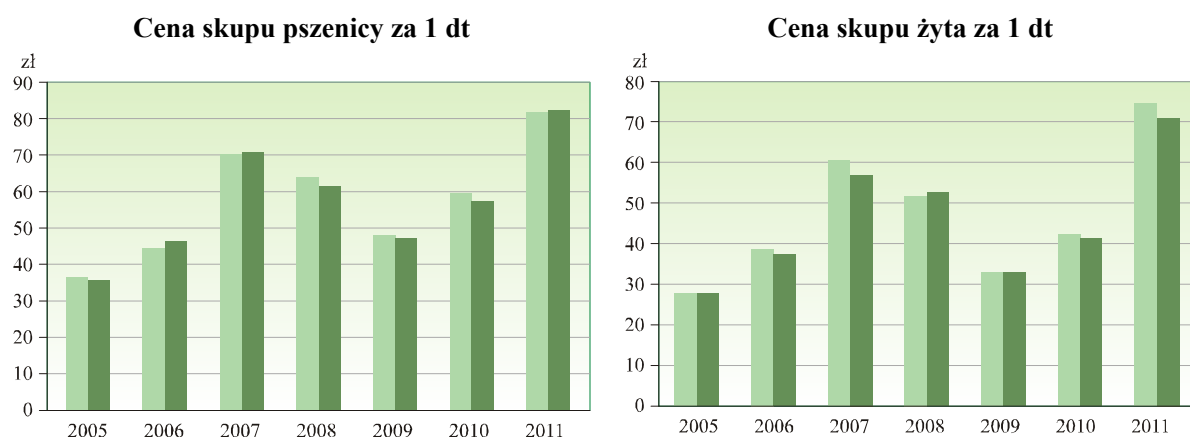
■ CENY PRODUKTÓW ROLNYCH W SKUPIE I NA TARGOWISKACH

W 2011 r., w odniesieniu do roku poprzedniego, odnotowano wzrost cen większości produktów rolnych, zarówno w skupie jak i na targowiskach.

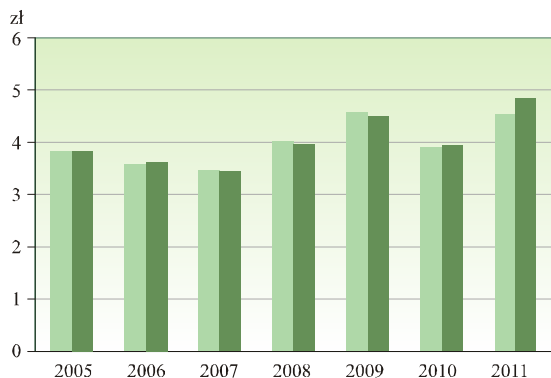
Średnia cena skupu pszenicy w województwie lubuskim w 2011 r. wyniosła 82,57 zł za 1 dt (w kraju – 81,99 zł) i była o 43,6% wyższa niż przed rokiem i ponad 2-krotnie wyższa w porównaniu z 2005 r. Na targowiskach za 1 dt pszenicy płacono 98,50 zł (w kraju – 95,51 zł), tj. o 20,3% więcej niż w roku poprzednim i o 81,4% więcej niż sześć lat wcześniej.

Przeciętne roczne ceny skupu obliczono jako iloraz wartości (w cenach bieżących bez VAT) i ilości poszczególnych produktów rolnych.

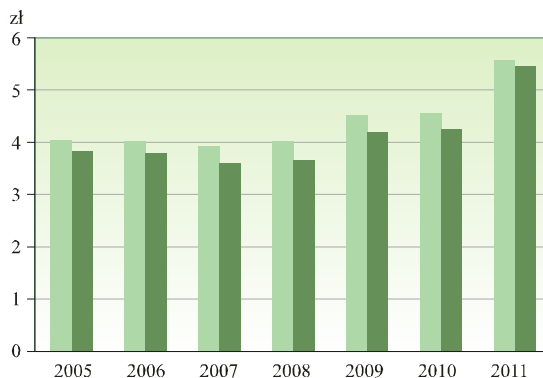
Wykres 47. **Ceny produktów rolnych w skupie i na targowiskach**

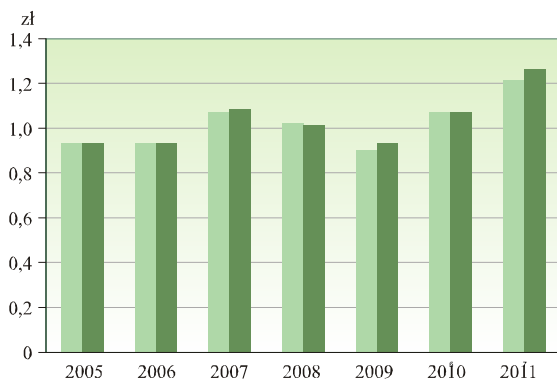
Cena skupu żywca wieprzowego za 1 kg

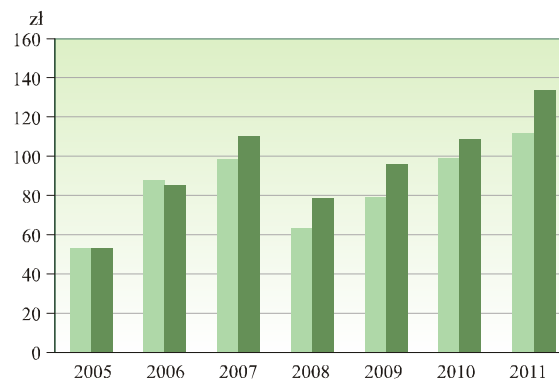
Cena skupu żywca wołowego za 1 kg

Cena skupu mleka z 1 l

Cena targowiskowa ziemniaków jadalnych (bez wczesnych) za 1 dt

— Polska — Lubuskie

W analizowanym roku cena żyta w skupie ukształtowała się na poziomie 70,60 zł za dt (w kraju – 74,24 zł), tj. o 72,2% wyższym w porównaniu z zanotowanym w 2010 r. i o 155,5% wyższym niż w 2005 r. W obrocie targowiskowym cena żyta wzrosła w stosunku do poprzedniego roku o 16,8%, a w odniesieniu do uzyskanej przed sześcioma laty - o 89,2% osiągając poziom 90,87 zł (w Polsce – 78,79 zł).

Przeciętne roczne ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach obliczono jako średnie arytmetyczne z przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach.

W 2011 r. za ziemniaki jadalne w skupie płacono 51,98 zł za dt (w kraju – 49,57 zł), tj. o 35,1% więcej niż przed rokiem i o 47,0% więcej niż w 2005 r. W obrocie targowiskowym cena ziemniaków ukształtowała się na poziomie 133,38 zł za dt (w Polsce – 111,47 zł), tj. o 22,6% wyższym w stosunku do zanotowanego w 2010 r. i ponad 2-krotnie wyższym niż w 2005 r.

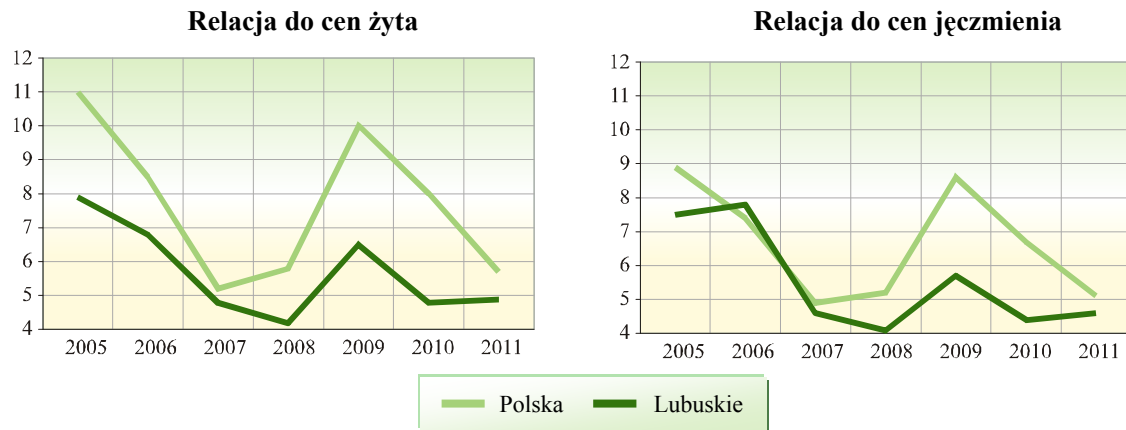
W omawianym roku cena skupu żywca wołowego wyniosła 5,46 zł za kg (w kraju – 5,58 zł), tj. zwiększyła się o 27,9% w stosunku do uzyskanej w poprzednim roku, a w odniesieniu do 2005 r. była wyższa o 42,6%

Cena żywca wieprzowego w skupie osiągnęła wartość 4,84 zł za kg (w kraju – 4,52 zł), tj. o 23,2% wyższą niż w 2010 r. i o 26,4% wyższą w porównaniu z zanotowaną sześć lat wcześniej.

Relacja cen skupu żywca wieprzowego do cen targowiskowych żyta w 2011 r., w odniesieniu do roku poprzedniego poprawiła się, natomiast w porównaniu do 2005 r. znacznie pogorszyła się.

Ukształtowała się ona na poziomie 4,9 (wobec 4,8 w 2010 r. i 7,9 w 2005 r.), w kraju relacja wyniosła 5,7 (wobec 8,0 w 2010 r. i 11,0 w 2005 r.). Relacja cen skupu żywca wieprzowego do targowiskowych cen jęczmienia w analizowanym okresie uległa podobnym zmianom i wyniosła 4,6 w 2011 r. wobec 4,4 w 2010 r. i 7,5 w 2005 r. (w kraju odpowiednio – 5,1, 6,7 i 8,9).

Wykres 48. Relacja cen skupu żywca wieprzowego do cen targowiskowych żyta i jęczmienia

W 2011 r. cena skupu drobiu rzeźnego osiągnęła poziom 4,66 zł za kg (w kraju – 4,08 zł) i była o 18,0% wyższa w porównaniu z zanotowaną w poprzednim roku i o 29,4% większa niż w 2005 r.

Za 1 l mleka w omawianym roku płacono 1,26 zł (w kraju – średnio 1,21 zł), tj. o 17,8% więcej niż przed rokiem i o 35,5% więcej niż sześć lat wcześniej.

■ GLOBALNA, KOŃCOWA I TOWAROWA PRODUKCJA ROLNICZA

W województwie lubuskim w 2010 r., w odniesieniu do poprzedniego roku, nastąpił spadek globalnej produkcji rolniczej (w cenach stałych), o czym zadecydowała niższa wartość produkcji roślinnej. Podobne kierunki zmian w skali roku notowano w produkcji końcowej i towarowej, tj. nastąpił spadek produkcji ogółem, przy spadku produkcji roślinnej.

W porównaniu z rokiem poprzednim zanotowano spadek produkcji globalnej o 4,2%, o czym zadecydowała o 13,9% niższa niż rok wcześniej produkcja roślinna, natomiast w produkcji zwierzęcej odnotowano wzrost o 9,7%. W analizowanym roku udział województwa lubuskiego w ogólnokrajowej globalnej produkcji rolniczej wyniósł 2,2%, w przypadku produkcji roślinnej ukształtował się na poziomie 2,4%, a zwierzęcej – 1,9%. W 2010 r. produkcja globalna w kraju była niższa niż produkcja z poprzedniego roku o 3,1%, przy czym spadek w produkcji roślinnej wyniósł 10,2%, natomiast w zwierzęcej wystąpił wzrost o 5,0%. W stosunku do 2005 r. globalna produkcja rolnicza była wyższa w województwie o 24,1%, a w Polsce – o 16,3%.

Globalna produkcja rolnicza obejmuje:

- **produkcję roślinną**, tj. surowe (nieprzetworzone) produkty pochodzenia roślinnego (zbiory danego roku);
- **produkcję zwierzęcą**, tj. produkcję żywca rzeźnego oraz surowych (nieprzetworzonych) produktów pochodzenia zwierzęcego i przyrost pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego), do którego zaliczono: bydło, trzodę chlewną, owce, konie i drób.

Końcowa produkcja rolnicza stanowi sumę wartości: produkcji towarowej, spożycia naturalnego produktów rolnych pochodzących z własnej produkcji, przyrostu zapasów produktów roślinnych i zwierzęcych oraz przyrostu wartości pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego). Produkcja końcowa, w odróżnieniu od produkcji globalnej, nie obejmuje tych produktów pochodzących z własnej produkcji, które zostały zużyte na cele produkcyjne, np. pasz, materiału siewnego, obornika.

Towarowa produkcja rolnicza stanowi sumę sprzedaży produktów rolnych do skupu i na targowiskach.

o 10,5%.

Z wartości końcowej produkcji rolniczej w województwie lubuskim w 2010 r. 41,1% stanowiła produkcja roślinna, natomiast na dominującą produkcję zwierzęcą przypadało 58,9%. Wartość produkcji końcowej w 2010 r., w porównaniu z poprzednim rokiem, była niższa o 5,6%, wskutek spadku o 22,0% produkcji roślinnej, przy wzroście produkcji zwierzęcej

Dane prezentujące rolnictwo w województwie lubuskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa lubuskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
 - „Biuletyn statystyczny województwa lubuskiego” – publikacja dostępna co kwartał w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu.
-

PRZEMYSŁ

W 2011 r. produkcja sprzedana przemysłu w województwie lubuskim ukształtowała się na poziomie niższym niż w roku poprzednim, wobec zdecydowanego wzrostu w ujęciu rocznym notowanego w 2010 r. Jednocześnie w relacji do 2010 r. notowano spadek wydajności pracy mierzonej wartością produkcji sprzedanej na 1 zatrudnionego, przy zmniejszeniu przeciętnego zatrudnienia w przemyśle.

W 2011 r. produkcja sprzedana przemysłu w przedsiębiorstwach o liczbie pracujących powyżej 9 osób wyniosła 24857,6 mln zł (w cenach bieżących) i była o 1,1% (w cenach stałych) niższa od zanotowanej w roku poprzednim, pozostała jednak na poziomie o 65,2% wyższym niż w 2005 r. W skali kraju produkcja sprzedana wzrosła w relacji do 2010 r. o 7,7%, a w stosunku do 2005 r. o 44,3%. Dla porównania, w 2010 r. produkcja sprzedana przemysłu wzrosła w ujęciu rocznym o 17,0% (wobec wzrostu w kraju o 9,8%).

Po znacznym wzroście (o 10,5%) w I kwartale 2011 r., obserwowano spowolnienie tempa wzrostu produkcji sprzedanej przemysłu w I półroczu 2011 r. (wzrost 0,9% w ujęciu rocznym) oraz niewielki spadek produkcji (o 0,1%) w okresie styczeń-wrzesień 2011 r. w stosunku do poziomu notowanego w analogicznym okresie poprzedniego roku.

Dane o produkcji sprzedanej przemysłu dotyczą działalności przemysłowej i nieprzemysłowej podmiotów gospodarczych zaliczanych do sekcji: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych”, oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją” i obejmują:

- wartość sprzedanych wyrobów gotowych (niezależnie od tego, czy otrzymano za nie należne opłaty), półfabrykatów i części własnej produkcji;
- wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, tj. zarówno przemysłowych, jak i nieprzemysłowych;
- zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecenia lub pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej;
- wartość produktów w formie rozliczeń w naturze;
- produkty przeznaczone na powiększenie wartości własnych środków trwałych.

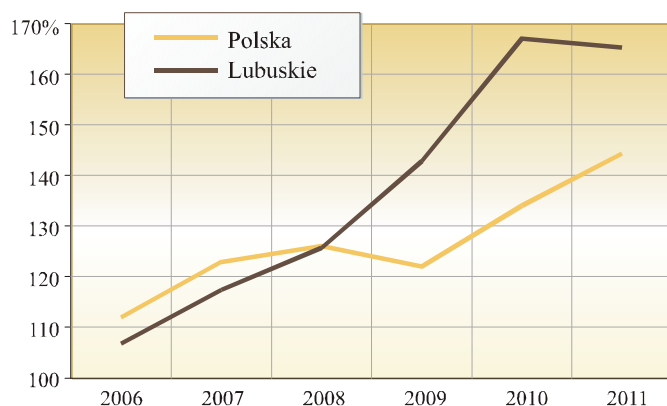
Tabl. 16. Przemysł

Wyszczególnienie	2005	2010	2011
POLSKA			
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) w mln zł	651874,8	945306,9	1094654,5
Udział produkcji sprzedanej przetwórstwa przemysłowego w produkcji sprzedanej przemysłu (ceny bieżące) w %	83,0	83,0	83,8
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w tys.	2384,2	2442,2	2494,5

Tabl. 16. Przemysł (dok.)

Wyszczególnienie	2005	2010	2011
LUBUSKIE			
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) w mln zł	14628,0	24336,0	24857,6
Udział produkcji sprzedanej przetwórstwa przemysłowego w produkcji sprzedanej przemysłu (ceny bieżące) w %	92,7	95,3	95,7
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w tys.	59,8	64,9	64,3
GORZÓW WLKP.			
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) w mln zł	8216,4	6822,9
Udział produkcji sprzedanej przetwórstwa przemysłowego w produkcji sprzedanej przemysłu (ceny bieżące) w %	96,3	98,8
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w tys.	13,4	13,1
ZIELONA GÓRA			
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) w mln zł	1614,3	1731,2
Udział produkcji sprzedanej przetwórstwa przemysłowego w produkcji sprzedanej przemysłu (ceny bieżące) w %	68,7	66,2
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w tys.	6,7	7,0

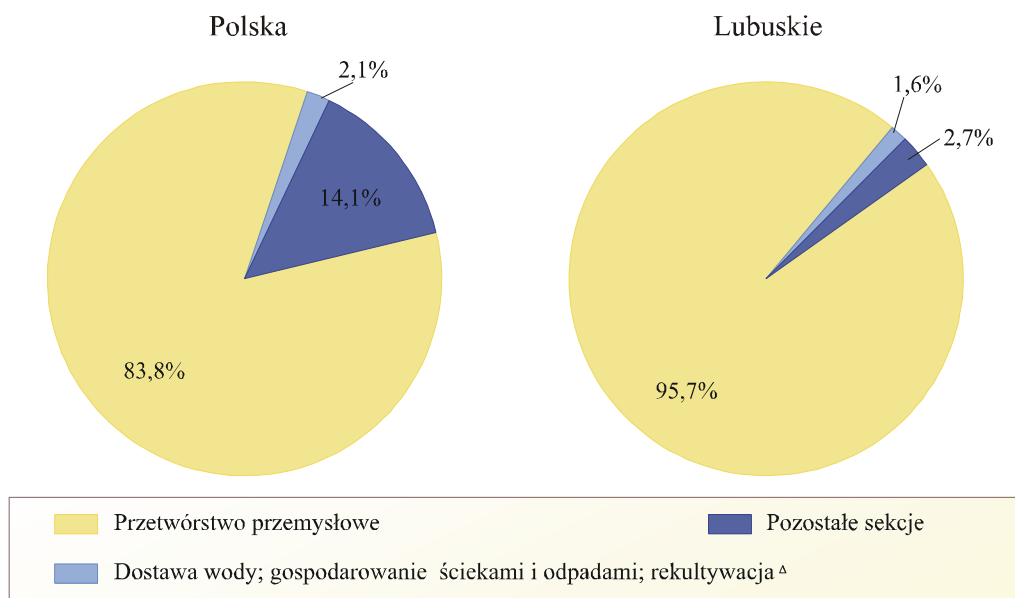
Wykres 49. Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu
(ceny stałe)
2005 = 100

W 2011 r. produkcja sprzedana przetwórstwa przemysłowego ukształtowała się na poziomie 23785,7 mln zł (95,7% ogólnej wartości produkcji sprzedanej przemysłu) i była o 0,6% niższa niż przed rokiem. W sekcji dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja produkcja osiągnęła wartość 395,6 mln zł, tj. wzrosła o 5,1%

w porównaniu z 2010 r., a jej udział w strukturze produkcji sprzedanej przemysłu wyniósł 1,6%.

Wykres 50. **Struktura produkcji sprzedanej przemysłu według sekcji PKD 2007 w 2011 r.**
(ceny bieżące)

Spośród 29 działów przemysłu, spadek produkcji sprzedanej odnotowano w 11 działach, których udział stanowił 45,9% wartości produkcji przemysłowej ogółem. Poniżej poziomu z poprzedniego roku ukształtowała się sprzedaż produkcji przemysłowej m.in. w działach: produkcja mebli (o 41,6%), poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji

(o 27,4%), pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody (o 15,3%), produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny (o 5,0%), produkcja metali (o 3,2%) oraz produkcja artykułów spożywczych (o 0,4%). Wzrost produkcji sprzedanej przemysłu w relacji do 2010 r. notowano m.in. w produkcji: pojazdów samochodowych, przyczep i naczep o 26,4%, odzieży o 21,2%, wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych o 21,1%, wyrobów z metali o 20,4%, skór i wyrobów skórzanych o 16,5%, urządzeń elektrycznych o 14,8%. Wyższą sprzedaż niż w roku poprzednim obserwowano także w produkcji: maszyn i urządzeń o 8,0%, wyrobów tekstylnych o 5,7%, wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych o 5,1% oraz w produkcji papieru i wyrobów z papieru o 5,0%.

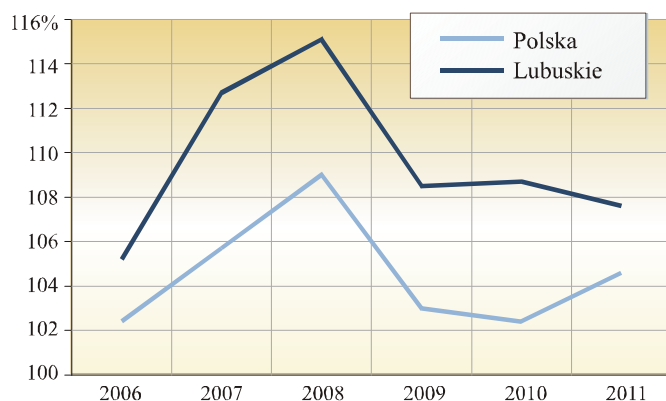
*Dane o wartości **produkcji sprzedanej przemysłu** prezentuje się bez VAT i podatku akcyzowego, natomiast łącznie z wartością dotacji przedmiotowych do wyrobów i usług – w tzw. cenach bazowych.*

Tabl. 17. Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu w województwie lubuskim (ceny stałe)

Sektory i działy	2010				2011			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100							
O g ó l e m	127,3	126,7	120,3	117,0	110,5	100,9	99,9	98,9
w tym:								
Przetwórstwo przemysłowe ...	129,7	128,7	121,4	118,3	111,6	101,7	100,4	99,4
w tym:								
Produkcja artykułów spożywczych	108,6	103,8	101,7	102,0	98,7	95,9	98,5	99,6
Produkcja wyrobów tekstylnych	132,4	117,1	111,6	111,4	110,8	103,0	107,3	105,7
Produkcja odzieży	114,5	124,9	115,7	124,3	123,5	135,6	124,4	121,2
Produkcja skór i wyrobów skórzanych	100,3	96,1	93,0	95,2	114,6	121,4	116,6	116,5
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny	93,8	95,8	96,5	97,5	102,7	97,9	95,0	95,0
Produkcja papieru i wyrobów z papieru	103,7	102,4	102,4	100,2	112,0	104,5	104,2	105,0
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	141,4	163,4	155,7	137,8	92,8	75,5	73,0	72,6
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	149,6	126,8	113,8	119,5	109,3	105,3	104,9	102,6
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	108,0	102,2	99,7	102,4	141,9	129,9	126,3	121,1
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	95,6	104,7	110,6	108,5	116,7	108,3	105,3	105,1
Produkcja metali	99,8	130,9	118,1	122,4	114,6	96,3	93,5	96,8
Produkcja wyrobów z metali ...	194,9	135,7	134,7	124,7	92,4	123,3	122,1	120,4
Produkcja urządzeń elektrycznych	201,7	189,4	189,9	194,8	132,0	128,5	116,8	114,8
Produkcja maszyn i urządzeń ..	82,5	91,4	112,0	115,5	109,9	108,6	98,7	108,0
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep....	108,9	120,1	117,4	117,8	155,3	125,7	126,2	126,4
Produkcja mebli	103,5	97,1	97,6	99,6	112,2	59,9	60,5	58,4
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń ...	152,7	187,6	251,5	222,8	252,2	227,2	159,9	141,7
Dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja.....	99,1	97,6	100,9	101,5	107,5	110,0	106,8	105,1
w tym:								
Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody	132,4	118,4	120,2	121,7	74,0	88,2	87,6	84,7
Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków	72,8	88,3	90,5	89,3	166,1	137,9	135,2	140,5

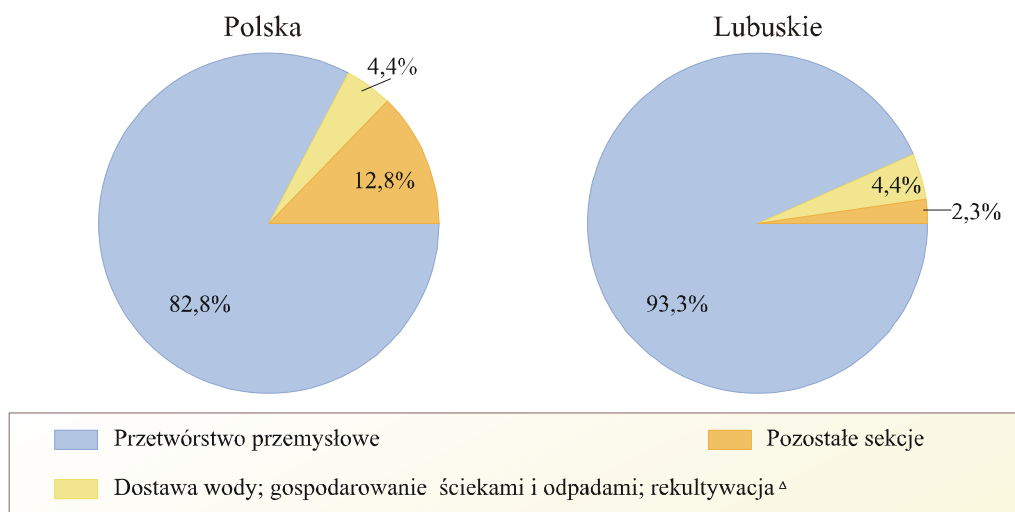
Spadkowi produkcji sprzedanej przemysłu w skali roku towarzyszył spadek przeciętnego zatrudnienia o 0,9%. W porównaniu z 2005 r. przeciętne zatrudnienie w przemyśle wzrosło o 7,6%. W kraju notowano wzrost przeciętnego zatrudnienia w przemyśle w ujęciu rocznym o 2,1%, a w relacji do 2005 r. o 4,6%.

Wykres 51. **Dynamika przeciętnego zatrudnienia w przemyśle**
2005 = 100

W 2011 r. przeciętne zatrudnienie w przemyśle w województwie lubuskim ukształtowało się na poziomie 64,3 tys. osób, w tym 60,0 tys. osób w przetwórstwie przemysłowym. Tym samym przemysł koncentrował 54,4 % ogółu zatrudnionych w województwie. Jego udział w strukturze zatrudnienia zmniejszył się jednak w skali roku o 2,2 pkt proc. i o 5,6 pkt proc. w porównaniu z 2005 r.

Wykres 52. **Struktura przeciętnego zatrudnienia w przemyśle według sekcji PKD 2007 w 2011 r.**

Wydajność pracy w przemyśle w 2011 r. mierzona wartością produkcji sprzedanej na 1 zatrudnionego (w cenach bieżących) wyniosła 386,5 tys. zł, w tym w przetwórstwie przemysłowym 396,2 tys. zł. Licząc w cenach stałych była niższa niż w poprzednim roku zarówno w przemyśle, jak i w przetwórstwie przemysłowym o 0,1%, wobec wzrostu wydajności pracy w ujęciu rocznym notowanym w 2010 r. w przemyśle o 16,8%, a w przetwórstwie przemysłowym o 17,7%. W kraju w 2011 r. wartości produkcji sprzedanej przemysłu w przeliczeniu na 1 zatrudnionego wzrosła w ujęciu rocznym o 5,5% (w cenach stałych).

Dane prezentujące produkcję sprzedaną przemysłu w województwie lubuskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa lubuskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
- „Biuletyn statystyczny województwa lubuskiego” – publikacja dostępna co kwartał w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu.

BUDOWNICTWO

W 2011 r. w województwie lubuskim notowano wzrost produkcji sprzedanej budownictwa w odniesieniu do roku poprzedniego (po spadku produkcji budowlanej odpowiednio w 2010 r.). Znaczny wzrost produkcji sprzedanej budownictwa obserwowano w kolejnych kwartalnych okresach narastających, ale jego tempo stopniowo zmniejszyło się. W skali roku notowano również wzrost wartości sprzedaży produkcji budowlano-montażowej. W omawianym okresie zanotowano wzrost wydajności pracy w budownictwie, przy jednoczesnym wzroście przeciętnego zatrudnienia.

W 2011 r. w województwie lubuskim produkcja sprzedana budownictwa (w cenach bieżących) ukształtowała się na poziomie 2417,7 mln zł i zwiększyła się w porównaniu z rokiem poprzednim o 23,4%, a z 2005 r. o 125,9% (w skali kraju wzrost w analogicznych okresach wyniósł odpowiednio 17,3% i 136,4%).

Dane o produkcji sprzedanej budownictwa dotyczą działalności budowlanej i niebudowlanej podmiotów gospodarczych zaliczanych do sekcji „Budownictwo”. Dane te obejmują:

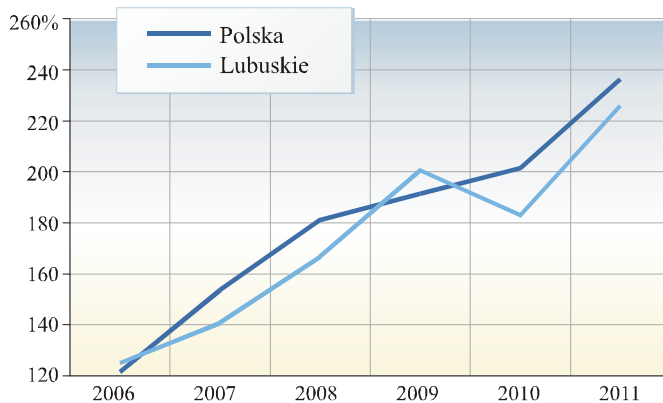
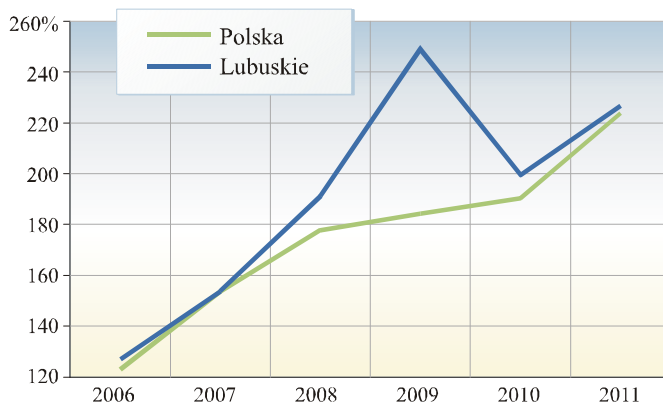
- wartość sprzedanych wyrobów, półfabrykatów i części własnej produkcji (niezależnie od tego czy otrzymano za nie należne opłaty);
- wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, tj. przemysłowych, budowlanych, jak i innych niż przemysłowe i budowlane;
- zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecenia lub pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej;
- wartość produktów w formie rozliczeń w naturze;
- produkty przeznaczone na powiększenie wartości własnych środków trwałych.

Tabl. 18. **Budownictwo**

Wyszczególnienie	2005	2010	2011
POLSKA			
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) w mln zł	79669,3	160403,8	188127,5
Udział produkcji budowlano-montażowej w produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące) w %	54,5	51,5	51,5
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie w tys.	344,5	442,8	476,5
LUBUSKIE			
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) w mln zł	1070,2	1958,4	2417,7
Udział produkcji budowlano-montażowej w produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące) w %	54,3	59,3	54,5
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie w tys.	5,5	7,5	7,7
GORZÓW WLKP.			
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) w mln zł	353,5	438,9
Udział produkcji budowlano-montażowej w produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące) w %	59,9	52,7
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie w tys.	.	1,2	1,5

Tabl. 18. Budownictwo (dok.)

Wyszczególnienie	2005	2010	2011
ZIELONA GÓRA			
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) w mln zł	533,1	455,5
Udział produkcji budowlano-montażowej w produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące) w %	45,7	54,0
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie w tys.	2,1	1,8

Wykres 53. Dynamika produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące)
2005 = 100Wykres 54. Dynamika produkcji budowlano-montażowej (ceny bieżące)
2005 = 100

Tabl. 19. Dynamika produkcji budowlano-montażowej w województwie lubuskim (ceny bieżące)

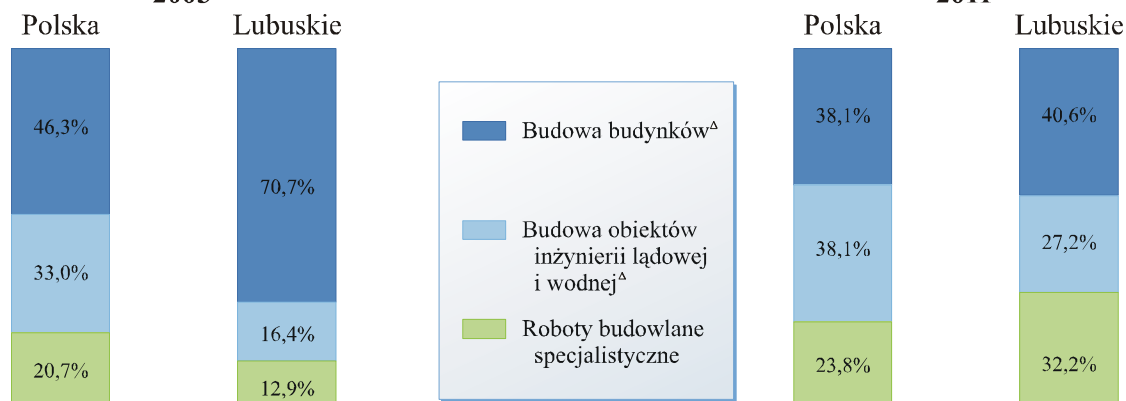
Działy	2010				2011			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100							
O g ó ł e m	69,5	70,2	71,0	80,2	134,0	126,9	134,1	113,5
Budowa budynków ^A	57,8	61,4	60,7	69,7	128,2	109,5	119,9	82,7
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^A	72,9	62,2	56,6	62,8	165,1	170,1	154,1	157,6
Roboty budowlane specjalistyczne	121,5	131,9	163,2	181,6	125,0	135,2	150,7	148,3

Produkcja budowlano-montażowa (w cenach bieżących) wyniosła 1317,4 mln zł (54,5% ogólnej wartości sprzedaży budownictwa) i zwiększyła się w skali roku o 13,5%. W kraju wzrost produkcji budowlano-montażowej (w cenach bieżących) wyniósł 17,6%.

W ujęciu rocznym w województwie lubuskim notowano znaczny wzrost w sprzedaży robót o charakterze inwestycyjnym (o 33,4%). Jednocześnie w porównaniu z 2010 r. udział robót inwestycyjnych w produkcji budowlano-montażowej wzrósł o 10,4 pkt proc. do 69,7%. Pozostałe 30,3% produkcji budowlano-montażowej stanowiły remonty i konserwacje istniejących obiektów.

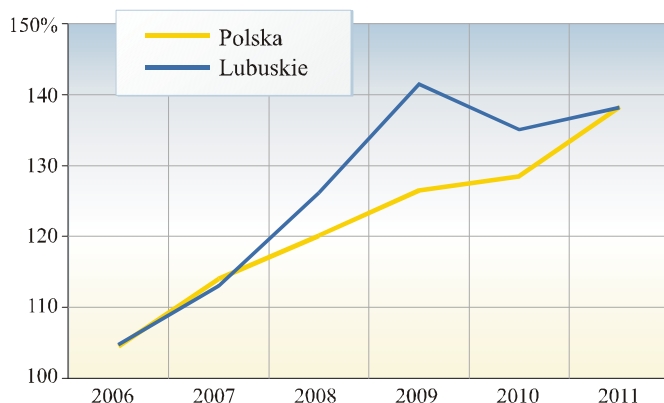
W skali roku wzrost produkcji budowlano-montażowej notowano w przedsiębiorstwach zajmujących się budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej (o 57,6%) oraz w jednostkach wykonujących specjalistyczne roboty budowlane (o 48,3%). Udział wymienionych działów w strukturze produkcji budowlano-montażowej wyniósł odpowiednio 27,2% i 32,2%. Spadek produkcji budowlano-montażowej odnotowano w przedsiębiorstwach zajmujących się wznoszeniem budynków (o 17,3%), a ich udział w strukturze wyniósł 40,6%.

Wykres 55. **Struktura produkcji budowlano-montażowej według działów PKD (ceny bieżące)**
2005

Rosnącej w ujęciu rocznym produkcji sprzedanej budownictwa towarzyszyło zwiększenie przeciętnego zatrudnienia w tej sekcji (o 2,3% wobec wzrostu w skali kraju o 7,6%) oraz przeciętnego wynagrodzenia (o 7,1% wobec wzrostu o 4,6% w kraju).

Wykres 56. **Dynamika przeciętnego zatrudnienia w budownictwie**
2005 = 100

Wydajność pracy w budownictwie, mierzona wartością przychodu ze sprzedaży na 1 zatrudnionego w 2011 r. wyniosła 315,3 tys. zł i była o 20,6% wyższa niż przed rokiem.

Dane prezentujące produkcję sprzedaną budownictwa w województwie lubuskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa lubuskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
- „Biuletyn statystyczny województwa lubuskiego” – publikacja dostępna co kwartał w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu.

BUDOWNICTWO MIESZKANIOWE

Efekty budownictwa mieszkaniowego uzyskane w województwie lubuskim w 2011 r. były nieznacznie niższe niż przed rokiem. Zmniejszyła się liczba mieszkań oddanych do użytkowania oraz mieszkań, których budowę rozpoczęto. Zwiększyła się natomiast liczba wydanych pozwoleń na budowę nowych mieszkań. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania oddanego do użytkowania była większa niż przed rokiem.

W 2011 r. w województwie lubuskim oddano do użytkowania 3248 mieszkań, tj. o 2,0% mniej niż przed rokiem i o 1,4% mniej niż w 2005 r. W kraju, w tym samym okresie, zanotowano spadek o 3,5% liczby zrealizowanych mieszkań (wzrost o 15,0% w porównaniu z 2005 r.).

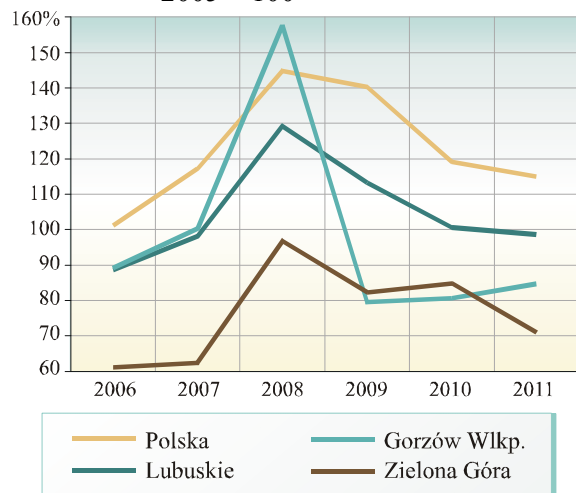
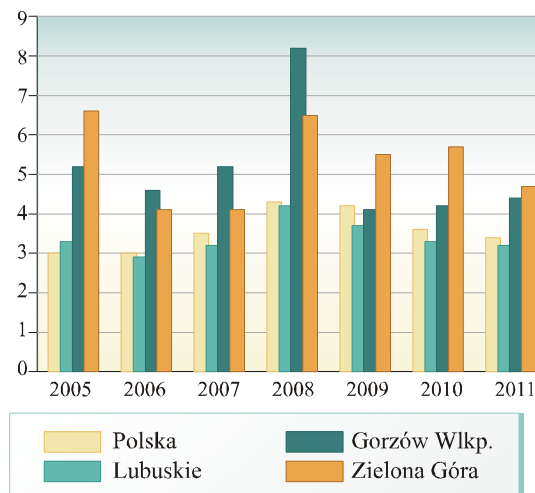
Informacje o mieszkaniach oddanych do użytkowania dotyczą mieszkań w budynkach nowo wybudowanych i rozbudowanych (w części stanowiącej rozbudowę) oraz uzyskanych w wyniku przebudowy pomieszczeń niemieszkalnych. Podziału na mieszkania w budynkach spółdzielni mieszkaniowych, indywidualnych (tj. realizowanych przez osoby fizyczne, fundacje, kościoły i związki wyznaniowe) oraz realizowanych z przeznaczeniem na sprzedaż lub wynajem dokonano na podstawie sposobu finansowania budowy lub przeznaczenia mieszkań.

Tabl. 20. **Budownictwo mieszkaniowe**

Wyszczególnienie	2005	2010	2011
POLSKA			
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności	3,0	3,6	3,4
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w m ²	105,3	106,1	107,2
Pozwolenia na budowę na 1000 ludności	3,3	4,6	4,8
Mieszkania, których budowę rozpoczęto na 1000 ludności	2,8	4,1	4,2
LUBUSKIE			
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności	3,3	3,3	3,2
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w m ²	98,4	100,3	99,3
Pozwolenia na budowę na 1000 ludności	2,8	3,7	4,1
Mieszkania, których budowę rozpoczęto na 1000 ludności	2,3	4,1	3,3

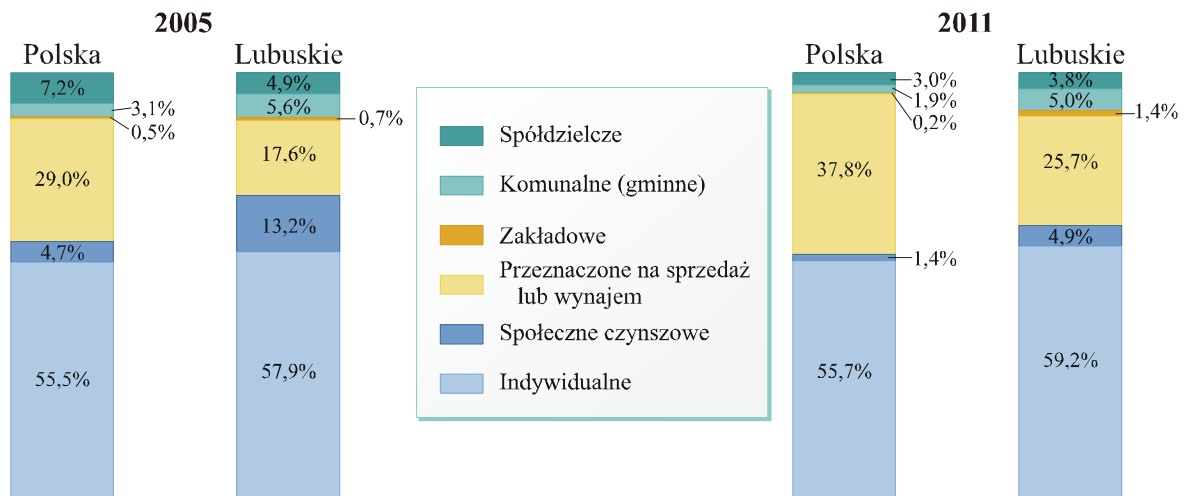
Tabl. 20. **Budownictwo mieszkaniowe (dok.)**

Wyszczególnienie	2005	2010	2011
GORZÓW WLKP.			
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności	5,2	4,2	4,4
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w m ²	78,0	72,4	68,9
Pozwolenia na budowę na 1000 ludności	4,8	6,0	4,3
Mieszkania, których budowę rozpoczęto na 1000 ludności	4,0	12,2	4,3
ZIELONA GÓRA			
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności	6,6	5,7	4,7
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w m ²	77,7	81,7	77,4
Pozwolenia na budowę na 1000 ludności	4,6	3,6	9,7
Mieszkania, których budowę rozpoczęto na 1000 ludności	3,7	3,9	6,5

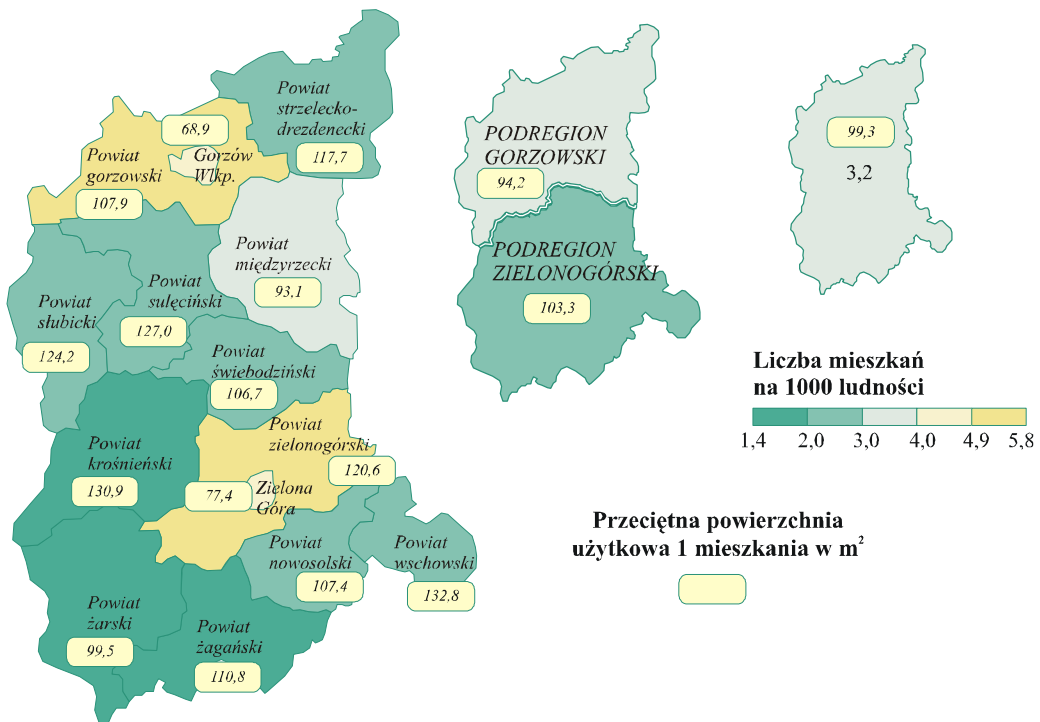
Wykres 57. **Dynamika liczby mieszkań oddanych do użytkowania**
2005 = 100Wykres 58. **Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności**

W 2011 r. w województwie lubuskim spadek liczby mieszkań oddanych do użytkowania notowano w formach budownictwa o znaczącym udziale w ogólnej liczbie zrealizowanych mieszkań, tj. przeznaczonych na sprzedaż lub wynajem (spadek liczby mieszkań oddanych do użytkowania o 10,3%, przy udziale 25,7%) w oraz budownictwie indywidualnym (spadek o 3,1%, przy udziale 59,2%). Wzrost liczby mieszkań notowano w budownictwie spółdzielczym (o 71,2%) oraz w budownictwie społecznym czynszowym (o 33,3%) i zakładowym (o 21,6%).

Wykres 59. Struktura liczby mieszkań oddanych do użytkowania według form budownictwa

Wykres 60. Mieszkania oddane do użytkowania w województwie lubuskim według podregionów i powiatów w 2011 r.

Tabl. 21. **Mieszkania oddane do użytkowania w województwie lubuskim**

Formy budownictwa	2010				2011			
	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach	2009 = 100	przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach	2010 = 100	przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²
O g ó ł e m	3313	100,0	88,9	100,3	3248	100,0	98,0	99,3
Spółdzielcze	73	2,2	34,9	82,6	125	3,8	171,2	52,9
Komunalne (gminne)	170	5,1	204,8	35,4	162	5,0	95,3	46,3
Zakładowe	37	1,1	37,8	64,0	45	1,4	121,6	71,7
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	931	28,1	82,1	65,3	835	25,7	89,7	61,1
Spoleczne czynszowe	120	3,6	96,0	49,1	160	4,9	133,3	45,3
Indywidualne	1982	59,9	95,4	126,7	1921	59,2	96,9	128,5

Powierzchnia użytkowa mieszkania jest to łączna powierzchnia pokoi, kuchni, przedpokoi, łazienek i wszystkich innych pomieszczeń wchodzących w skład mieszkania.

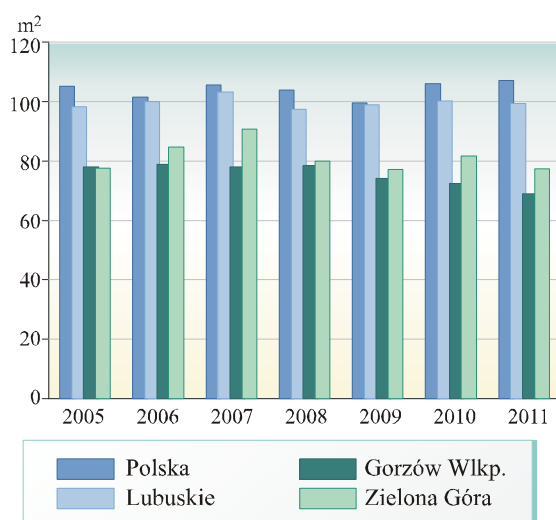
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w województwie lubuskim w 2011 r. wyniosła 99,3 m² (w kraju – 107,2 m²) i była o 1,0 m² mniejsza niż rok wcześniej (wzrost o 1,1 m² w kraju). W porównaniu z 2005 r. powierzchnia użytkowa mieszkania wzrosła o 0,9 m² (o 1,9 m² w kraju).

Mieszkania o największej powierzchni użytkowej realizowano w budownictwie indywidualnym (128,5 m²), natomiast najmniejszą powierzchnią charakteryzowały się mieszkania społeczne czynszowe (45,3 m²).

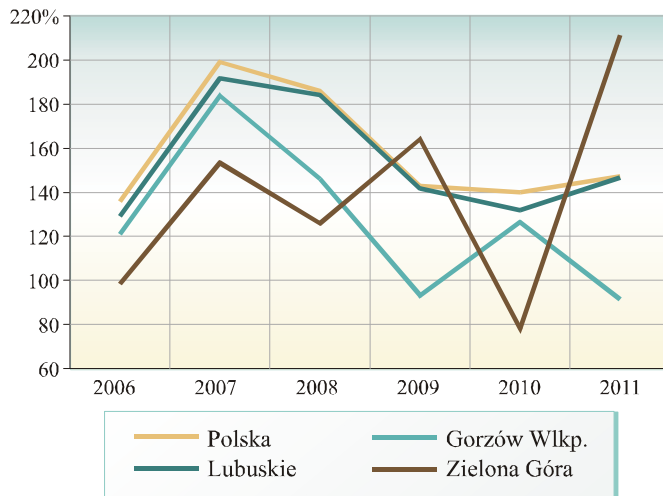
W województwie lubuskim w 2011 r. największe mieszkania budowano w powiatach: wschowskim (132,8 m²), krośnieńskim (130,9 m²) i sulęcińskim (127,0 m²), a najmniejsze w miastach na prawach powiatu: Zielonej Górze (77,4 m²) i Gorzowie Wielkopolskim (68,9 m²).

W 2011 r. wydano pozwolenia na budowę 4175 mieszkań, tj. o 11,4% więcej niż w poprzednim roku i o 46,5% więcej niż w 2005 r. (w kraju zanotowano wzrost odpowiednio o 5,2% i o 46,9%). Najwięcej pozwoleń na budowę nowych mieszkań wydano inwestorom indywidualnym (52,1% pozwoleń ogółem) oraz budującym z przeznaczeniem na sprzedaż lub wynajem (45,1%), przy czym liczba po-

W 2011 r. wydano pozwolenia na budowę 4175 mieszkań, tj. o 11,4% więcej niż w poprzednim roku i o 46,5% więcej niż w 2005 r. (w kraju zanotowano wzrost odpowiednio o 5,2% i o 46,9%). Najwięcej pozwoleń na budowę nowych mieszkań wydano inwestorom indywidualnym (52,1% pozwoleń ogółem) oraz budującym z przeznaczeniem na sprzedaż lub wynajem (45,1%), przy czym liczba po-

Wykres 61. **Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania**

Wykres 62. **Dynamika liczby wydanych pozwoleń na realizację mieszkań**
2005 = 100

wzrost (o 171,1%) był w mieście na prawach powiatu Zielonej Górze oraz powiatach ślubickim (o 93,9%) i międzyrzeckim (o 80,7%), natomiast wyraźny spadek odnotowano w powiecie strzelecko-drezdeneckim (o 45,7%).

Tabl. 22. **Mieszkania, na realizację których wydano pozwolenia w województwie lubuskim**

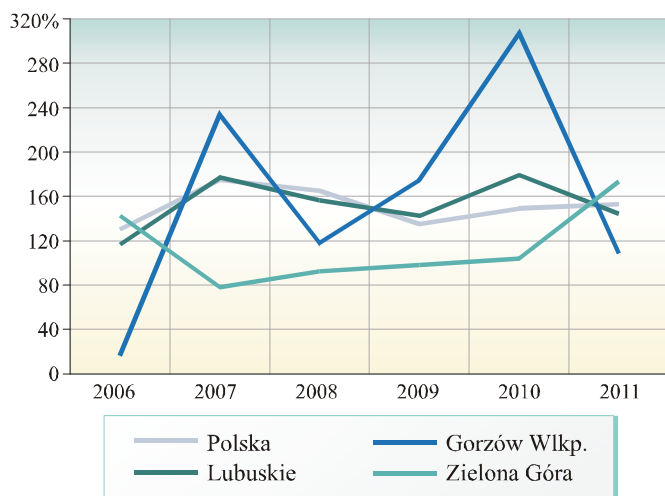
Formy budownictwa	2010			2011		
	w liczbach biewzględ- nych	w odset- kach	2009 = = 100	w liczbach biewzględ- nych	w odset- kach	2010 = = 100
O g ó ł e m	3747	100,0	92,9	4175	100,0	111,4
Spółdzielcze	155	4,1	132,5	96	2,3	61,9
Komunalne (gminne)	89	2,4	53,3	19	0,5	21,3
Zakładowe	81	2,2	300,0	1	0,0	1,2
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	1038	27,7	107,2	1881	45,1	181,2
Indywidualne	2384	63,6	100,5	2178	52,1	91,4

W 2011 r. rozpoczęto budowę 3341 mieszkań, tj. o 19,5% mniej niż rok wcześniej (wzrost o 2,6% w kraju). W porównaniu z 2005 r. liczba rozpoczętych mieszkań zwiększyła się w województwie o 44,4% (w kraju – o 53,3%). Najwięcej mieszkań, których budowę rozpoczęto, było w budownictwie indywidualnym (57,4%) i przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem (34,9%), przy czym obie formy budownictwa zanotowały w skali roku spadek liczby mieszkań rozpoczętych (odpowiednio o 0,3% i 37,9%).

zwoleń uzyskanych przez deweloperów w skali roku wzrosła o 81,2%. W pozostałych formach budownictwa liczba wydanych pozwoleń na budowę mieszkań zmniejszyła się, bądź (podobnie, jak w poprzednim roku) nie wydano takich decyzji (budownictwo społeczne czynszowe).

Większą niż przed rokiem liczbę pozwoleń na realizację mieszkań wydano w pięciu powiatach województwa, przy czym najwyższy

Wykres 63. **Dynamika liczby mieszkań, których budowę rozpoczęto**
2005 = 100

W odniesieniu do 2010 r. wzrost liczby mieszkań, których budowę rozpoczęto odnotowano w sześciu powiatach, najwyższy – w powiecie ślubickim (o 207,6%). Zdecydowany wzrost liczby mieszkań rozpoczętych zanotowano również w Zielonej Górze (o 66,8%), natomiast w Gorzowie Wielkopolskim – rejestrowano wyraźny ich spadek (o 64,6%).

Dane prezentujące budownictwo mieszkaniowe w województwie lubuskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa lubuskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
- „Biuletyn statystyczny województwa lubuskiego” – publikacja dostępna co kwartał w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
- „Budownictwo mieszkaniowe w województwie lubuskim” – opracowanie sygnałne dostępne co roku w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu.

RYNEK WEWNĘTRZNY

W 2011 r. sprzedaż detaliczna wzrosła w relacji do zrealizowanej w 2010 r., jednak tempo wzrostu uległo spowolnieniu. Wyższa niż w roku poprzednim była także sprzedaż hurtowa zrealizowana w przedsiębiorstwach handlowych.

Sprzedaż detaliczna zrealizowana przez przedsiębiorstwa o liczbie pracujących powyżej 9 osób w 2011 r. ukształtowała się na poziomie o 11,7% (w cenach bieżących) wyższym niż w roku poprzednim (wobec wzrostu o 16,1% w 2010 r.). W relacji do 2005 r. wzrost sprzedaży detalicznej wyniósł 54,2%. W kraju sprzedaż detaliczna wzrosła w ujęciu rocznym o 11,6% (wobec 5,5% w 2010 r.), a w stosunku do 2005 r. – 80,6%.

Dane o sprzedaży detalicznej towarów obejmują sprzedaż towarów konsumpcyjnych i niekonsumpcyjnych dokonywaną przez punkty sprzedaży detalicznej, placówki gastronomiczne oraz inne punkty sprzedaży (np. składy, magazyny), w ilościach wskazujących na zakupy dla potrzeb indywidualnych nabywców.

Tabl. 23. **Dynamika sprzedaży detalicznej^a** (ceny bieżące)

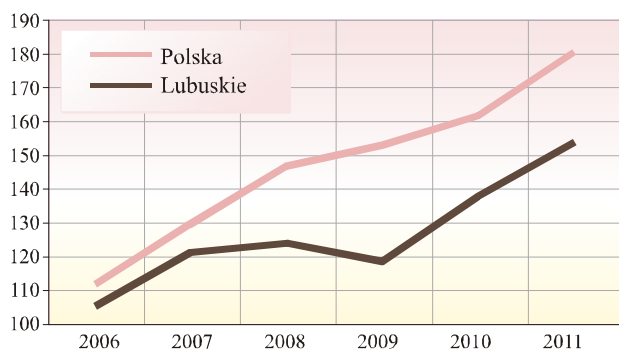
Wyszczególnienie	2006	2010	2011
	rok poprzedni = 100		
POLSKA			
O g ó ł e m	111,9	105,5	111,6
w tym:			
Pojazdy samochodowe, motocykle, części	113,9	107,9	101,9
Paliwa stałe, ciekłe i gazowe	113,1	113,1	120,1
Żywność, napoje i wyroby tytoniowe	111,4	101,2	102,8
Pozostała sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowanych sklepach	119,0	113,6	130,3
Farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny	116,8	117,2	117,8
Włókno, odzież, obuwie	118,3	113,1	112,5
Meble, RTV, AGD	120,9	123,0	106,7
Prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach	105,6	83,6	107,0
Pozostałe	105,5	95,9	116,7
LUBUSKIE			
O g ó ł e m	105,6	116,1	111,7
w tym:			
Pojazdy samochodowe, motocykle, części	139,0	103,7	134,9
Paliwa stałe, ciekłe i gazowe	122,1	143,0	123,4
Żywność, napoje i wyroby tytoniowe	85,1	113,0	103,3
Pozostała sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowanych sklepach	104,1	98,0	110,7

^a Grupowania przedsiębiorstw dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Działalności 2007 (PKD 2007), zaliczając przedsiębiorstwo do określonej kategorii według przeważającego rodzaju działalności, zgodnie z aktualnym w omawianym okresie stanem organizacyjnym. Odnotowane zmiany (wzrost/spadek) wartości sprzedaży detalicznej w poszczególnych grupach rodzajów działalności przedsiębiorstw mogą zatem również wynikać ze zmiany przeważającego rodzaju działalności przedsiębiorstwa oraz zmian organizacyjnych (np. połączenia przedsiębiorstw). Nie ma to wpływu na dynamikę sprzedaży detalicznej ogółem.

Tabl. 23. **Dynamika sprzedaży detalicznej^a** (dok.)

Wyszczególnienie	2006	2010	2011
	rok poprzedni = 100		
LUBUSKIE (dok.)			
Farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny	87,1	71,2	99,0
Włókno, odzież, obuwie	63,4	91,7	96,7
Meble, RTV, AGD	71,8	140,6	61,7
Prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach	116,8	98,7	141,2
Pozostałe	121,4	116,5	100,4

^a Patrz notka a na str. 79.

Wykres 64. **Dynamika sprzedaży detalicznej**
(ceny bieżące)
2005 = 100

Podobnie jak w 2010 r. wzrost sprzedaży w ujęciu rocznym obserwowano w grupach o największym udziale w sprzedaży detalicznej, w tym w przedsiębiorstwach prowadzących sprzedaż pojazdów samochodowych, motocykli, części (o 34,9%), sprzedaż paliw stałych, ciekłych i gazowych (o 23,4%) oraz sprzedaż żywności

napojów i wyrobów tytoniowych (o 3,3%). W największym stopniu wzrosła sprzedaż w przedsiębiorstwach zajmujących się sprzedażą prasy, książek, pozostałą sprzedażą w wyspecjalizowanych sklepach (o 41,2%). Zmniejszenie sprzedaży notowano m.in. w przedsiębiorstwach prowadzących sprzedaż mebli, RTV, AGD (o 38,3%) oraz sprzedaż włókna, odzieży, obuwia (o 3,3%).

W strukturze sprzedaży detalicznej największy udział miały przedsiębiorstwa prowadzące sprzedaż: paliw stałych ciekłych i gazowych (30,2%, tj. o 2,8 pkt proc. więcej niż w 2010 r.), żywności, napojów i wyrobów tytoniowych (25,0%, tj. o 2,1 pkt proc. mniej niż w 2010 r.) oraz jednostki z grupy „pozostałe” (17,8%, tj. o 2,0 pkt proc. mniej niż w poprzednim roku). Dalsze 9,7% sprzedaży detalicznej przypadało na jednostki zajmujące się dystrybucją pojazdów samochodowych, motocykli, części (tj. o 1,6 pkt proc. więcej niż w poprzednim roku), a 8,2% – na przedsiębiorstwa prowadzące sprzedaż prasy, książek, pozostałą sprzedaż detaliczną w wyspecjalizowanych sklepach (tj. o 1,7 pkt proc. więcej niż w 2010 r.).

Tabl. 24. **Dynamika sprzedaży detalicznej^a w województwie lubuskim (ceny bieżące)**

Wyszczególnienie	2010				2011			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100							
O g ó ł e m	108,6	107,6	111,1	116,1	111,5	115,2	114,5	111,7
w tym:								
Pojazdy samochodowe, motocykle, części	88,3	86,5	92,8	103,7	140,0	141,3	140,9	134,9
Paliwa stałe, ciekłe i gazowe ...	151,3	148,9	139,5	143,0	136,9	138,2	134,0	123,4
Żywność, napoje i wyroby tytoniowe	119,2	114,5	113,4	113,0	97,2	101,5	103,2	103,3
Pozostała sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowanych sklepach	96,6	95,4	99,9	98,0	106,1	105,7	108,0	110,7
Farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny	64,2	65,7	62,6	71,2	101,7	96,0	93,6	99,0
Włókno, odzież, obuwie	75,9	80,0	80,6	91,7	95,5	95,7	98,4	96,7
Meble, RTV, AGD	92,8	110,6	117,6	140,6	92,6	90,0	75,8	61,7
Prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach	74,7	71,9	94,7	98,7	128,6	134,9	133,9	141,2
Pozostałe	106,4	103,9	111,9	116,5	90,5	98,6	99,8	100,4

^a Patrz notka *a* do tabl. 24 na str. 79.

W 2011 r. **sprzedaż hurtowa** w przedsiębiorstwach handlowych w cenach bieżących była o 12,7% wyższa niż w roku poprzednim (w 2010 r. pozostała na poziomie z roku poprzedniego). W przedsiębiorstwach hurtowych sprzedaż hurtowa wzrosła o 6,1% (wobec spadku w 2010 r. o 2,7%). W kraju sprzedaż hurtowa w jednostkach handlowych wzrosła w stosunku do zrealizowanej w 2010 r. o 13,4%, w tym w przedsiębiorstwach hurtowych – wzrosła o 13,0%.

Dane prezentujące rynek wewnętrzny w województwie lubuskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa lubuskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
- „Biuletyn statystyczny województwa lubuskiego” – publikacja dostępna co kwartał w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu.

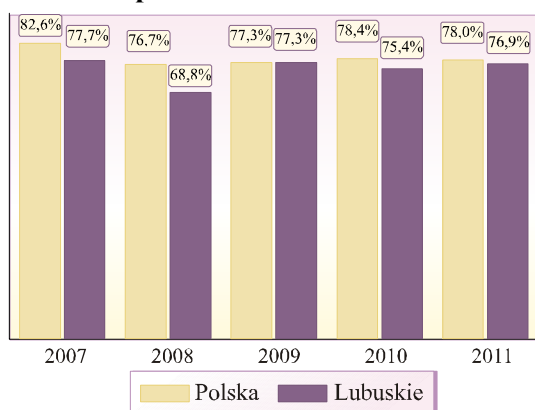
WYNIKI FINANSOWE PRZEDSIĘBIORSTW

W 2011 r. notowano poprawę wyników finansowych w sektorze przedsiębiorstw w relacji do uzyskanych w 2010 r. Obniżeniu uległ jednak wynik na operacjach finansowych oraz wynik na pozostałej działalności operacyjnej, a pogorszenie w skali roku relacji podatku dochodowego od osób fizycznych i prawnych do zysku brutto skutkowało obniżeniem wyniku finansowego netto. Szybszy wzrost przychodów z całokształtu działalności niż kosztów ich uzyskania implikował poprawę wskaźnika poziomu kosztów. Korzystniejsze niż przed rokiem były również inne podstawowe wskaźniki ekonomiczno-finansowe, poza wskaźnikiem rentowności sprzedaży produktów, towarów i materiałów.

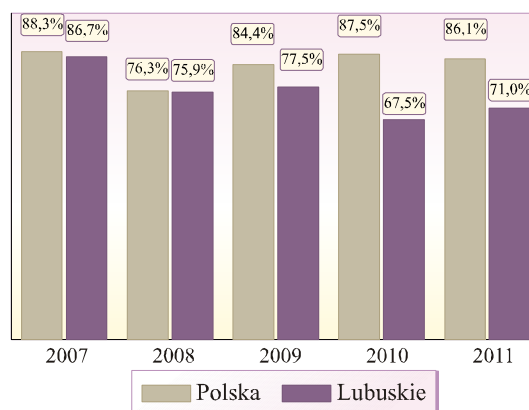
W 2011 r. zysk netto wykazało 76,9% badanych przedsiębiorstw w województwie lubuskim (wobec 75,4% w roku poprzednim), a udział przychodów przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w ogólnej kwocie przychodów z całokształtu działalności zwiększył się w ujęciu rocznym z 67,5% do 71,0%.

Dane dotyczące wyników finansowych przedsiębiorstw prezentuje się w dostosowaniu do nowelizacji ustawy o rachunkowości z dnia 29 IX 1994 r. (tekst jednolity Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223, z późniejszymi zmianami).

Wykres 65. **Udział liczby przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w ogólnej liczbie badanych podmiotów**

Wykres 66. **Udział przychodów przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w przychodach z całokształtu działalności**

Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności obejmują:

- koszt własny sprzedanych produktów, towarów i materiałów związany z podstawową działalnością operacyjną, do którego zaliczono wartość sprzedanych towarów i materiałów oraz koszty ogółem, pomniejszone o koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki i skorygowane o zmianę stanu produktów;
- pozostałe koszty operacyjne;
- koszty finansowe.

W Polsce zysk netto wykazało 78,0% przedsiębiorstw (wobec 78,4% w 2010 r.), a udział ich przychodów w ogólnej wartości przychodów z całokształtu działalności wyniósł 86,1% (wobec 87,5% w poprzednim roku).

Przychody z całokształtu działalności ukształtowały się na poziomie 31084,4 mln zł, tj. o 4,0% wyższym niż w roku poprzednim, na-

tomiast koszty ich uzyskania wyniosły 29883,3 mln zł i wzrosły w skali roku o 3,8%. Wyższa dynamika wzrostu przychodów z całokształtu działalności od dynamiki kosztów ich uzyskania znalazła odzwierciedlenie w poprawie wskaźnika poziomu kosztów, który obniżył się o 0,2 pkt proc., tj. do poziomu 96,1%. W kraju wskaźnik poziomu kosztów wyniósł 94,6% (tj. o 0,1 pkt proc. mniej niż w 2010 r.).

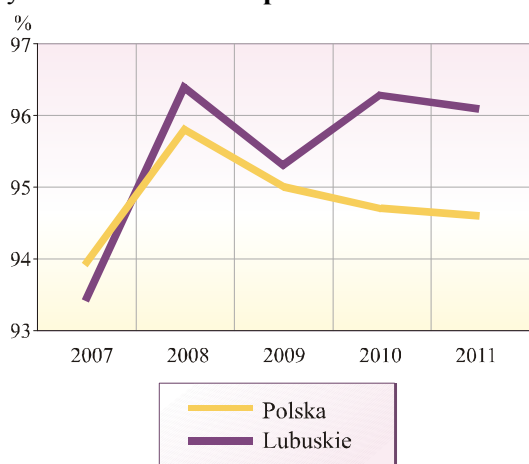
W 2011 r. notowano poprawę wyniku na działalności gospodarczej oraz wyniku finansowego brutto. Natomiast skutek znacznego wzrostu obciążeń

wyniku finansowego brutto wynik finansowy netto pogorszył się w skali roku. Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów (30303,9 mln zł) oraz koszty tej działalności (29046,6 mln zł) były wyższe niż przed rokiem – odpowiednio o 4,3% i o 3,4%, a wynik ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów był o 30,8% wyższy od notowanego w 2010 r. i wyniósł 1257,4 mln zł. Pogorszył się natomiast wynik na pozostałej działalności operacyjnej o 28,3% i osiągnął wartość 207,0 mln zł oraz wynik na operacjach finansowych, który wyniósł minus 263,3 mln zł wobec minus 134,0 mln zł w 2010 r. W rezultacie, wynik finansowy na działalności gospodarczej ukształtował się na poziomie 1201,1 mln zł (o 7,7% wyższym niż w 2010 r.). Po uwzględnieniu wyniku zdarzeń nadzwyczajnych w kwocie 0,7 mln zł, wynik finansowy brutto osiągnął wartość 1201,8 mln zł i był wyższy od uzyskanego w 2010 r. o 86,2 mln zł (tj. o 7,7%).

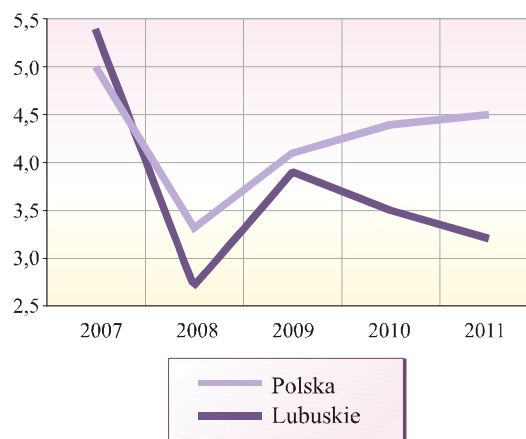
Wyniki finansowe:

- *wynik finansowy brutto (zysk lub strata) jest to wynik na działalności gospodarczej, skorygowany o wynik zdarzeń nadzwyczajnych;*
- *obciążenia wyniku finansowego brutto obejmują podatek dochodowy od osób prawnych i fizycznych, a do 2009 r. również inne płatności wynikające z odrębnych przepisów;*
- *wynik finansowy netto (zysk lub strata) otrzymuje się po pomniejszeniu wyniku finansowego brutto o obowiązkowe obciążenia.*

Wykres 67. Wskaźnik poziomu kosztów

Wykres 68. Wskaźnik rentowności obrotu netto

Obciążenia wyniku finansowego brutto zwiększyły się w skali roku o 163,7% do 204,8 mln zł. Tym samym relacja podatku dochodowego od osób prawnych i fizycznych do zysku brutto wzrosła z 5,8% w 2010 r. do 14,4%. Wynik finansowy netto ukształtował się na poziomie 997,0 mln zł i był niższy niż w 2010 r. o 41 mln zł (tj. o 3,9%), przy czym zysk netto zmniejszył się o 2,1%, a strata netto wzrosła o 6,8%.

Wskaźniki:

- wskaźnik rentowności ze sprzedaży jest to relacja wyniku ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów do przychodów netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów;
- wskaźnik poziomu kosztów jest to relacja kosztów uzyskania przychodów z całokształtu działalności do przychodów z całokształtu działalności;
- wskaźnik rentowności obrotu brutto jest to relacja wyniku finansowego brutto do przychodów z całokształtu działalności;
- wskaźnik rentowności obrotu netto jest to relacja wyniku finansowego netto do przychodów z całokształtu działalności.

W badanych przedsiębiorstwach odnotowano niewielką poprawę większości podstawowych wskaźników ekonomiczno-finansowych. Wzrosły wskaźniki: rentowności sprzedaży produktów, towarów i materiałów (o 0,8 pkt proc.) oraz rentowności obrotu brutto (o 0,2 pkt proc.), natomiast obniżył się wskaźnik rentowności obrotu netto (o 0,3 pkt proc.).

Wskaźnik płynności finansowej I stopnia obniżył się w skali roku o 2,6 pkt proc., natomiast wskaźnik płynności finansowej II stopnia był o 2,6 pkt proc. wyższy w relacji do notowanego w 2010 r.

W kraju obserwowano wzrost wskaźników rentowności sprzedaży produktów, towarów i materiałów oraz

rentowności obrotu brutto i netto w odniesieniu do poprzedniego roku. Obniżeniu uległy natomiast wskaźniki płynności finansowej I i II stopnia.

Tabl. 25. **Wybrane wskaźniki ekonomiczno-finansowe w badanych przedsiębiorstwach niefinansowych**

Wyszczególnienie	2007	2010	2011
	w %		
POLSKA			
Wskaźnik poziomu kosztów	93,9	94,7	94,6
Wskaźnik rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów	5,6	5,2	5,3
Wskaźnik rentowności obrotu brutto	6,1	5,3	5,4
Wskaźnik rentowności obrotu netto	5,0	4,4	4,5
Wskaźnik płynności I stopnia	33,7	39,7	38,1
Wskaźnik płynności II stopnia	98,9	105,5	102,7
LUBUSKIE			
Wskaźnik poziomu kosztów	93,4	96,3	96,1
Wskaźnik rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów	6,7	3,3	4,1
Wskaźnik rentowności obrotu brutto	6,6	3,7	3,9
Wskaźnik rentowności obrotu netto	5,4	3,5	3,2
Wskaźnik płynności I stopnia	28,1	23,7	21,1
Wskaźnik płynności II stopnia	109,0	93,7	96,3

Dane prezentujące wyniki finansowe przedsiębiorstw niefinansowych w województwie lubuskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach:

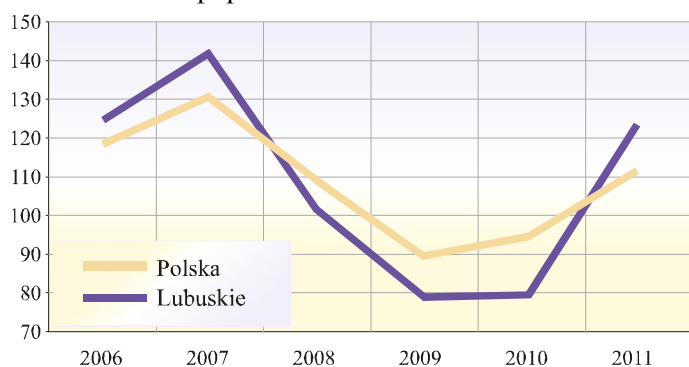
- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa lubuskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
- „Biuletyn statystyczny województwa lubuskiego” – publikacja dostępna co kwartał w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu.

NAKLADY INWESTYCYJNE

W 2011 r. nakłady inwestycyjne na nowe obiekty majątkowe oraz ulepszenie istniejących znacząco wzrosły w relacji do roku poprzedniego, wobec spadku notowanego w latach 2010 i 2009. Wyższa niż w 2010 r. była także liczba oraz wartość kosztorysowa inwestycji nowo rozpoczętych.

Wykres 69. **Dynamika nakładów inwestycyjnych ogółem**
(ceny bieżące)

Rok poprzedni = 100

W 2011 r. nakłady inwestycyjne badanych przedsiębiorstw w województwie lubuskim wyniosły 1104,1 mln zł i były (w cenach bieżących) o 23,6% wyższe niż w poprzednim roku (wobec spadku notowanego w 2010 r. o 20,5%). W kraju zaznaczył się wzrost nakładów inwestycyjnych w ujęciu rocznym o 11,9%.

Tabl. 26. **Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące)**

Wyszczególnienie	2005	2010	2011
POLSKA			
O g ó ł e m w mln zł	62160,6	89236,8	99853,7
w tym – w % – nakłady na:			
Budynki i budowle	36,3	42,1	39,1
Zakupy	63,0	56,8	59,5
maszyn, urządzeń technicznych i narzędzi	52,4	45,5	47,1
środków transportu	10,6	11,3	12,4
LUBUSKIE			
O g ó ł e m w mln zł	791,1	893,4	1104,1
w tym – w % – nakłady na:			
Budynki i budowle	32,2	37,4	32,3
Zakupy	67,6	61,8	67,2
maszyn, urządzeń technicznych i narzędzi	58,3	53,1	57,5
środków transportu	9,3	8,7	9,7

Z ogólnej wartości nakładów inwestycyjnych najwięcej (738,6 mln zł) przeznaczono na zakupy inwestycyjne (w tym głównie na maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia – 634,4 mln zł). Było to o 33,8% więcej niż w roku poprzednim, a ich udział w nakładach ogółem wyniósł 66,9% wobec 61,8% w 2010 r. Nakłady na budynki i budowle wyniosły 356,1 mln zł i wzrosły w ujęciu rocznym o 6,6%.

Spośród sekcji o największym udziale w ogóle nakładów inwestycyjnych, wzrost w skali roku notowano m.in. w transporcie i gospodarce magazynowej (o 92,9%), w dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji (o 22,6%), w handlu; naprawie pojazdów samochodowych

Nakłady na środki trwałe to nakłady na:

- *budynki i budowle (obejmują budynki i lokale oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej), w tym m.in. roboty budowlano-montażowe, dokumentacje projektowo-kosztorysowe;*
- *maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem);*
- *środki transportu;*
- *inne, tj. melioracje szczegółowe, koszty ponoszone przy nabyciu gruntów i używanych środków trwałych oraz od 1995 r. inwentarz żywy (stado podstawowe) i zasadzenia wieloletnie, a ponadto koszty obsługi zobowiązań zaciągniętych w celu sfinansowania zakupu, budowy lub ulepszenia środka trwałego za okres realizacji inwestycji (uwzględnione wyłącznie w danych wyrażonych w cenach bieżących).*

Pozostałe nakłady są to nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji oraz inne koszty związane z realizacją inwestycji. Nakłady te nie zwiększają wartości środków trwałych.

(o 7,2%), w przetwórstwie przemysłowym (o 22,5%). Spadek nakładów inwestycyjnych w relacji do 2010 r. obserwowano m.in. w przedsiębiorstwach z sekcji budownictwo (o 20,2%).

W 2011 r. inwestowały głównie przedsiębiorstwa prowadzące działalność w zakresie: przetwórstwa przemysłowego, których udział w ogóle nakładów inwestycyjnych wyniósł 64,4% (tj. o 0,6 pkt proc. mniej niż w 2010 r.). Dalsze 10,3% ogółu nakładów przypadało na przedsiębiorstwa prowadzące działalność w zakresie dostawy wody; gospodarowania ściekami

i odpadami; rekultywacji (wobec 10,4% w 2010 r.). Znaczące w strukturze nakładów inwestycyjnych pozostały także przedsiębiorstwa z sekcji handel; naprawa pojazdów samochodowych, które zrealizowały 4,9% ogółu nakładów oraz transport i gospodarka magazynowa (których udział w nakładach inwestycyjnych ogółem wyniósł 4,5%).

W 2011 r. rozpoczęto 672 inwestycje, tj. o 22,6% więcej niż w analogicznym okresie 2010 r. Łączna wartość kosztorysowa inwestycji nowo rozpoczętych wyniosła 487,0 mln zł i była o 54,8% wyższa niż w 2010 r. Na ulepszenie (tj. przebudowę, rozbudowę, rekonstrukcję lub modernizację) istniejących środków trwałych przypadało 26,4% wartości kosztorysowej wszystkich inwestycji rozpoczętych (przed rokiem 23,5%). W kraju liczba rozpoczętych inwestycji wzrosła o 16,2%, tj. do 160 tys., a ich łączna wartość kosztorysowa wyniosła 51,5 mld zł, tj. była o 6,0% wyższa niż w roku poprzednim.

Dane prezentujące nakłady inwestycyjne w województwie lubuskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa lubuskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
 - „Biuletyn statystyczny województwa lubuskiego” – publikacja dostępna co kwartał w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu.
-

I. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE LUBUSKIM
SELECTED DATA ON LUBUSKIE VOIVODSHIP

Wyszczególnienie	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	Specification
Ludność ^a (w tys.)	1009,5	1008,6	1008,8	1009,3	1010,4	1011,0	.	Population ^a (in thous.)
Na 1000 ludności (w okresie I–IX):								Per 1000 population (in the period Jan–Sep):
małżeństwa zawarte	5,02	6,09	6,81	7,29	7,16	6,42	5,59	marriages contracted
urodzenia żywe	10,03	10,37	10,72	11,43	11,94	10,89	10,44	live births
zgony	9,06	9,34	9,17	9,56	9,67	9,17	9,41	deaths
przyrost naturalny	0,97	1,03	1,55	1,87	2,27	1,72	1,03	natural increase
saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały	-0,56	-1,83	-1,19	-0,79	-0,39	-0,51	-0,85	internal and international net migration for permanent residence
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw ^b (w tys.)	99,6	104,6	110,6	117,4	113,9	114,8	118,3	Average paid employment in the enterprise sector ^b (in thous.)
rok poprzedni = 100	105,1	105,7	106,1	97,1	100,8	103,0	previous year = 100
udział sektora prywatnego (w %)	88,6	89,3	90,0	91,2	91,0	91,2	93,1	private sector participation (in %)
Bezrobotni zarejestrowani ^a (w tys.)	89,2	72,8	52,3	46,3	61,1	59,2	59,1	Registered unemployed persons ^a (in thous.)
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^a (w %)	23,0	19,0	14,0	12,5	16,2	15,5	15,4	Registered unemployment rate ^a (in %)
Udział bezrobotnych bez prawa do zasiłku w ogólnej liczbie bezrobotnych ^a (w %)	83,7	83,6	83,0	77,1	75,9	80,8	80,2	Unemployed persons without benefit rights in total number of unemployed persons ^a (in %)
Bezrobotni na 1 ofertę pracy ^a	169	126	53	52	68	70	88	Unemployed persons per job offer ^a
Współczynnik aktywności zawodowej według BAEL ^c (w %)	55,1	53,0	53,5	52,4	53,6	55,6	55,3	Activity rate by LFS ^c (in %)
Wskaźnik zatrudnienia według BAEL ^c (w %)	44,6	45,7	48,2	49,0	48,5	49,8	50,1	Employment rate by LFS ^c (in %)
Stopa bezrobocia według BAEL ^c (w %) ..	19,1	13,8	9,7	6,5	9,6	10,5	9,5	Unemployment rate by LFS ^c (in %)

a Stan w końcu roku; dla ludności w końcu września. *b* Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. *c* Przeciętne roczne.

a As of the end of the year; for population as of the end of September. *b* Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons. *c* Average during the year.

I. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE LUBUSKIM (cd.)
SELECTED DATA ON LUBUSKIE VOIVODSHIP (cont.)

Wyszczególnienie	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	Specification
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw ^a (w zł)	2060,69	2177,77	2391,84	2611,35	2731,87	2830,76	2967,62	Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector ^a (in zł)
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów (w tys.)	226,4	224,4	224,9	225,3	228,8	229,1	223,4	Average monthly number of retirees and pensioners (in thous.)
rok poprzedni = 100	99,2	99,1	100,2	100,2	101,5	100,1	97,5	previous year = 100
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS (w zł)	1009,25	1090,54	1124,39	1240,23	1358,64	1447,41	1515,86	Average monthly gross retirement pay and pension paid by ZUS (in zł)
rok poprzedni = 100	102,8	108,1	103,1	110,3	109,6	106,5	104,7	previous year = 100
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych (w zł)	852,82	906,13	920,49	975,50	1035,11	1084,18	1119,06	Average monthly gross retirement pay and pension for farmers (in zł)
rok poprzedni = 100	101,6	106,3	101,6	106,0	106,1	104,7	103,2	previous year = 100
Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych (rok poprzedni = 100):								Price indices of consumer goods and services (previous year = 100)
ogółem	102,3	101,1	102,9	104,2	103,4	102,8	104,1	total
żywność i napoje bezalkoholowe	102,0	99,8	105,1	106,0	103,9	102,6	104,7	food and non-alcoholic beverages
odzież i obuwie	93,0	93,6	93,8	92,2	93,3	96,9	99,0	clothing and footwear
mieszkania	104,3	104,7	103,8	107,3	106,7	103,6	105,0	dwelling
Plony zbóż podstawowych (z mieszkami zbożowymi) z 1 ha w dt	27,5	20,4	28,6	24,4	36,2	35,8	26,5	Basic cereals (including mixed cereals) yields per 1 ha per dt
Pogłowie zwierząt gospodarskich na 100 ha użytków rolnych:								Farm animals stock per 100 ha agricultural land:
bydło ^b	14,5	13,9	14,8	14,4	12,4	15,5 ^c	12,8	cattle ^b
trzoda chlewna ^d	53,5	47,1	41,8	34,7	36,2	36,6 ^c	37,5	pigs ^d

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Stan w czerwcu. ^c Dane Powszechnego Spisu Rolnego według stanu w dniu 30 VI. ^d Stan w końcu lipca.
^a Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons. ^b As of June. ^c Data of Agricultural Census as of 30 Jun. ^d As of the end of July.

I. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE LUBUSKIM (cd.)
SELECTED DATA ON LUBUSKIE VOIVODSHIP (cont.)

Wyszczególnienie	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	Specification
Wskaźnik cen skupu (rok poprzedni = 100):								<i>Price indices of procurement (previous year = 100):</i>
ziarna zbóż (bez siewnego)	71,4	128,8	154,6	90,6	66,6	128,5	155,4	<i>cereal grain (excluding sowing seed)</i>
żywcza rzeźnego wołowego (bez cieląt)	125,8	98,7	95,5	101,1	115,1	101,7	127,9	<i>cattle for slaughter (excluding calves)</i>
żywcza rzeźnego wieprzowego	92,1	94,5	95,0	114,8	113,2	87,9	132,2	<i>pigs for slaughter</i>
Relacje cen skupu ^a 1 kg żywca wieprzowego do cen targowiskowych:								<i>Procurement price^a per kg of pigs for slaughter to marketplace prices:</i>
1 kg żyta	7,9	6,8	4,8	4,2	6,5	4,8	4,9	<i>per kg of rye</i>
1 kg jęczmienia	7,5	7,8	4,6	4,1	5,7	4,4	4,6	<i>per kg of barley</i>
Produkcja sprzedana przemysłu ^b (rok poprzedni = 100; ceny stałe)	106,8	109,9	107,1	113,6	116,9	98,9	<i>Sold production of industry^b (previous year = 100; constant prices)</i>
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle ^b (w tys.)	59,8	62,9	67,4	68,7	64,8	64,9	64,3	<i>Average paid employment in industry^b (in thous.)</i>
rok poprzedni = 100	105,2	107,1	102,0	94,3	100,1	99,1	<i>previous year = 100</i>
Produkcja sprzedana budownictwa ^b (rok poprzedni = 100; ceny bieżące)	125,1	112,6	118,5	120,3	91,2	123,4	<i>Sold production of construction^b (previous year = 100; current prices)</i>
Produkcja budowlano-montażowa ^b (rok poprzedni = 100; ceny bieżące)	127,0	121,1	124,3	130,3	80,2	113,5	<i>Construction and assembly production^b (previous year = 100; current prices)</i>
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie ^b (w tys.)	5,5	5,8	6,3	7,0	7,8	7,5	7,7	<i>Average paid employment in construction^b (in thous.)</i>
rok poprzedni = 100	104,7	107,9	111,7	112,1	95,5	102,3	<i>previous year = 100</i>

a Ceny bieżące bez VAT. *b* Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Current prices excluding VAT. *b* Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons.

I. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE LUBUSKIM (dok.)
SELECTED DATA ON LUBUSKIE VOIVODSHIP (cont.)

Wyszczególnienie	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	Specification
Mieszkania oddane do użytkowania	3293	2918	3232	4254	3727	3313	3248	<i>Dwellings completed</i>
rok poprzedni = 100	128,1	88,6	110,8	131,6	87,6	88,9	98,0	<i>previous year = 100</i>
na 1000 ludności	3,3	2,9	3,2	4,2	3,7	3,3	3,2	<i>per 1000 population</i>
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania (w m ²)	98,4	100,1	103,2	97,4	99,0	100,3	99,3	<i>average usable floor space per dwelling (in m²)</i>
Sprzedaż detaliczna towarów ^a (rok poprzedni = 100; ceny bieżące)	105,6	115,2	102,1	95,6	116,1	111,7	<i>Retail sale of goods^a (previous year = 100; current prices)</i>
Podmioty gospodarki narodowej ^b	102070	105559	106450	101861	101405	106110	104430	<i>Entities of the national economy^b</i>
rok poprzedni = 100	103,1	103,4	100,8	95,7	99,6	104,6	98,4	<i>previous year = 100</i>
w tym spółki handlowe	6074	6337	6602	6830	7122	7428	7820	<i>of which commercial companies</i>
rok poprzedni = 100	104,1	104,3	104,2	103,5	104,3	104,3	105,3	<i>previous year = 100</i>
w tym z udziałem kapitału zagranicznego	2323	2436	2514	2616	2660	2698	2736	<i>of which with foreign capital participation</i>
rok poprzedni = 100	105,6	104,9	103,2	104,1	101,7	101,4	101,4	<i>previous year = 100</i>
Wskaźnik poziomu kosztów w przed- siębiorstwach ^c (w %)	93,4	96,4	95,3	96,3	96,1	<i>Cost level indicator in enterprises^c (in %)</i>
Wskaźnik rentowności obrotu w przed- siębiorstwach ^c (w %):								<i>Turnover profitability rate in enter- prises^c (in %):</i>
brutto	6,6	3,6	4,7	3,7	3,9	<i>gross</i>
netto	5,4	2,7	3,9	3,5	3,2	<i>net</i>
Nakłady inwestycyjne w przedsięw- iastwach ^c (w mln zł; ceny bieżące)	791,1	985,1	1400,8	1422,7	1124,2	893,4	1104,1	<i>Investment outlays in enterprises^c (in mln zł; current prices)</i>
rok poprzedni = 100 (ceny bieżące)	124,5	142,2	101,6	79,0	79,5	123,6	<i>previous year = 100 (current prices)</i>

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b W rejestrze REGON; bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie; stan w końcu roku. ^c Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

^a Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons. ^b In the REGON register; excluding persons tending private farms in agriculture; as of at the end of the year. ^c Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 49 persons.

II. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE LUBUSKIM WEDŁUG MIESIĘCY
SELECTED DATA ON LUBUSKIE VOIVODSHIP IN MONTHS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
A – 2010													
B – 2011													
Ludność ^a (w tys.)	A	.	.	1010,5	.	.	1010,7	.	.	1011,0	.	.	1011,0
Population ^a (in thous.)	B
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw ^b (w tys.)	A	113,5	113,4	113,7	113,9	114,3	114,6	114,4	114,7	114,7	115,1	115,2	115,0
Average paid employment in the enterprise sector ^b (in thous.)	B	117,1	117,7	117,4	117,4	117,2	118,1	117,8	117,7	118,1	118,1	117,9	116,8
poprzedni miesiąc = 100	A	100,7	99,9	100,2	100,2	100,3	100,2	99,9	100,2	100,0	100,3	100,1	99,8
previous month = 100	B	101,8	100,5	99,8	99,9	99,9	100,7	99,8	100,0	100,3	100,0	99,8	99,1
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	97,1	98,3	99,7	100,2	101,2	101,6	102,0	102,1	102,3	102,2	102,4	102,0
corresponding month of previous year = 100	B	103,2	103,7	103,3	103,0	102,5	103,1	102,9	102,7	102,9	102,6	102,3	101,6
Bezrobotni zarejestrowani ^a (w tys.)	A	67,5	68,1	66,1	61,7	58,9	57,0	55,9	55,5	55,4	55,2	56,0	59,2
Registered unemployed persons ^a (in thous.)	B	65,0	65,0	63,5	61,0	58,5	56,0	55,4	55,0	54,7	54,7	56,1	59,1
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^a (w %)	A	17,5	17,7	17,2	16,3	15,6	15,2	14,9	14,8	14,8	14,7	14,9	15,5
Registered unemployment rate ^a (in %)	B	16,6	16,6	16,3	15,7	15,2	14,6	14,5	14,4	14,3	14,4	14,7	15,4
Oferty pracy zgłoszone w ciągu miesiąca	A	3566	5068	5579	4986	4388	4371	4031	4545	5396	4281	3488	1749
Job offers declared during a month	B	2804	2776	3518	3299	2951	3295	3071	3681	3419	3197	2111	1172
Bezrobotni na 1 ofertę pracy ^a	A	56	35	28	33	30	29	33	27	25	31	35	70
Registered unemployed persons per job offer ^a	B	47	56	37	43	43	32	33	31	29	28	42	88
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw ^b (w zł)	A	2650,39	2655,81	2852,18	2831,97	2810,04	2868,65	2854,11	2872,81	2831,28	2860,35	2930,99	3154,44
Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector ^b (in zł)	B	2793,17	2762,50	2914,03	2950,17	2883,37	2963,10	2987,44	2983,48	3008,33	2987,87	3025,75	3312,54
poprzedni miesiąc = 100	A	88,2	100,2	107,4	99,3	99,2	102,1	99,5	100,7	98,6	101,0	102,5	107,6
previous month = 100	B	88,5	98,9	105,5	101,2	97,7	102,8	100,8	99,9	100,8	99,3	101,3	109,5
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	103,6	103,7	104,2	107,1	106,8	106,4	103,7	104,8	103,3	105,3	103,4	105,0
corresponding month of previous year = 100	B	105,4	104,0	102,2	104,2	102,6	103,3	104,7	103,9	106,3	104,5	103,2	105,0

a Stan w końcu okresu. b Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a As of the end of the period. b Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons.

II. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE LUBUSKIM WEDŁUG MIESIĘCY (cd.)
SELECTED DATA ON LUBUSKIE VOIVODSHIP IN MONTHS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
A – 2010												
B – 2011												
Wskaźnik cen: Price indices of:												
towarów i usług konsumpcyjnych ^a : consumer goods and services ^a :												
analogiczny okres poprzedniego roku = 100 A	.	.	103,2	.	.	102,5	.	.	102,6	.	.	102,8
corresponding period of previous year = 100 B	.	.	103,7	.	.	104,5	.	.	103,8	.	.	104,7
skupu ziarna zbóż: procurement of cereal grain:												
poprzedni miesiąc = 100 A	115,1	97,6	96,1	101,0	108,1	109,5	90,2	130,4	137,9	112,3	163,9	195,0
previous month = 100 B	114,9	105,9	99,6	102,5	110,3	90,0	82,8	95,9	112,0	97,8	98,4	99,0
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100 A	89,5	78,8	84,6	89,1	93,9	93,5	106,4	150,7	99,4	174,5	104,2	110,4
corresponding month of previous year = 100 B	194,6	211,0	218,7	221,9	226,3	186,1	170,8	125,6	141,4	123,2	116,5	104,5
skupu żywca rzeźnego wołowego (bez cieląt): procurement of cattle for slaughter (excluding calves):												
poprzedni miesiąc = 100 A	101,0	102,5	97,1	89,9	107,1	99,2	92,8	106,4	99,8	99,3	114,2	104,7
previous month = 100 B	106,4	102,7	109,7	108,7	98,2	97,0	103,4	109,9	100,3	99,0	100,3	90,4
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100 A	101,5	104,0	94,6	84,3	85,9	91,1	81,6	101,9	106,5	102,5	107,4	97,2
corresponding month of previous year = 100 B	110,3	110,5	124,9	151,0	138,4	135,3	150,8	155,9	146,8	146,4	136,8	127,2
skupu żywca rzeźnego wieprzowego: procurement of pigs for slaughter:												
poprzedni miesiąc = 100 A	95,5	96,9	105,9	94,7	107,8	115,7	95,9	102,2	101,6	89,9	94,6	103,2
previous month = 100 B	90,1	108,8	108,6	104,3	97,6	103,6	102,8	102,7	107,5	99,1	104,4	102,7
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100 A	86,7	82,9	83,5	75,1	82,9	91,7	97,8	95,8	97,8	90,5	97,0	106,7
corresponding month of previous year = 100 B	97,4	109,4	112,2	123,6	111,9	100,2	107,4	107,9	118,6	130,7	140,6	135,4

^a W kwartale.

^a In the quarter.

II. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE LUBUSKIM WEDŁUG MIESIĘCY (cd.)
SELECTED DATA ON LUBUSKIE VOIVODSHIP IN MONTHS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
A – 2010													
B – 2011													
Relacja ceny skupu ^a 1 kg żywca wieprzowego do ceny targowiskowej 1 kg żyta	A	5,4	5,5	5,4	4,9	5,5	6,0	5,7	5,3	5,1	5,0	5,0	4,8
<i>Procurement price^a per kg of pigs for slaughter to marketplace price per kg of rye</i>	B	4,2	4,5	4,8	5,3	4,9	4,7	5,2	5,8	5,8	5,6	6,2	6,2
Produkcja sprzedana przemysłu ^b (ceny stałe): <i>Sold production of industry^b (constant prices):</i>													
poprzedni miesiąc = 100	A	104,0	105,5	110,3	97,3	110,1	106,3	83,3	101,0	111,5	105,2	103,0	81,8
<i>previous month = 100</i>	B	103,4	103,1	109,8	91,3	104,1	92,2	89,9	107,7	120,5	95,9	99,2	81,6
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	127,4	130,0	123,6	120,0	136,2	127,5	113,4	110,7	104,7	104,5	116,5	115,5
<i>corresponding month of previous year = 100</i>	B	113,1	111,1	108,4	102,2	98,2	85,0	91,2	97,1	105,0	94,5	91,0	90,8
Produkcja budowlano-montażowa ^b (ceny bieżące): <i>Construction and assembly production^b (current prices):</i>													
poprzedni miesiąc = 100	A	14,7	130,7	177,5	86,3	131,5	121,8	112,7	100,0	106,1	155,3	68,1	136,8
<i>previous month = 100</i>	B	31,7	117,6	122,5	106,2	91,6	146,3	90,3	127,1	166,4	54,4	121,8	115,9
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	30,0	66,6	81,3	70,2	58,1	77,8	55,7	91,7	82,4	93,3	110,2	81,4
<i>corresponding month of previous year = 100</i>	B	176,1	158,4	109,3	134,6	93,7	112,6	90,2	114,6	179,8	62,9	112,6	95,4
Mieszkania oddane do użytkowania (od początku roku)	A	186	365	534	757	1011	1225	1522	1695	2020	2342	2813	3313
<i>Dwellings completed (since the beginning of the year)</i>	B	180	402	559	800	988	1202	1588	1733	1934	2332	2940	3248
analogiczny okres poprzedniego roku = 100	A	46,5	71,9	64,0	70,8	81,2	75,9	75,2	73,5	78,3	82,5	83,7	88,9
<i>corresponding period of previous year = 100</i>	B	96,8	110,1	104,7	105,7	97,7	98,1	104,3	102,2	95,7	99,6	104,5	98,0

a Ceny bieżące bez VAT. *b* Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Current prices excluding VAT. *b* Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons.

II. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE LUBUSKIM WEDŁUG MIESIĘCY (dok.)

SELECTED DATA ON LUBUSKIE VOIVODSHIP IN MONTHS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
A – 2010													
B – 2011													
Sprzedaż detaliczna towarów ^a (ceny bieżące):													
<i>Retail sale of goods^a (current prices):</i>													
poprzedni miesiąc = 100	A	85,6	98,9	114,9	99,5	100,6	101,9	101,9	100,6	98,6	102,4	93,3	119,0
<i>previous month = 100</i>	B	78,7	103,5	118,8	102,9	102,0	98,0	100,7	101,6	99,2	101,6	100,3	105,9
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	104,3	103,4	110,4	99,3	111,4	110,1	107,6	114,7	113,1	114,8	114,4	114,0
<i>corresponding month of previous year = 100</i>	B	104,9	109,7	113,4	117,3	118,9	114,4	113,0	114,2	114,9	114,0	122,5	109,0
Podmioty gospodarki narodowej ^b	A	101666	101946	102436	102963	103468	104100	104484	104973	105515	105859	106084	106110
<i>Entities of the national economy^b</i>	B	105840	105971	106013	105046	105006	105048	105156	105203	105168	105163	105020	104430
w tym spółki handlowe	A	7148	7169	7220	7262	7277	7292	7321	7341	7352	7388	7401	7428
<i>of which commercial companies</i>	B	7459	7512	7517	7547	7591	7610	7641	7665	7704	7735	7772	7820
w tym z udziałem kapitału zagranicznego	A	2667	2669	2677	2679	2675	2675	2684	2687	2690	2694	2697	2698
<i>of which with foreign capital participation</i>	B	2699	2705	2706	2709	2712	2714	2716	2720	2724	2722	2726	2736
Wskaźnik rentowności obrotu w przedsiębiorstwach ^c :													
<i>Profitability rate of turnover in enterprises^c:</i>													
brutto (w %)	A	.	.	4,5	.	.	3,6	.	.	3,9	.	.	3,7
<i>gross (in %)</i>	B	.	.	4,6	.	.	4,7	.	.	3,9	.	.	3,9
netto (w %)	A	.	.	3,7	.	.	2,8	.	.	3,3	.	.	3,5
<i>net (in %)</i>	B	.	.	3,9	.	.	4,1	.	.	3,2	.	.	3,2
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach ^c	A	.	.	138,3	.	.	358,9	.	.	578,0	.	.	893,4
(w mln zł; ceny bieżące)	B	.	.	234,7	.	.	480,8	.	.	755,0	.	.	1104,1
<i>Investment outlays in enterprises^c (in mln zł; current prices)</i>													
analogiczny okres poprzedniego roku = 100	A	.	.	61,4	.	.	71,9	.	.	72,7	.	.	79,5
(ceny bieżące)	B	.	.	169,7	.	.	134,0	.	.	130,6	.	.	123,6
<i>corresponding period of previous year = 100 (current prices)</i>													

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b W rejestrze REGON; bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie; stan w końcu okresu. ^c Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób; dane prezentowane są narastająco.

^a Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons. ^b In the REGON register; excluding persons tending private farms in agriculture; as of at the end of the period. ^c Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 49 persons; data are presented cumulatively.